WIADOMOŚCI CELNE ©
Nr 6/7/2013
MINISTERSTWO FINANSÓW – SŁUŻBA CELNA • WARSZAWA 2013 • ISSN 1230-9087

WIADOMOŚCI
CELNE

REDAKCJA
Redaktor naczelny: Witold Lisicki
Sekretarz redakcji: Beata Zuba
Marcin Woźniczko

PROJEKT GRAFICZNY
Aleksandra Laska

Wykonawca:
Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi,
Laski, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin

WYDAWCA
Ministerstwo Finansów – Służba Celna
Warszawa, ul. Świętokrzyska 12
www.clo.gov.pl
beata.zuba@mofnet.gov.pl
marcin.wozniczko@mofnet.gov.pl
tel.: (022) 694 46 30
tel./fax: (022) 694 35 02
nakład: 1800 egz.

Projekt graficzny okładki – Mirosław Wojtowicz

3 Ułatwienia dla przedsiębiorców i podróżnych

Szanowni Państwo,

Niniejsze wydanie „Wiadomości Celnych" poświęcone jest uproszczeniom i ułatwieniom, jakie Służba Celna konsekwentnie wprowadza z myślą o przedsiębiorcach i podróżnych. Chcemy być służbą nie tylko sprawną i skuteczną ale w większym stopniu służebną wobec społeczeństwa, wobec gospodarki oraz wobec budżetu państwa i UE. *Służba Celna w służbie biznesu* – motyw wielu naszych debat z przedsiębiorcami – to dla nas nie slogan, a prawdziwe zobowiązanie. Przykłady naszych działań przedstawiamy na kolejnych stronach, prezentując jednocześnie nasze dalsze zamierzenia. Wpisują się one w obecną *wizję Służby Celnej*, *organizacji która innowacyjnie wykorzystuje wiedzę do świadczenia lepszych usług w erze cyfrowego stylu życia.*

Naszym największym wyzwaniem jest redefinicja obecnej strategii działania. W nowej Strategii Służby Celnej na lata 2013–2020 na zapisane tam cele i zadania chcemy spojrzeć przede wszystkim z perspektywy naszego klienta, tj.: przedsiębiorcy, podróżnego, konsumenta. To proklienckie podejście do zadań jakie realizuje Służba Celna, jest wynikiem świadomego, nowoczesnego myślenia, następstwem rozpoczętej transformacji, jaką polska Służba Celna zapoczątkowała *Programem Modernizacji* i kontynuowała w ramach *Inicjatywy 3i (INTRENET, INTELLIGENCE, INNOVATION)*. Cele *Inicjatywy 3i* stały się integralną częścią nowo realizowanej Strategii Służby Celnej. Chcemy być istotną częścią nowoczesnej, sprawnej służby publicznej wobec przedsiębiorców i społeczeństwa.

Proces wdrażania uproszczeń i ułatwień dla przedsiębiorców i podróżnych od kilku już lat jest jednym z naszych głównych priorytetów. Mając świadomość, na jak wielki obszar życia gospodarczego oraz społecznego jesteśmy w stanie oddziaływać, staramy się dostarczać systematycznie coraz to nowe usługi,

spełniające oczekiwania przedsiębiorców związane ze stałym ułatwianiem prowadzenia biznesu w naszym kraju oraz zapewnić podróżnym w możliwie największym stopniu sprawne i komfortowe przekraczanie granicy państwowej. Wprowadzając uproszczenia obowiązujących przepisów i ułatwienia naszych wewnętrznych procedur mamy na uwadze przede wszystkim stymulację wzrostu gospodarczego, co – szczególnie w obecnych realiach – jest dla nas zadaniem pierwszoplanowym.

Zmieniając nasze podejście do klientów, zmieniamy jednocześnie naszą organizację, metodologię i kulturę pracy. Tak aby dostosować naszą organizację do szybko zmieniających się warunków współczesnego świata, postępującej globalizacji, informatyzacji, aktualnych trendów handlowych, nowoczesnej logistyki, swobodnego przemieszczania się obywateli, etc.

Korzyści z wprowadzonych uproszczeń i rozwiązań niemal natychmiast zyskują przychylne nastawienie naszych klientów. Tak było w przypadku wprowadzonego pakietu ułatwień dla przedsiębiorców posiadających status upoważnionego przedsiębiorcy (AEO) oraz szeregu ułatwień dla podróżnych wprowadzonych przy okazji organizacji turnieju EURO 2012, (zielone pasy, e-booking Bus, e-zwrot VAT dla podróżnych, etc.), które stały się standardem obowiązującym na całej naszej granicy zewnętrznej. Jednocześnie należy zaznaczyć, że rozwiązania planowane z myślą o naszych klientach mogą przynosić też wymierne korzyści po stronie administracji. Tak jest chociażby w przypadku zwiększenia elastyczności odpraw celnych, w wyniku czego możliwe są korzyści zarówno dla samego klienta: np. skrócenie czasu obsługi i zmniejszenia kosztów, jak i po stronie Służby Celnej np. w postaci możliwości efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów kadrowych i infrastruktury.

W niniejszym numerze Wiadomości Celnych przedstawiamy Państwu szeroki katalog różnorodnych form ułatwień i uproszczeń, które Służba Celna wprowadziła w ostatnim okresie, a które z powodzeniem funkcjonują, zyskawszy przychylną opinię środowisk gospodarczych, eksperckich oraz obywateli. Przekazując w Państwa ręce ten wyczerpujący materiał mamy nadzieję, że przybliży on przedsiębiorcom i podróżnym skalę i charakter naszych działań, a przede wszystkim zachęci do korzystania z nich.

Jesteśmy otwarci na nowe oczekiwania przedsiębiorców i podróżnych. Zgodnie z naszą *strategią* działania, chcemy nowocześnie zarządzać relacjami z klientami.

To pozwoli upowszechnić wiedzę i przyczyni się do wzrostu świadomości u naszych klientów na temat możliwości znacznego usprawnienia relacji na linii przedsiębiorca – administracja państwowa. Będzie również dobrą okazją do prezentacji zadań i wyzwań, jakie przed nami stoją.

Tomasz Michalak
dyrektor Departamentu Polityki Celnej
Ministerstwo Finansów

Certyfikat AEO – jako narzędzie budowania pozytywnego wizerunku firmy w relacjach biznesowych

Wielu z nas dokonując wyboru usługodawcy zwraca uwagę na opinię o nim. Patrzymy, jakie firma ma certyfikaty i nagrody. Jednym słowem chcemy mieć pewność, że wybierzemy przedsiębiorcę wiarygodnego i odpowiedzialnego. Służba Celna wśród obsługiwanych podmiotów, ma także elitarne grono szczególnie wiarygodnych firm. Należą do nich przedsiębiorcy, którzy mogą poszczycić się świadectwem AEO - Authorised Economic Operator (upoważniony przedsiębiorca) i pozwoleniem na stosowanie procedur uproszczonych. Posiadając je pokazują swoim kontrahentom, że są przedsiębiorcami odpowiedzialnymi, bowiem uzyskanie świadectwa obejmuje szereg działań zarówno po stronie Służby Celnej, jak i samego wnioskodawcy. Jednak jak zapewniają posiadacze świadectwa warto - bo jak podkreśla Andrzej Olechowski kierownik w C. Hartwig Szczecin, kontrahenci pytają, czy firma posiada świadectwo AEO. Wiedzą bowiem, że to oznacza, że realizowane w imieniu naszych klientów czynności przewidziane w przepisach Kodeksu Celnego, przebiegają dzięki temu szybko i sprawnie, ograniczając tym samym koszty. Jak podkreśla kierownik Olechowski, m.in. dzięki temu, że mamy AEO udało się ściągnąć do szczecińskiego portu przesyłki adresowane dla firmy *Brigstone* - światowego producenta opon mającego fabrykę pod Stargardem Szczecińskim. Pokazaliśmy naszą ofertę tej japońskiej firmie, byli mile zaskoczeni, że są w Polsce porty, które mogą konkurować z Hamburgiem i jak w tym przypadku nawet z nim wygrać.

Pamiątkowa statuetka wręczana przedsiębiorcom, którzy otrzymali certyfikat AEO

Warto podkreślić, że świadectwo AEO pokazuje całej unijnej Służbie Celnej, że dany przedsiębiorca jest wiarygodny, bowiem status AEO przyznany w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest uznawany w całej Wspólnocie. Pozostałe korzyści to:

- status AEO uprawnia do korzystania z ułatwień odnoszących się do kontroli celnej dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony i/lub z uproszczeń przewidzianych w ramach przepisów celnych,
- w zakresie kontroli celnej dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony przedsiębiorca może korzystać z następujących ułatwień:
  - podlega mniejszej niż inni przedsiębiorcy liczbie kontroli fizycznej i kontroli dokumentów,
  - w przypadku wytypowania go do kontroli przeprowadzana jest ona w sposób priorytetowy,
  - uprawnienia do wcześniejszego powiadomienia o wytypowaniu przesyłki do kontroli,
  - uprawnienia do składania przywozowej deklaracji skróconej z ograniczonym zakresem danych bezpieczeństwa,
  - możliwości wnioskowania o przeprowadzenie kontroli w innym miejscu niż urząd celny.
- w przypadku złożenia przez przedsiębiorcę wniosku o stosowanie uproszczeń wymienionych w art. 14b ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego organy celne nie badają ponownie tych warunków, które już były badane przy przyznawaniu świadectwa AEO.

Wręczenie świadectwa AEO

My się naszym AEO chwalimy, gdzie tylko możemy - mówi Eleonora Zawadzka z POL-AGENT Spółka z o.o. ze Szczecina, która obok C. Hartwig świadectwo AEO otrzymała już w 2009 r. Certyfikat AEO i pozwolenie na stosowanie procedur uproszczonych sprawia, że jesteśmy pozytywnie odbierani przez naszych kontrahentów, ci wiedzą, że mają do czynienia z przedsiębiorcą wiarygodnym i odpowiedzialnym.

W Zachodniopomorskiem 42 firmy posiadają świadectwo AEO.

Zdobywając prestiżowe certyfikaty, firmy świadomie budują swój wizerunek, wiedząc, że owo działanie daje im w dalszej perspektywie przewagę konkurencyjną. To także krok w kierunku wyróżniania się firmy w otoczeniu rynkowym oraz w świadomości klientów.

We współczesnym świecie biznesu trudno o profesjonalne postrzeganie firmy, bez podejmowania przez nią działań zwiększających jej konkurencyjność, co z kolei ma przekładać się na sprzedaż oferowanych usług, czyli zysk firmy. Nie bez znaczenia jest też fakt, że AEO i procedura uproszczona budują partnerskie relacje biznes – administracja celna. Dzięki takim działaniom Służba Celna wypełnia swoją misję służebnej roli wobec budżetu krajowego i unijnego oraz społeczeństwa i przedsiębiorców.

Monika Woźniak-Lewandowska
Izba Celna w Szczecinie

AEO i PU jako instrument wsparcia eksportu w kontekście współpracy Służby Celnej z Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów COIE

W dniu 12 września 2012 r. podpisane zostało *Porozumienie o współpracy służącej rozwojowi eksportu w województwie lubuskim* zawarte pomiędzy Województwem Lubuskim reprezentowanym przez Panią Elżbietę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego, a Izbą Celną w Rzepinie, reprezentowaną przez Pana Sylwestra Skórskiego – Dyrektora Izby Celnej w Rzepinie.

Główny cel współpracy realizowanej na podstawie tego porozumienia, to kreowanie systemu działań wspierających politykę proeksportową Województwa Lubuskiego poprzez propagowanie wiedzy, przepisów prawa, innowacyjności oraz wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw naszego regionu, zwiększając tym samym ich konkurencyjność w obszarze wymiany międzynarodowej.

Koordynator ds. ICS/ECS Elżbieta Piątkowska, konferencja COIE w Zielonej Górze, grudzień 2012 r.

W ramach realizacji *Porozumienia*, Izba Celna w Rzepinie podjęła ścisłą współpracę z Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów COIE Województwa Lubuskiego.

COIE to instytucja będąca projektem systemowym Ministerstwa Gospodarki, współfinansowanym przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Jest to nowatorskie przedsięwzięcie w obszarze zagadnień eksportowo-inwestycyjnych, nie mające dotychczas swojego odpowiednika na rynku polskim. Jego celem jest wzrost poziomu umiędzynarodowienia polskich firm poprzez świadczenie usług w dwóch obszarach: pro-eksport i pro-biz.

W ramach usługi pro-eksport przedsiębiorcom dostarczane są kompleksowe informacje nt. warunków związanych z eksportem na określony rynek zagraniczny konkretnych towarów (identyfikacja rynku, wyszukiwanie potencjalnych partnerów gospodarczych) oraz pomoc w podejmowaniu zagranicznych inwestycji. Ten obszar działalności COIE adresowany jest do przedsiębiorców mających siedzibę na terenie RP.

Druga z usług, pro-biz, to działania mające na celu zwiększenie poziomu inwestycji zagranicznych w Polsce poprzez dostarczanie potencjalnym inwestorom zagranicznym wszelkich informacji gospodarczych o regionie, warunkach prowadzenia działalności oraz funkcjonujących w Polsce instrumentach wsparcia.

W swojej działalności COIE wspierana jest przez funkcjonujące na całym świecie Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad i Konsulatów RP (WPHI).

COIE, przy pomocy sieci punktów informacyjnych znajdujących się we wszystkich województwach czuwa nad sprawnym przepływem informacji między przedsiębiorcami, samorządami wojewódzkimi i Ministerstwem Gospodarki (w tym WPHI), co umożliwia zarówno przedsiębiorcom, jak i samorządom wywie-

SŁUŻBA CELNA PARTNEREM DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

rać realny wpływ na realizację polityki współpracy gospodarczej z zagranicą.

Ze względu na realizowane zadania placówki Centrum są organizatorem licznych spotkań adresowanych do lokalnych przedsiębiorców, którzy już zajmują się eksportem, albo dopiero planują rozpoczęcie takiej działalności. Każde ze spotkań poświęcone jest innemu obszarowi działalności eksportowej.*

W ramach realizacji porozumienia podpisanego między Dyrektorem Izby Celnej w Rzepinie, a Marszałkiem Województwa Lubuskiego funkcjonariusze izby celnej dotychczas wzięli udział w czterech spotkaniach, w trakcie których mieli okazję zaprezentować przedsiębiorcom różne aspekty współpracy z administracją celną oraz korzyści i ułatwienia, jakie są dostępne dla eksporterów na podstawie przepisów zarówno unijnych, jak i krajowych.

Konferencja w miejscowości Wschowa, czerwiec 2013

Tematem przewodnim pierwszych dwóch spotkań były *Instrumenty wsparcia eksportu*. Niezwykle interesującą prelekcję wygłosił I sekretarz Ambasady Białorusi w Polsce, p. Vladimir Vasilkow, który przekonywał przedsiębiorców – przyszłych eksporterów, do potencjału Białorusi w nowych realiach globalnych.

Drugi cykl spotkań odbył się pod hasłem *Rozwój eksportu i inwestycji za granicą dla przedsiębiorców województwa lubuskiego*. W trakcie tych spotkań główny akcent położony został na możliwości rozwoju biznesu polskich firm w obu Amerykach. Gościem specjalnym był p. Leszek Ładowski, prezes Polsko-Amerykańskiej Izby Handlowej (PACC FA) przedstawiający wykład pt. *Miami, wrota do obu Ameryk*, w którym przekonywał polskich przedsiębiorców, że serce amerykańskiego biznesu celnego bije właśnie w Miami. Kto chce być partnerem celnego rynku amerykańskiego, musi o tym pamiętać.

W trakcie wszystkich spotkań swoje wystąpienia mieli też przedstawiciele m.in. Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze, Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz firmy doradczej Deloitte.

Funkcjonariusze Izby Celnej w Rzepinie biorący udział w spotkaniach koncentrowali się głównie na praktycznych aspektach relacji przedsiębiorca – administracja celna. Elżbieta Piątkowska, koordynator ds. systemów ICS/ECS zaprezentowała elektroniczne systemy funkcjonujące w polskiej administracji celnej: EORI, ICS, ECS, NCTS przede wszystkim w kontekście korzyści jakie wynikają dla przedsiębiorcy stosującego elektroniczną formę kontaktu z organem celnym.

Natomiast Dariusz Dychowski, kierownik Oddziału Celnego w Świecku, przedstawił możliwości jakie podległy mu Oddział oferuje przedsiębiorcom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą.

Koordynator ds. procedury uproszczonej, AEO i SASP, Dorota Bielska wygłosiła prelekcję nt. instytucji upoważnionego przedsiębiorcy AEO, jako elementu wspierającego rozwój eksportu, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści i ułatwień wynikających z posiadania statusu AEO oraz informacji nt. programu wzajemnego uznawania AEO przez kraje trzecie.

Udział przedstawicieli Służby Celnej w spotkaniach organizowanych przez placówki COIE jest bardzo korzystny zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla administracji celnej. Przedsiębiorcy otrzymują pakiet kompleksowej, wszechstronnej wiedzy niezbędnej w prowadzeniu działalności związanej z obrotem towarowym z krajami trzecimi, natomiast funkcjonariusze mają okazję dotrzeć bezpośrednio do kolejnej grupy przedsiębiorców na co dzień często komunikującej się z administracją wyłącznie za pośrednictwem agencji celnych. Jest to również okazja do przekonania przedsiębiorców jak bardzo zmieniły się realia wzajemnej współpracy oraz jak wiele administracja celna zrobiła w celu ułatwienia przedsiębiorcom prowadzenia działalności gospodarczej oraz usprawnienia czynności wykonywanych przed organem celnym.

Ponadto, w trakcie spotkań poza oficjalnymi prelekcjami jest też miejsce na indywidualne rozmowy funkcjonariuszy z przedstawicielami firm, co – jak wynika z naszego doświadczenia, przedsiębiorcy sobie szczególnie cenią.

W bieżącym roku przewidziane są kolejne cztery spotkania organizowane przez Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) Województwa Lubuskiego.

Dorota Bielska
Koordynator ds. procedur uproszczonych, AEO i SASP
Izba Celna w Rzepinie

* na podstawie materiałów COIE http://coie.gov.pl/pl/

„Być gospodarzem i trzymać kierownicę we własnych rękach” AEO oczyma przedsiębiorców

Certyfikat AEO

W 2008 roku firma Konimpex Sp. z o.o. jako jedna z pierwszych w Polsce otrzymała status Upoważnionego Podmiotu Gospodarczego (ang. – Authorized Economic Operator). Nadanie nam certyfikatu AEO jest potwierdzeniem przez administrację celną Unii Europejskiej, ze procedury obowiązujące w firmie Konimpex Sp. z o.o., jak również standardy bezpieczeństwa w zakresie importu i ochrony towarów, ochrony danych finansowych są na najwyższym światowym poziomie.

Firma powstała w 1989 roku. Początki działalności związane były z handlem wymiennym z krajami z byłego Związku Radzieckiego.

Dziś Konimpex jest obecny na pięciu kontynentach oferując sprawdzone towary i nowoczesne rozwiązania logistyczne swoim klientom m.in. z branży gumowej, izolacyjnej czy tworzyw sztucznych. Od lat współpracuje, m.in. z takimi koncernami, jak: Goodyear, Michelin, Pirelli, Continental, czy Bridgestone.

Najważniejsi partnerzy, dostawcy i odbiorcy, znajdują się w Rosji, Ukrainie, Kazachstanie, Chinach, Unii Europejskiej, USA, Indiach, Tajlandii, Turcji.

W skład firmy wchodzą też spółki: developerska, zajmująca się sprzedażą odzieży i sprzętu sportowego a także wydawnictwo prasowe publikujące trzy tygodniki regionalne.

W 2012 r. przychody ze sprzedaży spółki wyniosły 1,3 mld zł.

Największą wartością firmy jest zespół potrafiący funkcjonować i współpracować z dostawcami i odbiorcami z różnych kultur, otwarty na zmiany i nie bojący się innowacji. Grupa spółek zatrudnia ponad 300 osób w Polsce i zagranicznych przedstawicielstwach w Rosji, Turcji, Francji, Rumunii i Chinach. Ponad 40 % osób pracuje w firmie od ponad 5 lat. Ponad połowa z tej grupy posiada staż 10 letni. Są też tacy którzy pracują od samego początku powstania firmy.

Firma prowadzi Fundację na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie”, która pomaga osobom niepełnosprawnymi. Upowszechnia również muzykę klasyczną, organizując co roku na konińskiej Starówce koncerty z udziałem najlepszych orkiestr symfonicznych, chórów i solistów.

Według RZECZPOSPOLITEJ Konimpex to jedna z największych firm w Polsce w 2012 roku (246 miejsce), natomiast w rankingu Diamenty FORBESA firma zajęła 27 miejsce w kategorii najszybciej rozwijających się polskich firm z obrotami powyżej 250 mln zł.

Magdalena Graczyk (MG): Jesteście państwo pierwszą firmą na terenie Wielkopolski, która otrzymała świadectwo upoważnionego przedsiębiorcy. Powiem więcej, pierwszą, która otrzymała certyfikat AEO wydany na cały okręg północno-zachodniej Polski i jedną z pierwszych w naszym kraju. Co spowodowało, że postanowiliście Państwo, wtedy w 2008 r., wystąpić o ten certyfikat?

Wojciech Pluta-Plutowski (WP-P): Priorytetem były ułatwienia podczas odpraw celnych, przede wszystkim odpraw importowych, które głównie nas dotyczą. Jak również prestiż i wyróżnienie w związku z posiadanym certyfikatem.

Tomasz Cyraniak (TC): Czy pamiętają Państwo skąd dowiedzieli się o instytucji AEO?

Beata Nowak (BN): Niestety nie pamiętam. Było to już tak dawno, że teraz nie powiem dokładnie. Podejrzewam, że z literatury branżowej lub od Państwa. Z tego co sobie przypominam, to było szereg różnych wzmianek w prasie, Internecie czy na spotkaniach, które mówiły o ułatwieniach dla przedsiębiorstw i głównie zainteresowało nas to pod kątem importów, aby przyspieszyć dokonywanie odpraw i skrócić łańcuch dostaw, aby ułatwić naszym kontrahentom dostęp do towarów.

Podczas wywiadu z przedsiębiorcami korzystającymi z procedur AEO

MG: Z perspektywy czasu, jak Pan ocenia wysiłki, które ponieśliście jako organizacja, dla osiągnięcia celu, którym jest status zaufanego przedsiębiorcy?

WP-P: Warto było ponieść ogromny wysiłek w zdobycie certyfikatu (tzn. przejść niełatwe kontrole), aby w dalszej kolejności sprawniej uzyskać pozwolenie na procedurę

uproszczoną, co w konsekwencji przynosi korzyść w postaci ułatwionej pracy z Służbami Celnymi.

MG: Jak Pan wspomina proces weryfikacji, który zakończył się sukcesem 10 listopada 2008 r. otrzymaniem świadectwa AEO z numerem jeden?

WP-P: Oceniam go jako długi (prawie roczny) i obszerny, a do tego bardzo wnikliwy i szczegółowy – dotykający każdego obszaru naszej spółki: począwszy od dystrybucji a skończywszy na infrastrukturze oraz finansach**.**

TC: Co było dla Pana najtrudniejsze w procesie uzyskania świadectwa?

WP-P: Niestety, najtrudniejszy był właśnie bardzo szczegółowy i długotrwały proces weryfikacji. Byliśmy jednak na to przygotowani decydując się na uzyskanie tego certyfikatu, a jak Państwo wspomnieliście jesteśmy jedną z pierwszych firm w Polsce z certyfikatem AEO.

MG: Jakie korzyści dostrzega Pan z posiadania statusu upoważnionego przedsiębiorcy?

WP-P: Korzyścią jest sprawne uzyskanie procedury uproszczonej oraz ułatwienie we współpracy z organami celnymi.

Jarosław Wyrwa (JW.): Ostatnio, na przykład wystąpiliśmy o poszerzenie procedury uproszczonej, dzięki czemu Konimpex mógł poszerzyć swoją działalność o uruchomienie usług agencji celnej. I teraz mogę spokojnie, mając uprawnienia agenta celnego, odprawiać innych klientów na naszym pozwoleniu w procedurze uproszczonej.

WP-P: Są to logiczne, kolejne działania firmy.

BN: Jest to sposób na zacieśnianie współpracy z kontrahentami i ułatwienie w zakresie dostaw do naszych klientów.

WP-P: Najważniejsze, na pewno jest to, że posiadamy szereg uprawnień ale i obowiązków. Każdy pracownik w firmie musi posiadać dużą świadomość, że jesteśmy odpowiedzialni za prawidłowe wypełnianie zobowiązań przyjętych względem Służby Celnej.

TC: Jak posiadany certyfikat wpłynął na Państwa relacje z partnerami handlowymi?

WP-P: Zawsze byliśmy wiarogodnymi partnerami, a certyfikat ten podniósł dodatkowo prestiż Konimpexu w oczach naszych kontrahentów.

TC: Czy pojawiają się pytania od nowych kontrahentów czy posiadacie Państwo certyfikat AEO? Czy jest to istotne dla innych?.

BN: Nie, takich pytań nie ma.

WP-P: Wydaje się, że dla naszych klientów jest to bez znaczenia. Chodzi im głównie o towar, aby był i został dostarczony na czas, ponieważ nasi klienci to głównie producenci. Natomiast to głównie my zyskujemy na procedurze uproszczonej, którą posiadamy.

BN: Dokładnie tak, nasz klient wymaga od nas, aby towar był na czas. Natomiast my próbujemy przyspieszyć i ułatwić dostarczenie do niego tego towaru.

WP-P: Z drugiej jednak strony klient wiedząc, że mamy taki certyfikat, mamy procedurę uproszczoną, mamy takie uprawnienia ma do nas zaufanie, a tym samym my budujemy naszą wartość w jego oczach, bo dla niego jest to pewna gwarancja, że nie będzie opóźnienia w dostawie. Musimy naszym dyrektorom uświadomić, że w rozmowach negocjacyjnych warto to podkreślać.

JW: AEO jest odpowiedzią na amerykański certyfikat bezpieczeństwa kontenerowego i nasz towar przypływając do Stanów, mając znaczek AEO informuje tamtejsze służby celne o wiarygodności naszej firmy w Europie, a dla naszego klienta jest to informacja, że nie będzie miał problemów w porcie, bo towar, który do niego przypłynął jest od wiarygodnego kontrahenta w Europie.

TC: Czy uzyskanie certyfikatu zmieniło coś w relacjach z Służbą Celną?

WP-P: Szybsze rozpatrywanie naszych wniosków (uzyskanie pozwoleń, zmiana tych pozwoleń).

MG: Z Pana perspektywy – jak Pan sądzi, czy posiadanie statusu AEO jest ważne dla firm, które biorą czynny udział w łańcuchu dostaw?

WP-P: Myślę, że tak. Jednak powinny zostać zrealizowane zmiany które zamierza wprowadzić Służba Celna np. „pasy AEO" na granicach.

MG: Rozumiem, że „pasy AEO" byłyby sporym ułatwieniem dla posiadaczy Certyfikatu?

JW: Olbrzymim. Czas oczekiwania na granicy wjazdowej, który wynosi tydzień, czy dwa jest nie do przyjęcia. Taki zielony pas dla AEO byłby idealnym rozwiązaniem. Oczywiście dodatkowym warunkiem jest fakt, że funkcjonariusze na granicy mają informację o posiadaczach AEO. Niestety obecnie zdarzają się sytuacje, że po mojej interwencji na granicy, że mamy AEO jestem proszony o przesłanie skanu świadectwa drogą elektroniczną na adres oddziału. W dobie informatyzacji jest to prośba, która znacznie odbiega od naszych oczekiwań względem zaufanego podmiotu. W tym temacie przydałoby się również podpisanie z krajami wschodu Porozumienia w zakresie uznawania certyfikatu AEO przez tamtejsze władze celne. Ponieważ w przypadku zielonego korytarza, problem będzie rozwiązany połowicznie – po naszej stronie przejeżdża się bez kolejki, natomiast czas oczekiwania po stronie wschodniej nie ulega zmianie (na dzień dzisiejszy jest to nawet kilkanaście godzin oczekiwania).

MG: Jakieś jeszcze propozycje w zakresie kolejnych ułatwień dla firm posiadających AEO?

JW: Mamy jeszcze jedną propozycję, mianowicie możliwość rozliczania podatku VAT z tytułu importu na deklaracji VAT-7 zgodnie z art. 33a ustawy o VAT nie tylko w procedurze uproszczonej ale też w procedurze zwykłej dla posiadaczy AEO.

TC: Proszę powiedzieć, co zmieniło się w funkcjonowaniu firmy w wyniku uzyskania świadectwa AEO?

WP-P: Tak jak już wspomniałem, sprawnie uzyskaliśmy pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej. Wpłynęło to na skrócenie czasu odprawy celnej co przy ilości odpraw celnych dokonywanych przez Konimpex (około 3000 rocznie) pozytywnie wpływa na realizowany łańcuch dostaw. Świadomość pracowników, analiza ryzyka prowadzona w ramach realizacji procedury na rzecz innych – to niewątpliwie plusy wynikłe z przeprowadzonej w tamtym czasie kontroli celnej.

TC: Czy w perspektywie czasu, zmiany te – wymuszone przez administrację – korzystnie wpłynęły na funkcjonowanie firmy?

WP-P: Tak.

TC: Czy uzyskanie AEO to była dobra decyzja?

WP-P: Tak. Jak najbardziej dobra.

MG: Jakie nadzieje wiązaliście Państwo z otrzymanym certyfikatem, czego oczekiwaliście?

WP-P: Oczekiwaliśmy, że poprzez uzyskanie certyfikatu AEO staniemy się partnerem dla Służby Celnej i tak też się stało. Chociaż nie zawsze to, że jesteśmy dla Służby Celnej upoważnionym przedsiębiorcą jest przez organy celne honorowane.

MG:...to znaczy?

J.W: Na przykład: kontrola naszych towarów na granicy. Zdarza się, że jesteśmy wytypowani do kontroli, nasz towar to substancje chemiczne (sadza czy kauczuk w chłodni) – towar specyficzny, gdzie na granicy nie ma infrastruktury do kontroli. Nasz transport stoi tydzień, ponieważ trzeba załatwić odpowiedni sprzęt do rozładunku towaru. Tłumaczenie, że mamy AEO w tym przypadku nie działa. Chcielibyśmy, aby to funkcjonowało w praktyce, że jako podmiot z AEO składamy wniosek o przeprowadzenie kontroli w miejscu rozładunku towaru i dostajemy zgodę. Wtedy, jako firma dysponujemy odpowiednim sprzętem do rozładunku, nie ponosimy dodatkowych kosztów za kontrolę w oddziale na granicy i za przestój środka transportowego na granicy. Dzisiaj za rozładunek i załadunek towaru oczywiście obciążana jest nasza firma.

WP-P: Moim zdaniem koszty za rozładunek towaru jak najbardziej powinna płacić firma w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Jednakże jeżeli kontrola jest, raz, drugi , trzeci i wszystko jest w porządku, a ja mam kolejne kontrole, które nic nie przynoszą, a koszty jej są duże (jak opisane powyżej przez Pana Jarka), nie widzę powodu dla którego firma miałaby je ponosić – jest to nieuzasadnione. No a przecież jesteśmy parterami!

MG: Jak zachęciłby Pan tych, którzy jeszcze nie mają certyfikatu, do jego uzyskania?

WP-P: Właściwie cała nasza rozmowa była na ten temat. Dla mnie Certyfikat AEO równa się pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej i dlatego powtórzę: po pierwsze jest to ułatwienie, po drugie: przyspieszenie, po trzecie: oszczędność pieniędzy. Jest się gospodarzem i trzyma kierownicę we własnych rękach.

Może zachęceniem będzie też to, że zdobyliśmy przywilej i boimy się go stracić. W kontakcie z kontrahentami, czy przy zmianach organizacyjnych badamy ryzyko, ponieważ nasza odpowiedzialność znacznie się zwiększyła, ale też możliwość wpływu i planowania dostaw wpłynęła tak korzystnie, że nie chcemy tego przywileju utracić.

Najważniejsze jest to, że dla firmy jest to zysk. Każda osoba w firmie jest zainteresowana poprawnym realizowaniem procedury, ponieważ jako firma mamy realne zyski. Dla księgowości jest łatwiej, prościej i widoczne są realne korzyści finansowe, handlowcy wiedzą, że mogą działać szybciej –wszystkim jest to na rękę.

Budynek firmy Konimpex Sp. z o.o. – jednej z pierwszych w Polsce firm, która otrzymała status Upoważnionego Podmiotu Gospodarczego

MG: Co polecilibyście Państwo administracji celnej – co jeszcze warto byłoby zrobić po naszej stronie, aby współpraca z przedsiębiorcami była satysfakcjonująca?

JW: Przede wszystkim uznawanie świadectwa AEO na granicy, bez konieczności skanowania dokumentów poświadczających posiadanie certyfikatu.

BN: Może jeszcze większą dbałość i staranność przy zabezpieczaniu towaru wytypowanego do kontroli. Przy towarach sypkich, rozdarcie zewnętrznego opakowania i niepoprawne jego zabezpieczenie po rewizji powoduje spore straty przy transporcie. Marzyłoby nam się, aby funkcjonariusz dbał o nasz towar jak o własny.

MG, TC: Dziękujemy za rozmowę.

Magdalena Graczyk
Tomasz Cyraniak
Izba Celna w Poznaniu

Ułatwienia dla przedsiębiorców AEO w zakresie ceł i podatków – wspólne badania Służby Celnej i PwC

W czerwcu 2013 r. Szef Służby Celnej, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Kapica oraz Partner w Dziale Prawno-Podatkowym PwC, Hubert Jądrzyk podpisali Porozumienie o wzajemnej współpracy, w ramach którego Służba Celna oraz PwC przeprowadzą wśród przedsiębiorców wspólne badanie mające na celu poszukiwanie obszarów możliwych ułatwień dla biznesu.

To wspólne przedsięwzięcie Służby Celnej i PwC stanowi znakomitą okazję do przedstawienia przez importerów i eksporterów oraz inne podmioty zaangażowane w obrót towarowy z krajami spoza Unii Europejskiej swoich postulatów zmian legislacyjnych oraz do wskazania na dotykające ich problemy i utrudnienia, z którymi na co dzień mają do czynienia ze strony administracji celnej lub podatkowej.

Warto po krótce przybliżyć przyjęte przez PwC i Służbę Celną cel i metodologię tego badania oraz wskazać na najistotniejsze szczegóły z nim związane.

Cel i zakres badania

Celem badania jest identyfikacja istniejących w polskim prawie celnym oraz podatkowym (VAT, akcyza, przepisy proceduralne) barier biurokratycznych, których wyeliminowanie może przyczynić się do ułatwienia i uproszczenia realizacji obowiązków przedsiębiorców w zakresie transakcji importowych i eksportowych.

Badaniem objęta jest również praktyka organów celnych i podatkowych, która niejednokrotnie – niezależnie od istniejących regulacji prawnych – sama stanowi obszar wielu utrudnień i barier dla polskich przedsiębiorców lub firm, które chcą lub zamierzają rozwinąć swoją aktywność biznesową w Polsce.

Zidentyfikowane w ramach badania obszary i zagadnienia, przedstawione przez PwC do szczegółowej analizy Służbie Celnej i Ministerstwu Finansów oraz możliwe do wprowadzenia ułatwienia w realizacji operacji importowych lub eksportowych będą – w pierwszej kolejności – zaadresowane do posiadaczy świadectwa Upoważnionego Przedsiębiorcy (AEO) lub posiadaczy pozwolenia na stosowanie celnych procedur uproszczonych. Jednakże, nie muszą być do nich ograniczone.

Źródła pozyskiwania danych i informacji

Ustalony w Porozumieniu zakres badania przewiduje zasadnicze dwa źródła (kanały) gromadzenia informacji o istniejących barierach, utrudnieniach i postulatach, mianowicie:

- anonimowy kwestionariusz dostępny do wypełnienia online na stronach internetowych Ministerstwa Finansów;
- bezpośrednie rozmowy, ustalenia i spotkania specjalistów PwC z przedsiębiorcami i organizacjami ich reprezentującymi.

Anonimowy kwestionariusz

Pierwszym z omawianych źródeł jest zwięzły kwestionariusz, umieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Finansów, który anonimowo może wypełnić każdy z przedsiębiorców zaangażowanych w obrót towarowy z krajami trzecimi.

W tym zakresie istotną pożądaną przez prowadzących badanie sytuacją jest wypełnienie kwestionariusza przez jak największą liczbę potencjalnie zainteresowanych przedsiębiorców, a szczególnie tych, którzy:

- posiadają już świadectwo AEO (jest już ich w Polsce ponad 600) lub/i którzy stosują celne procedury uproszczone,
- rozważali lub rozważają ubieganie się o świadectwo AEO/pozwolenie na procedury uproszczone oraz
- do tej pory nie mieli okazji zaznajomić się bliżej ze wspomnianymi wyżej instytucjami prawa celnego.

Kwestionariusz mogą wypełnić osoby zajmujące różne stanowiska w przedsiębiorstwie, zarówno kadra zarządcza, jak i osoby związane z księgowością, logistyką, czy osoby odpowiedzialne za sprawy celne lub podatkowe w danej firmie, i in.

Z uwagi na fakt, iż Służba Celna okresowo, we własnym zakresie, prowadzi badania satysfakcji wśród przedsiębiorców posiadających status AEO lub stosujących celne procedury uproszczone (m.in. w odniesieniu do wykorzytywanych lub postulowanych ułatwień), anonimowa ankieta opracowana na potrzeby wspólnego badania Służby Celnej i PwC, ma – w założeniu - nieco inny cel, niż dotychczas podejmowane działania przez Służbę Celną.

Mianowicie, istotne dla tego kanału gromadzenia informacji jest zidentyfikowanie, w szczególności:

- głównych, ogólnych obszarów występujących problemów, z którymi napotykają się przedsiębiorcy lub których dotyczą postulaty zmian;
- wskazanie na główne obszary lub bodźce, które mogą zachęcić przedsiębiorców do ubiegania się o status AEO lub o pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej;
- ustalenie poziomu świadomości osób decyzyjnych w przedsiębiorstwach, o możliwych ułatwieniach, uproszczeniach, szansach i trudnościach, jakie niesie ze sobą ubieganie się o świadectwo AEO lub o pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej.

Tak uzyskane informacje będą mogły być wykorzystane również w ramach drugiego kanału gromadzenia danych, o którym poniżej.

Bezpośrednie spotkania i ustalenia specjalistów PwC z przedsiębiorcami

Wyniki anonimowego badania, które z założenia powinno mieć charakter jak najszerszy, lecz ogólny, będą wspierane przez

drugi kanał gromadzenia informacji i danych – mianowicie bezpośrednie kontakty i rozmowy specjalistów PwC z przedsiębiorcami.

Praktyka doradców podatkowych PwC wskazuje na różnego rodzaju problemy biurokratyczne, z którymi spotykają się polscy przedsiębiorcy lub firmy, planujące rozpoczęcie działalności biznesowej w Polsce.

Oprócz kwestii i zagadnień dobrze znanych specjalistom PwC z ich codziennej praktyki i współpracy z klientami – anonimowa ankieta będzie pomocna do identyfikacji innych, często zbyt mało poznanych lub lokalnych (w zakresie ich występowania) obszarów problemów, z którymi spotykają się polscy importerzy i eksporterzy.

W trakcie bezpośrednich rozmów i ustaleń z przedsiębiorcami, zagadnienie którym warto zainteresować Służbę Celną do szczegółowej analizy, może być dokładnie naświetlone i przeanalizowane wspólnie z doradcami podatkowymi. W tym przypadku, możliwe jest dotarcie do zagadnień również z pogranicza ceł i podatków – tak często komplikujących działalność biznesową przedsiębiorców, a trudnych do kompleksowej analizy ze strony wyłącznie specjalistów z danej dziedziny.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Szef Służby Celnej Jacek Kapica oraz Partner w Dziale Prawno-Podatkowym PwC Hubert Jądrzyk podpisali Porozumienie o wzajemnej współpracy

Wyniki badania i raport PwC

Po kilku tygodniach gromadzenia danych przez specjalistów PwC w oparciu o dwa główne kanały pozyskiwania informacji, zebrane dane zostaną poddane szczegółowej analizie przez PwC.

Wszystkie zgromadzone informacje od danych przedsiębiorców pozostaną poufne, tj. bez wyraźnego wskazania i zgody danego przedsiębiorcy, PwC nie będzie udostępniać Służbie Celnej żadnych danych identyfikujących danego przedsiębiorcę, który zgłosił dany problem lub postulat zmian.

Jest to niezwykle istotne z punktu widzenia ochrony interesów przedsiębiorców, którzy zgodzili się na udział w badaniu.

Wynikiem prac PwC będzie raport z badania, który zostanie przekazany Szefowi Służby Celnej do szczegółowej analizy. Będzie on zawierał zgromadzone w ramach badania, usystematyzowane oraz zweryfikowane przez specjalistów PwC informacje - zgodnie z głównym celem i założeniami badania.

Jakie postulaty i problemy mogą być zgłaszane przez przedsiębiorców?

W ramach badania, ze strony PwC i Służby Celnej przyjęto założenie, że problemy, które mogą być zgłaszane przez przedsiębiorców powinny odnosić się do kwestii obrotu towarowego z krajami nienależącymi do Unii Europejskiej.

Zakres tematyczny jest więc szeroki – obejmuje nie tylko kwestie celne, ale również podatek VAT w imporcie i eksporcie towarów, podatek akcyzowy związany z transakcji importowymi lub eksportowymi, procedurę celną i podatkową, kontrolę celną i podatkową łączącą się ze wspomnianymi zagadnieniami.

Jest rzeczą oczywistą, iż poszczególni przedsiębiorcy i branże, w których działają, mają swoją specyfikę. Problemy, z którymi się spotykają lub ich oczekiwania, co do zmian w przepisach prawa lub co do praktyki organów celnych i podatkowych mogą być więc różne i specyficzne dla danej branży, właściwości miejscowej danych organów celnych i podatkowych, itp.

Dlatego, drugim założeniem jest przyjęcie, że nawet specyficzny problem danego przedsiębiorcy lub jego postulat nie musi być odosobniony.

To oznacza, że jego indywidualna sprawa lub sytuacja, z którym się spotyka, może mieć charakter bardziej powszechny. Oznacza to, że w ramach badania można przedstawiać zarówno:

- kwestie indywidualne – które będą one podlegały analizie przez specjalistów PwC, a w razie ujęcia ich w raporcie z badania - dalej przez funkcjonariuszy Służby Celnej, odnośnie ich zasadności i możliwości implementacji, jak również,
- kwestie dotykające daną grupy przedsiębiorców, branżę w jakiej działają lub problemy i postulaty znane organizacjom ich reprezentującym (izby, stowarzyszenia przedsiębiorców i in.).

Trzecim założeniem jest przyjęcie, że status AEO – który wysuwa się na pierwszy plan w niniejszym badaniu – może mieć swoje przełożenie, w zakresie potencjalnych korzyści z jego posiadania, nie tylko na obszar formalności celnych, ale również na inne dziedziny, a szczególnie podatek VAT i akcyzę lub zagadnienia proceduralne.

Oznacza to, że postulaty Upoważnionych Przedsiębiorców AEO, którzy posiadają już ten status i którzy czują pewien niedosyt wynikający z ograniczonego zakresu dotychczas uzyskanych korzyści, mogą dotyczyć rozszerzenia benefitów wynikających z tego statusu również na inne dziedziny, niż cło – a szczególnie VAT, akcyzę i inne regulacje prawne.

Sylwester Witalis
Doradca podatkowy
w Dziale Prawno-Podatkowym PwC

Uproszczenia w dokumentowaniu pochodzenia towarów w eksporcie

Zasadniczo dokumentowanie unijnego pochodzenia produktów odbywa się przy użyciu świadectw pochodzenia:

- **preferencyjnych** (np. świadectwo przewozowe EUR.1, EUR-MED, i
- **niepreferencyjnych** (tzw. uniwersalne lub zwykłe),

wystawianych dla potrzeb eksportu przez polskie organy celne na wniosek eksportera lub jego upoważnionego przedstawiciela.

Z wystawianiem świadectw przez organy celne wiąże się konieczność wizyty w urzędzie celnym, przedstawienia dokumentacji, czasem dłuższe oczekiwanie na certyfikat. Dlatego dużym ułatwieniem dla podmiotów dokonujących obrotu towarowego z krajami trzecimi jest możliwość samodzielnego sporządzania dowodów pochodzenia lub choćby zmniejszenie formalności związanych z uzyskaniem świadectw pochodzenia i skrócenie czasu jaki każdorazowo muszą na ten cel przeznaczyć.

Uproszczenie w zakresie dokumentowania preferencyjnego pochodzenia od dawna stosowane jest we wszystkich państwach członkowskich UE, ma ono bowiem swoje umocowanie przede wszystkim w podpisanych przez Unię umowach o wolnym handlu. Polega ono na sporządzaniu przez eksporterów deklaracji pochodzenia na fakturze lub innych dokumentach handlowych. Warunkiem takiego dokumentowania pochodzenia towarów dla przesyłek, których wartość przekracza 6000 euro jest uzyskanie statusu upoważnionego eksportera, natomiast każdy (również nieupoważniony) eksporter może sporządzać takie deklaracje, gdy wartość towarów w przesyłce nie przekracza tej kwoty. Deklaracje te zastępują świadectwa EUR.1 i EUR-MED. Regulacje dotyczące stosowania deklaracji pochodzenia i przyznawania statusu upoważnionego eksportera obowiązujące w handlu pomiędzy Wspólnotą a danym krajem, grupą krajów lub regionem zawarte są w odpowiednich umowach międzynarodowych i przepisach rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993 r. z późn. zm.) (RWKC), a także w przepisach prawa i instrukcjach krajowych. W Polsce uzupełnieniem postanowień umów o wolnym handlu są przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 lipca 2011 r. *w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych* (Dz. U. Nr 166, poz. 9674) wprowadzające wzór wniosku i upoważnienia, rozporządzenie Ministra Finansów *w sprawie właściwości miejscowej organów celnych* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 192) oraz *Instrukcje i Wytyczne dotyczące uproszczonego sposobu dokumentowania pochodzenia*.

W Polsce przyznano już blisko 500 takich upoważnień, najwięcej na terytorium właściwości Izb Celnych w Warszawie – 84, Poznaniu – 62 i Katowicach – 59.

W zakresie dokumentowania pochodzenia niepreferencyjnego jedyne regulacje znajdziemy w art. 47 – 54 RWKC i załączniku 12 do RWKC. Przepisy te stanowią, że świadectwa pochodzenia wystawiane są przez właściwe władze lub upoważnione organy państw członkowskich i nie przewidują uproszczenia w formie samodzielnego wystawiania dowodów pochodzenia przez eksporterów.

W Polsce, inaczej niż w pozostałych państwach członkowskich, świadectwa niepreferencyjne są wystawiane przez administrację celną; w 146 jednostkach organizacyjnych Służby Celnej (najczęściej w OC, ale też w miejscach uznanych); bezpłatnie.

Dla porównania, w Niemczech, świadectwa niepreferencyjne są wystawiane przez izby przemysłowo-handlowe – sieć niewiele ponad 100 jednostek, a opłata za wystawienie świadectwa wynosi do 10 euro.

W październiku 2012 r. wprowadzono uproszczenie umożliwiające przedsiębiorcom wyeliminowanie konieczności każdorazowego składania wniosku o wystawienie uniwersalnych świadectw pochodzenia dla każdej partii wywożonych produktów, a nawet uzyskanie ostemplowanych *in blanco* egzemplarzy świadectw pochodzenia do samodzielnego wypełnienia przed wysyłką towarów.

Podstawę dla wprowadzenia tego ułatwienia stanowił art. 49 RWKC, zgodnie z którym *„Jeżeli uzasadniają to okoliczności, w szczególności gdy wnioskodawca regularnie dokonuje wywozu, Państwa Członkowskie mogą odstąpić od wymogu składania wniosku dla każdej czynności wywozowej, o ile przepisy dotyczące pochodzenia są przestrzegane"*. Jakkolwiek przepis ten nie jest nowy, to jego wykorzystanie uniemożliwiała w zasadzie praktyka jednoczesnego wypełniania druku wniosku i świadectwa, stanowiących komplet formularzy dostępnych w urzędach dla zainteresowanych podmiotów.

Od 1 października 2012 r. obowiązują *Wytyczne dotyczące zasad stosowania uproszczonej procedury wystawiania niepreferencyjnych świadectw pochodzenia w oparciu o art. 49 RWKC*. Uproszczenie może być stosowane przez podmiot, który uzyskał od naczelnika urzędu celnego stosowne upoważnienie. Organ celny może udzielić upoważnienia do stosowania uproszczonej procedury z art. 49 RWKC osobom, które:

1. mają swoją siedzibę na terytorium Polski,
2. dokonują regularnego wywozu towarów,
3. nie zostało im cofnięte upoważnienie do stosowania uproszczonego sposobu dokumentowania pochodzenia towarów jak również upoważnienie do stosowania uproszczonej procedury wystawiania niepreferencyjnych świadectw pochodzenia ze względu na naruszenie przez nich przepisów prawa, w okresie ostatniego roku.

Uzasadnieniem dla tego upoważnienia są częstotliwość i regularność dokonywania wywozu, w szczególności powtarzający się

wywóz jednakowych produktów uzyskiwanych w wyniku tego samego procesu produkcji lub długofalowych kontraktów zakupu, przestrzeganie i doświadczenie w stosowaniu przepisów dotyczących ustalania pochodzenia towarów, dotychczasowa współpraca z organami celnymi, status AEO, posiadanie pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej itp.

Dzięki uproszczeniu możliwe jest jednokrotne wnioskowanie o wystawienie większej ilości uniwersalnych świadectw pochodzenia dla przyszłych wysyłek wskazanych produktów. Innymi słowy pojedynczy wniosek stanowi w takim przypadku wspólną podstawę dla wystawienia świadectw pochodzenia dla produktów w nim ujętych, zatem przy kolejnych wysyłkach takich produktów jak opisane we wniosku, nie ma potrzeby wypełniania kolejnych druków, ani przedstawiania dokumentów na potwierdzenie pochodzenia towarów.

Kolejny TIR odprawiony

Rozszerzeniem tego ułatwienia jest możliwość uzyskania nawet pakietu świadectw dla przyszłych wysyłek, już ostemplowanych pieczęcią urzędu, ale nie wypełnionych. Miejsce i data wystawienia są uzupełniane przez eksportera wraz z pozostałymi rubrykami dokumentu w momencie eksportu towaru. Ilość kopii świadectw zwróconych po wykorzystaniu przez eksportera, upoważnia – po uprzednim sprawdzeniu ich zgodności ze złożonym wnioskiem - do wydania odpowiedniej ilości następnych świadectw potwierdzonych *in blanco* i zaewidencjonowanych przez urząd celny, w okresie wskazanym w upoważnieniu.

Zmiana okoliczności mających wpływ na pochodzenie produktów objętych danym wnioskiem wymaga złożenia nowego wniosku dla uzyskania (lub dalszego sporządzania z zastosowaniem trybu *in blanco)* kolejnych świadectw pochodzenia.

Podmioty, którym zostało przyznane upoważnienie do stosowania uproszczonej procedury z art. 49 RWKC podlegają kontroli w zakresie sposobu wykorzystywania takiego upoważnienia. Kontroli podlega zarówno prawidłowość stosowania uproszczenia (m.in. zgodność świadectw pochodzenia z danymi zawartymi we wniosku) jak i dokumenty uzasadniające potwierdzenie pochodzenia produktu.

W I półroczu 2013 r. wydano 93 takie upoważnienia (podobnie jak w ciągu 3 miesięcy zeszłego roku).

Jako kolejny krok w ułatwianiu prowadzenia działalności przez polskich eksporterów zaplanowano również uregulowanie kwestii właściwości organów celnych do udzielania upoważnień do wypełniania uniwersalnych świadectw pochodzenia wystawionych in blanco w ten sposób, aby możliwe było uzyskanie upoważnienia zarówno na terenie objętym właściwością urzędu celnego najbliższego dla siedziby głównej przedsiębiorcy jak i na terenie właściwości urzędu najbliższego dla jednostek organizacyjnych wnioskodawcy zlokalizowanych w innych miejscach. Możliwość uzyskania upoważnienia zarówno w miejscu zamieszkania lub siedziby wnioskodawcy, jak i w urzędzie, w którym dokonywane będą czynności wynikające ze stosowania tej procedury wymaga jednak zmian prawnych poprzez zmianę *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie właściwości miejscowej organów celnych*. Na marginesie warto zaznaczyć, że pojęcie „stosowania tej procedury" nie odnosi się do realizowania procedury wywozu, lecz do wydawania, rozliczania i ewidencjonowania druków świadectw in blanco.

Podobną rolę, ale w zakresie obrotu w ramach Unii Celnej z Turcją, spełnia **uproszczony sposób dokumentowania świadectwami przewozowymi A.TR unijnego statusu towarów**. Ułatwienie to, niezbyt dotąd popularne, ostatnio cieszy się większym zainteresowaniem (w II kwartale br. wydano ich 4).

Zasady przyznawania tych upoważnień zostały określone w artykułach 11 i 12 Decyzji nr 1/2006 Komitetu Współpracy Celnej WE-Turcja z dnia 26 lipca 2006 r. ustanawiającej szczegółowe zasady stosowania decyzji 1/95 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja (Dz. Urz. UE L 265 z 26 września 2006 r.). Wzór wniosku o przyznanie takiego upoważnienia nie został dotychczas określony, ale stanie się to w momencie wdrożenia systemu SZPROT.

Uproszczona procedura wystawiania świadectw przewozowych A.TR. może być realizowana w dwóch formach:

- jako świadectwa poświadczone in blanco lub
- potwierdzane samodzielnie przez eksportera specjalną pieczęcią, zatwierdzoną wcześniej przez organ wydający upoważnienie do stosowania tej procedury.

Eksporter w swoim wniosku powinien wskazać, z której formy uproszczenia chciałby korzystać, jednakże decyzja co do wyboru jednej z nich pozostaje w gestii organu wydającego upoważnienie (art. 11 ust.5 ww. Decyzji 1/2006).

Forma „in blanco" jest podobna do procedury „in blanco" stosowanej przy wystawianiu niepreferencyjnych świadectw pochodzenia, natomiast forma ze specjalną pieczęcią jest zbliżona do uproszczonej procedury wystawiania preferencyjnych deklaracji na fakturze/pochodzenia, dlatego przy wydawaniu upoważnień dla świadectw A.TR. organy celne wykorzystują doświadczenia i wzory z dotychczas wystawionych upoważnień dotyczących innych procedur uproszczonych z zakresu dokumentowania pochodzenia towarów.

Katarzyna Krawicz-Nowak
Ministerstwo Finansów

Uproszczone ustalanie niektórych elementów formułujących wartość celną towarów

W myśl przepisów art. 29 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. WE L 302 z 19.10.1992 r. z późn. zm.) (WKC) „Wartością celną przywożonych towarów jest wartość transakcyjna, to znaczy cena faktycznie zapłacona lub należna za towary, wtedy gdy zostały one sprzedane w celu wywozu na obszar celny Wspólnoty, ustalana, o ile jest to konieczne, na podstawie art. 32 i 33(...)". Artykuł 32 WKC przewiduje elementy, które należy dodać do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej, o ile nie zostały w niej ujęte (np. honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne), a art. 33 koszty niewliczane do wartości celnej, o ile można je wyodrębnić z ceny faktycznie zapłaconej lub należnej (np. koszty transportu towarów po ich przybyciu do miejsca wprowadzenia na obszar celny Wspólnoty).

Stosujemy procedurę uproszczoną

Jednym z problemów, które dość często towarzyszą ustalaniu wartości celnej jest brak możliwości precyzyjnego określenia wartości elementów, które należy dodać do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej lub elementów niewliczanych do wartości celnej w chwili zgłaszania towarów do procedury dopuszczenia do obrotu. W takiej sytuacji przepisy prawa celnego przewidują możliwość stosowania procedury uproszczonej, o której mowa w art. 76 ust.1 lit. a) WKC lub instytucji zgłoszenia niekompletnego, uregulowanej w art. 254 – 259 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. WE L 253 z 11.10.1993r. z późn. zm.) (RWKC). Jednakże procedura uproszczona, podobnie jak instytucja zgłoszenia niekompletnego nie sprawdzą się tam, gdzie zgłaszający musieliby korzystać z nich bardzo często w związku z transakcjami odbywającymi się w ramach długoterminowych kontraktów sprzedaży czy w związku z realizowaniem innych stosunków zobowiązaniowych występujących w międzynarodowym obrocie gospodarczym, a które mają wpływ na wartość celną sprowadzanych towarów. Chodzi tu przede wszystkim o realizację praw i obowiązków określonych w umowach licencyjnych, pośrednictwa oraz umowach o świadczenie usług logistycznych czy ubezpieczeniowych.

Unijny legislator przewidując takie przypadki dopuścił możliwość uproszczonego określania elementów dodawanych do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej oraz elementów niewliczanych do wartości celnej. Instytucja tzw. ryczałtowego określania niektórych elementów tworzących wartość celną została uregulowana w przepisach art. 156 a RWKC. W myśl tych przepisów organy celne mogą, na wniosek osoby zainteresowanej, zezwolić w drodze odstępstwa od przepisów art. 32 ust. 2 WKC, aby niektóre elementy dodawane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej lub elementy niewliczane do wartości celnej, których nie można ustalić w chwili powstania długu celnego, były obliczane na podstawie uzasadnionych i szczególnych kryteriów. W przypadku korzystania przez zgłaszającego z uproszczonego sposobu ustalania niektórych elementów formułujących wartość celną, zadeklarowanej wartości celnej nie uważa się za wartość prowizoryczną w rozumieniu art. 254 tiret drugie RWKC. W myśl przepisów art. 156 a RWKC pozwolenie na uproszczone określanie niektórych elementów formułujących wartość celną może być udzielone po spełnieniu następujących przesłanek: przeprowadzenie procedury zgłoszenia niekompletnego przewidzianej w art. 259 RWKC wiązałoby się z poniesieniem nieproporcjonalnych kosztów administracyjnych; zastosowanie zastępczych metod ustalania wartości celnej byłoby niewłaściwe w danych okolicznościach; istnieją uzasadnione powody by uznać, że kwota należności przywozowych do pobrania w okresie objętym pozwoleniem nie będzie niższa od kwoty, której by zażądano w przypadku braku pozwolenia; udzielenie pozwolenia nie prowadzi do naruszenia warunków konkurencji między podmiotami gospodarczymi.

Wnioski o udzielenie pozwolenia na uproszczone określanie niektórych elementów tworzących wartość celną kieruje się do naczelnika urzędu celnego. Na mocy przepisu art. 73 ust. 1 Prawa celnego z dnia 19 marca 2004 r. (tekst jednolity z 5 kwietnia 2013 r., Dz. U. z 2013 r., poz. 727) do postępowania celnego w sprawie wydania pozwolenia, o którym mowa w przepisach art. 156 a RWKC mają zastosowanie przepisy art. 12 i działu IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 10 maja 2012 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 749) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów prawa celnego.

W praktyce kwota stanowiąca określony element dodawany do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej (np. opłaty licencyjne lub koszty transportu) czy też niewłączany do war-

tości celnej (np. prowizje od zakupu) może być wyliczona na podstawie danych wynikających ze zgłoszeń celnych obejmujących pewien miarodajny okres sprzed złożenia wniosku na podstawie przepisów art. 156 a RWKC, przy uwzględnianiu planowanych działań gospodarczych, które miałyby przypadać w okresie obowiązywania takiego pozwolenia. Przy określaniu wysokości kwoty stanowiącej element uwzględniany podczas określania wartości celnej sprowadzanych towarów, poza informacjami zawartymi w umowach gospodarczych i danymi wynikającymi z uprzednio dokonanych przywozów, mogą być także brane pod uwagę specjalistyczne informacje odnoszące się do danego sektora gospodarczego (np. sektora usług logistycznych). Co do zasady koszt, który ma być uwzględniony przy określaniu wartości celnej sprowadzanych towarów na podstawie metody wartości transakcyjnej w sytuacji określonej w przepisach art. 156 a RWKC jest określany albo kwotowo (np. w odniesieniu do kilometra), albo wartościowo (np. x% ceny towaru).

Omawiany przepis znajduje odzwierciedlenie w zapisach *Instrukcji wypełniania* zgłoszeń celnych, gdzie w polu:

- 12 (Szczegóły dotyczące wartości) przewidziano kod H dla oznaczenia przypadków, w których stosowany jest art. 156 a RWKC,
- 44 (Dodatkowe informacje/załączone dokumenty/świadectwa i pozwolenia) przewidziano kody dla ustalonych ryczałtowo elementów dodawanych do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej i elementów niewliczanych do wartości celnej.

W celu ułatwienia korzystania z procedury przewidzianej w art. 156 a RWKC, administracje celne Polski i Francji, wspólnie opracowały projekty formularzy, które mogłyby być wykorzystane w przypadku stosowania tego przepisu. Projekty zostały przekazane do Komisji Europejskiej z sugestią rozważenia (w ramach Komitetu Kodeksu Celnego) zasadności ich stosowania przez wszystkie państwa członkowskie. Po uzyskaniu akceptacji, formularze mogłyby być dodane do Kompendium tekstów dotyczących wartości celnej opracowanego przez Komitet Kodeksu Celnego (Sekcję Ustalania Wartości Celnej), jako kolejny instrument mający bezpośredni wpływ na zwiększenie jednolitości postępowania państw członkowskich w zakresie stosowania przepisów dotyczących wartości celnej. Równocześnie, niezależnie od wyniku procedury toczącej się w ramach Komitetu Kodeksu Celnego, przewidziano wdrożenie tych formularzy do praktyki działania polskich organów celnych. Warto również wspomnieć, że niektóre państwa członkowskie (np. Niemcy) już obecnie stosują tego rodzaju formularze.

Z praktyki działania administracji celnych państw, w których importerzy stosunkowo często ubiegają się o udzielenie pozwolenia na uproszczone określanie niektórych elementów tworzących wartość celną wynika, że wnioski częściej dotyczą elementów dodawanych do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej niż niewliczanych do wartości celnej (np. w Holandii, wnioski importerów odnośnie stosowania przepisu art. 156 a RWKC najczęściej dotyczą kosztów transportu do miejsca wprowadzenia na obszar celny Wspólnoty i opłat licencyjnych).

Stosowanie procedury ryczałtowego określania elementów formułujących wartość celną jest niewątpliwie rozwiązaniem, które może znacznie ułatwić i uprościć prawidłowe i zgodne z przepisami określanie tej wartości. Upowszechnienie możliwości jakie oferuje przepis art. 156 a RWKC nabiera szczególnego znaczenia obecnie, gdy w praktyce ustalania wartości celnej mamy do czynienia z coraz bardziej skomplikowanymi relacjami handlowymi nawiązywanymi przez podmioty biorące udział w międzynarodowym obrocie towarowym. Jednym ze sposobów, które w perspektywie mogłyby zachęcić przedsiębiorców do częstszego korzystania z art. 156 a RWKC jest wspomniany wyżej projekt wdrożenia do stosowania jednolitych formularzy, które mogłyby być wykorzystywane przez importerów w trakcie ubiegania się o wydanie pozwolenia na stosowanie i podczas stosowania art. 156 a RWKC.

Agnieszka Szarkowska
Mariusz Misztela
Ministerstwo Finansów

Ułatwienia w podatku akcyzowym w latach 2012-2013
(stan prawny na dzień 21 sierpnia 2013 r.)

Mówiąc o ułatwieniach w podatku akcyzowym w ostatnich dwóch latach, pomijając przy tym sprawy systemu EMCS oraz znaków akcyzy, będące przedmiotami odrębnych opracowań, zaprezentowanych zostanie sześć wydarzeń miarodajnych dla tego tematu w układzie od najstarszego do najnowszego.

1) Wdrożenie e-deklaracji dla podatku akcyzowego. Co prawda od dnia 1 października 2011 r. można już było składać drogą elektroniczną deklarację AKC4/AKC4zo wraz z załącznikami, ale to jednak dopiero od dnia 1 stycznia 2012 r. możliwość składania e-deklaracji została rozszerzona na pozostałe deklaracje, do których składania obowiązani są podatnicy i płatnicy na podstawie ustawy o podatku akcyzowym (m.in. deklaracja uproszczona AKC-U, informacja o wyrobach w składzie podatkowym INF). Tym samym pierwsze trzy miesiące elektronicznych deklaracji w akcyzie to czas pilotażu i dopiero wraz z początek 2012 r. nastąpiła rewolucja w składaniu dekla-

racji akcyzowych z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (e-ZEFIR).

2) Zastosowanie procedur uproszczonych do wyrobów akcyzowych. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378) umożliwiła, co do zasady, stosowanie procedur uproszczonych w przypadku wyrobów akcyzowych. Wyjątek od tej zasady stanowią: alkohol etylowy oraz w ściśle określonych przypadkach[1] paliwa silnikowe. Pomimo ww. wyłączeń od stosowania procedur uproszczonych w przypadku wyrobów akcyzowych należy wskazać, że umożliwienie szerszego stosowania procedur uproszczonych w stosunku do tych wyrobów ułatwiło prowadzenie działalności podmiotom dokonującym importu i eksportu wyrobów akcyzowych.

3) Obniżenie ciężarów podatkowych dla producentów cydru. Ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456) uczyniono prowadzenie działalności gospodarczej w sektorze jabłek, przy produkcji cydru, dużo bardziej atrakcyjnym. Stosownie do ww. regulacji prawnych stawka akcyzy na cydr została określona na poziomie 97 zł za każdy hektolitr jabłecznika.

4) Źródłem kolejnej jakościowej zmiany w akcyzie w 2013 r., w tym za sprawą wprowadzenia szeregu ułatwień, jest ustawa z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (Dz.U. poz. 1342). Dzięki przedmiotowej ustawie umożliwiono sukcesję zezwoleń akcyzowych w przypadku, gdy podatnik, który pierwotnie uzyskał zezwolenie był następnie przekształcany, przejmowany lub łączony z innym podmiotem gospodarczym. Przed wdrożeniem tej zmiany ww. przekształcenia skutkowały koniecznością ponownego ubiegania się o zezwolenie akcyzowe przez nowo powstały podmiot gospodarczy. Przedmiotowa ustawa zmieniła również podejście do kwoty zwracanego podatku akcyzowego, w przypadku gdy ta nie jest zwracana w terminach ustawowych. Stosownie do przepisów ustawy o podatku akcyzowym należy ją teraz traktować jak nadpłatę podatku ze wszystkimi konsekwencjami związanymi z tą instytucją, w tym jej oprocentowaniem. Ponadto ustawa ta zlikwidowała obowiązki rejestracyjne oraz ewidencyjne w przypadku podmiotów produkujących prąd z wykorzystaniem tzw. małych generatorów (o mocy do 1 MW) oraz dała podstawy, poprzez nowo określone brzmienie delegacji ustawowych, do szerszej liberalizacji stosowania warunków zwolnień od podatku akcyzowego (chodzi o zwolnienia od akcyzy w przypadku wyrobów węglowych).

5) Uproszczenia w prowadzeniu ewidencji. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 lutego 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków prowadzenia składów podatkowych oraz ewidencji przez podmioty prowadzące skład podatkowy (Dz.U. poz. 225) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 lutego 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie niektórych ewidencji wyrobów akcyzowych (Dz.U. poz. 226) wprowadzone zostały zmiany ułatwiające podatnikom prowadzenie ewidencji podatkowych. Stosownie do przywołanych aktów prawnych wydłużono termin przeznaczony na zamknięcie ewidencji za każdy miesiąc oraz zliberalizowano zasady przekazywania raportów z zamknięć i podsumowań ewidencji przekazywania do właściwego naczelnika urzędu celnego.

6) Kwartalne deklaracje akcyzowe. Możliwość stosowania deklaracji kwartalnych od dnia 1 lipca 2013 r. w przypadku wyrobów węglowych została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2013 r. w sprawie wyrobów akcyzowych, w przypadku których podatnicy mogą stosować kwartalny okres rozliczeniowy (Dz.U. poz. 718).

Jacek Arciszewski
Ministerstwo Finansów

[1] W przypadku gdy obrót paliwami silnikowymi nie przekroczył 40 mln zł w poprzednim roku podatkowym.

Znaki akcyzy

System znaków akcyzy jest formą kontrolowania przez Państwo działalności gospodarczej polegającej na produkcji i obrocie napojami alkoholowymi oraz wyrobami tytoniowymi. System ten ma na celu m.in. eliminowanie przemytu oraz nielegalnego obrotu tymi wyrobami, chroniąc interesy podmiotów prowadzących legalnie działalność gospodarczą.

Wychodząc naprzeciw postulatom i oczekiwaniom przedsiębiorców wprowadzono kilka istotnych zmian likwidujących zbędne ograniczenia i stanowiących niepotrzebną uciążliwość dla podmiotów.

Pierwszym z wprowadzonych ułatwień jest zmiana przepisu art. 125 ust. 4 ustawy o podatku akcyzowym dotycząca terminu składania ostatecznej korekty zapotrzebowania na znaki akcyzy. Polega ona na wyłączeniu z przedmiotowych regulacji napojów alkoholowych, przy czym przedmiotowe wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wprowadzany będzie nowy wzór znaków akcyzy.

W stanie prawnym sprzed zmiany przepis art. 125 ust. 4, regulujący termin ostatecznej zmiany wstępnego zapotrzebowania, dotyczył znaków akcyzy na wszystkie wyroby objęte obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy. Tymczasem realizacja tego przepisu wskazywała na to, że w obowiązującym kształcie był on niezbędny jedynie w stosunku do znaków akcyzy na wyroby tytoniowe, co sygnalizowały zarówno urzędy celne, jak

również podmioty obowiązane do oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy.

Przedmiotowa zmiana wprowadzona została *ustawą z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (Dz. U. z 2012 r., poz. 1342).*

Kolejna zmiana polega na usprawnieniu obowiązującego systemu znaków akcyzy w zakresie przekazywania znaków akcyzy następcom prawnym lub podmiotom przekształconym.

Zgodnie z zaproponowaną zmianą przepisów następcy prawni lub podmioty przekształcone, w sytuacjach uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.), nie muszą zwracać właściwemu naczelnikowi urzędu celnego niewykorzystanych znaków akcyzy i tym samym wnioskować o wydanie nowych znaków akcyzy.

Zdaniem Ministerstwa Finansów przedmiotowa regulacja wpłynie korzystnie zarówno na podmioty gospodarcze, których działalność obejmuje sprzedaż wyrobów objętych obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy jak i usprawni pracę naczelnikowi urzędu celnego właściwemu ze względu na znaki akcyzy.

Przedmiotowa zmiana wprowadzona została *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu przekazywania znaków akcyzy następcom prawnym lub podmiotom przekształconym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1522).*

Ostatnią z wprowadzonych zmian jest uproszczenie biurokratyczne związane z kontrolą banderol zniszczonych, uszkodzonych lub zdjętych z opakowań jednostkowych wyrobów winiarskich

Ministerstwo Finansów uwzględniając postulaty branży winiarskiej wprowadziło przepis dający możliwość właściwemu naczelnikowi urzędu celnego podjęcia decyzji o odstąpieniu lub konieczności obecności pracownika organu podatkowego przy ww. czynnościach w indywidualnych przypadkach.

Zdaniem Ministerstwa Finansów to właśnie naczelnicy urzędów celnych działający w terenie mają najlepszą wiedzę i najlepiej potrafią ocenić sytuację poszczególnych podmiotów gospodarczych obowiązanych do stosowania znaków akcyzy, dlatego też to naczelnicy urzędów celnych podejmą decyzje w powyższym zakresie. Wprowadzając to rozwiązanie unikniemy sytuacji, w której do zniszczenia np. kilku sztuk znaków akcyzy przydzielano dwóch pracowników organu podatkowego.

W związku z powyższym Ministerstwo Finansów uznało, że najlepszym rozwiązaniem istniejącego stanu rzeczy będzie uznaniowy charakter przepisu.

Przedmiotowa zmiana wprowadzona została *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy (Dz. U. z 2013 r., poz. 56).*

Małgorzata Olszewska
Ministerstwo Finansów

EMCS PL – zautomatyzowana obsługa obrotu wyrobami akcyzowymi

System Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych EMCS PL (Excise Movement and Control System) wykorzystywany jest do przemieszczania wyrobów akcyzowych (wyrobów energetycznych, napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych) w procedurze zawieszenia poboru akcyzy (bez zapłaconego podatku akcyzowego). System ten używany jest do przemieszczania wyrobów akcyzowych zarówno w obrocie krajowym jak i wewnątrzwspólnotowym (od/do podmiotów znajdujących się w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, z przeznaczeniem na eksport lub po imporcie), zaś jego stosowanie od 1 stycznia 2012 r. jest obowiązkowe dla wszystkich podmiotów. Użytkownikami systemu są podmioty dokonujące przemieszczeń wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, a więc składy podatkowe, zarejestrowani odbiorcy i zarejestrowani wysyłający a także pracownicy administracji.

System realizowany był w dwóch etapach. Pierwszy etap zrealizowany do dnia 1 stycznia 2011 r. pozwolił na obsługę głównych funkcjonalności związanych m.in. z wysyłaniem e-AD, jego anulowaniem, otrzymaniem raportu odbioru czy zmianą miejsca przeznaczenia wyrobów zaś drugi - do 1 stycznia 2012 r., wprowadził wszystkie pozostałe funkcjonalności przewidziane przez specyfikację unijną wraz ze współpracą administracyjną oraz stworzeniem interfejsu z systemem eksportowym oraz obsługą ubytków normatywnych.

Dzięki wprowadzeniu systemu papierowy administracyjny dokument towarzyszący (ADT), który dołączany był do każdej przesyłki wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, został zastąpiony elektronicznym

dokumentem e-AD. Wprowadzenie systemu EMCS spowodowało:

1. Uproszczenie przemieszczania wyrobów objętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy dzięki zastosowaniu elektronicznego administracyjnego dokumentu towarzyszącego i rezygnacji ze stosowania dokumentów papierowych (w tym ręcznego wypełniania administracyjnego dokumentu towarzyszącego, jego archiwizowania itp.);
2. Umożliwienie monitorowania przemieszczanych wyrobów akcyzowych w czasie rzeczywistym;
3. Standaryzację sposobu wypełniania dokumentów;
4. Umożliwienie szybszego zwolnienia zabezpieczenia akcyzowego dzięki niezwłocznemu potwierdzeniu zakończenia przemieszczania wyrobów, co wiąże się z umożliwieniem szybszego wykorzystania przez podmiot zwolnionej kwoty zabezpieczenia na realizację kolejnego przemieszczenia;
5. Umożliwienie automatycznego sprawdzenia kontrahentów, do których wysyłane są wyroby przed dokonaniem wysyłki wyrobów (poprzez bazę SEED).

W chwili obecnej zarejestrowanych jest ok. 1 400 podmiotów korzystających z EMCS PL, które dokonują miesięcznie ok. 25 tys. przemieszczeń wyrobów akcyzowych. Już w pierwszym roku funkcjonowania systemu EMCS PL, kiedy obowiązkowe było jego stosowanie jedynie do przemieszczeń wewnątrzwspólnotowych, liczba przemieszczeń dokonanych przy użyciu systemu była o 20% wyższa niż całkowita ilość przemieszczeń (krajowych, wewnątrzwspólnotowych, na eksport i po imporcie) w latach poprzednich kiedy stosowano dokumenty papierowe. W 2012 roku, kiedy stosowanie systemu stało się obligatoryjne dla wszystkich podmiotów, ilość wszystkich przemieszczeń dokonanych przy użyciu systemu wyniosła 316 tys. i była niemal o 100% wyższa niż w roku poprzednim. Obecnie liczba przemieszczeń obsługiwanych przez system rośnie systematycznie o ok. 30% kwartalnie w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Monika Jurkowska
Kierownik Projektu EMCS PL 2
Departament Podatku Akcyzowego i Gier

Produkty Programu e-Cło jako element ułatwień i uproszczeń

W jednym z numerów Wiadomości Celnych poświęconych w całości realizowanemu w Służbie Celnej Programowi e-Cło postawiłem już w samym tytule pytanie – dokąd zmierza informatyzacja Służby Celnej, jakie konkretne usługi będą mogły zostać zrealizowane z wykorzystaniem narzędzi IT po zakończeniu realizacji tego Programu. Dzisiaj już można dokonać pewnych podsumowań i przybliżyć to co udało się zrealizować, oraz przedstawić to co jeszcze pozostało do zrobienia. Pisząc „udało się zrealizować" nie mam na myśli, że udało się dostarczyć jakieś usługi przypadkiem, z uwagi na zbieg okoliczności. Udało się zrealizować zgodnie z założeniami i przy ogromnym zaangażowaniu szeregu osób na różnych szczeblach naszej organizacji.

Elektronizacja pewnych procesów poprzez wykorzystanie systemów informatycznych nie jest celem samym w sobie. System IT jest tylko narzędziem, które ma ułatwić przepływ informacji, przyspieszyć podjęcie decyzji, zinformatyzować proces takim jakim ukształtowały go przepisy prawa. Niemniej w trakcie wdrażania systemów IT naturalnym jest etap analizy, który pozwala na zastanowienie się czy dany proces winien przebiegać w taki sposób jak dotychczas, czy też możliwym jest jego modyfikacja lub uproszczenie.

W ramach Programu e-Cło wdrożono osiem e-usług. Było to możliwe dzięki uruchomieniu systemu – EORI, ICS, ECS2, ISZTAR3, EMCS PL.

Nazwa usługi	**Rejestracja podmiotów gospodarczych dokonujących obrotu towarowego na obszarze UE - EORI**	**Nadawanie podmiotom numeru identyfikacyjne**
Krótki opis usługi	Rejestracja podmiotów gospodarczych. Podmiot gospodarczy zamierzający realizować wymianę towarową na terenie UE musi zgodnie z prawem unijnym dokonać rejestracji, rejestracja jest dokonywana w systemie EORI.	Nadawanie podmiotom i u identyfikacyjnego. Podmiot gospodarczy zami na terenie UE musi posiada musi zapewnić wymianę in oraz umożliwić weryfikacje towarową na terenie UE
Odbiorca usługi	urzędy celne krajowe i unijne, osoby fizyczne, przedsiębiorcy (krajowi, unijni i poza unijne)	urzędy celne krajowe i unij (krajowi, unijni i poza unijn
Szacowana liczba użytkowników	3 500	
Szacowana liczba wywołań usługi	800 000	800 000
Rejestry/usługi powiązane z usługą	EOS (System KE), Systemy Celne NCTS, ECS/ ICS, CELINA	EOS (System KE), Systemy C
Termin dostępności usługi	2009-07-01	

Sporo jednak pracy jeszcze pozostało przed realizującymi Program e-Cło. Nie wchodząc w szczegóły tego programu, należy przybliżyć przynajmniej pięć budowanych e-usług. Są one związane z budowanymi systemami: AIS, AES, NCTS2, ZEFIR2, OSOZ2. Pierwsza grupa usług to usługi celne:

- elektroniczna obsługa operacji przywozowych,
- elektroniczna obsługa wywozu,
- elektroniczna obsługa tranzytu.

Wszystkie te e-usługi to tak naprawdę grupy usług, w przypadku przywozu i wywozu zostaną dostarczone nowe e-usługi uzupełniając te już funkcjonujące. Możliwym będzie wprowadzenie w pełni zautomatyzowanej obsługi towarów wprowadzanych na obszar celny Wspólnoty (AIS) i z niego wyprowadzanych (AES), włączając aspekty scentralizowanej odprawy celnej. Po uruchomieniu systemów AIS i AES będzie możliwa pełna elektroniczna obsługa sprawy, uwzględniająca przyjęcie dokumentów oraz rozliczenie należności i zwolnienie towaru. W ramach e-usług tranzytowych zostaną na nowo zbudowane (do grudnia 2014 r.) te, które na dzień dzisiejszy są obsługiwane przez system NCTS. W tym przypadku nie będą realizowane nowe e-usługi, ale będą one realizowane w ramach jednolitego systemu informacyjnego Służby Celnej budowanego w ramach Programu e-Cło.

Kolejna grupa e-usług zostanie dostarczona przez system ZEFIR2 (sierpień 2014 r.). System ten umożliwi rozliczanie „online" należności pobieranych przez organy celne oraz elektroniczną obsługę dokumentów dla akcyzy, podatku od kopalin i gier. Dzięki budowanemu Systemowi OSOZ2 możliwym będzie udostępnienie podmiotom informacji o aktualnym stanie obciążenia gwarancji - bezpieczny, spersonalizowany dostęp przedsiębiorcy do informacji na temat stanu rozliczenia złożonej gwarancji ze Służbą Celną.

Najwięcej jednak nadziei – patrząc na potrzebę uproszczenia dostępu przedsiębiorcy do systemów Służby Celnej – zarządzający Programem e-Cło wiążą z projektem ECIP/SEAP. Dzięki temu projektowi zostanie zbudowany jeden punkt dostępu za pośrednictwem elementu SEAP do systemów produkcyjnych Służby Celnej.

Podsumowując należy stwierdzić, że dostarczenie usług w ramach Programu e-Cło było możliwe dzięki:

a. odpowiedniemu zarządzaniu projektami, w którym to zarządzaniu uwzględniano m.in.:
   - funkcjonalność i użyteczność dla użytkowników i interesariuszy,
   - świadome uczestnictwo w informatyzacji właścicieli procesów,
   - priorytetyzację projektów uwzględniającą znaczenie i korzyści dla przedsiębiorców i obywateli,
b. dzieleniu projektów na etapy, których realizację dało się precyzyjnie rozliczyć - również z UE,

i utrzymywanie unikalnego ego EORI	**Obsługa przywozowej deklaracji skróconej– ICS**	**Obsługa wywozowej deklaracji skróconej – ECS2**	**Obsługa zgłoszenia wywozowego – ECS2**	**Dostarczanie w formacie XML aktualnej taryfy celnej dla przedsiębiorców – ISZTAR3**	**Informacja o aktualnej taryfie celnej – ISZTAR3**	**Obsługa dokumentu ADT – EMCS PL**
utrzymywanie unikalnego numeru ierzający realizować wymianę towarową ć numer EORI. Państwo członkowskie nformacji na temat nadanych numerów e kontrahentów prowadzących wymianę	Obsługa przywozowej deklaracji skróconej zawierającej dane do analizy ryzyka z funkcją powiadamiania o przybyciu towaru	Obsługa wywozowej deklaracji skróconej	Obsługa zgłoszenia wywozowego	Umożliwia udostępnienie aktualnej taryfy celnej przedsiębiorcom	Umożliwia udostępnienie informacji o aktualnej taryfie celnej wszystkim zainteresowanym	Przemieszczanie wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszonego poboru akcyzy – EMCS PL
ne, osoby fizyczne, przedsiębiorcy ne)	przedsiębiorcy, osoby fizyczne	przedsiębiorcy, osoby fizyczne	przedsiębiorcy, osoby fizyczne	przedsiębiorcy	osoby fizyczne i prawne (unijne i poza unijne)	przedsiębiorcy, osoby fizyczne
3 500	ok. 5 000	ok. 15 000	ok. 15 000	wszyscy zainteresowani	wszyscy zainteresowani	3 000
	za rok 2011 - 700 tys. za rok 2012 – 770 tys.	100 tys. miesięcznie	100 tys. miesięcznie	brak danych	brak danych	za rok 2011 - 195 tys. za rok 2012 - 1200 tys.
Celne NCTS, ECS/ICS, CELINA	CELINA, RAM	, RAM	, RAM	TARIC UE - system unijny	TARIC UE - system unijny	SEED referencyjny, ZEFIR
2009-07-01	2010-10-01	2010-10-01	2010-10-01	2010-11-01	2010-11-01	2011-01-01

c. systemy były testowane z użytkownikami (w tym z przedsiębiorcami) przed wdrożeniem do pełnej eksploatacji,
d. wszystkie działania po stronie administracji i biznesu były prowadzone przy utrzymaniu w miarę dobrej komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Podtrzymuję jednak, to co pisałem w Wiadomościach Celnych poświęconych w całości Programowi e-Cło, że życzę wszystkim zaangażowanym w proces informatyzacji świadczonych usług przez Służbę Celną (Wykonawcom, funkcjonariuszom i pracownikom Służby Celnej, użytkownikom systemów Służby Celnej po stronie biznesu):

- zapału z okresu akcesji do UE,
- utrzymania pełnej spójności z inicjatywami unijnymi i krajowymi,
- wzajemnego zrozumienia pomiędzy poszczególnymi komponentami Programu e-Cło,
- umiejętności wyciągania wniosków z dotychczasowych działań swoich i innych.

Jednocześnie pamiętajmy, że celem Programu e-Cło jest:

a. podniesienie jakości usług biznesowych,
b. ułatwienie warunków prowadzenia działalności gospodarczej:
   - sprawniejsza obsługa klientów, zmniejszenie czynności np. rejestracyjnych
   - zwiększenie dostępności zasobów informacyjnych (portal)
c. bardziej skuteczna kontrola i dozór celny (analiza ryzyka, bezpieczeństwo)
d. usprawnienie funkcjonowania Służby Celnej.

Grzegorz Smogorzewski
Z-ca Przewodniczącego Rady Programu e-Cło

Procedury uproszczone – kontynuacja wzrostu

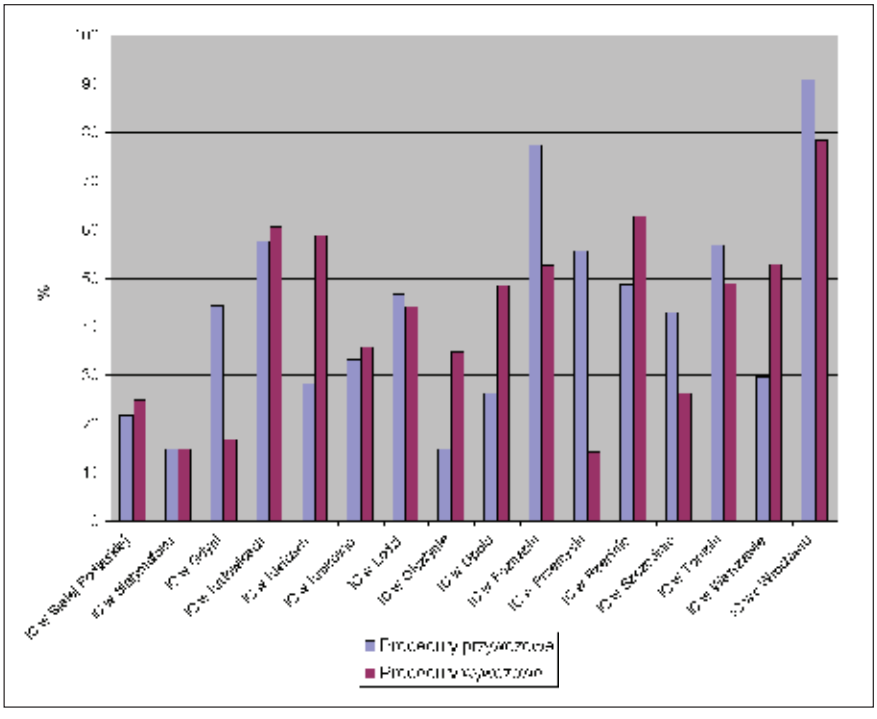
Służba Celna stale współpracuje ze środowiskiem gospodarczym w celu promowania przestrzegania prawa, zapobiegania przypadkowym i niezamierzonym naruszeniom prawa, oraz szerzenia wiedzy z zakresu prawodawstwa celnego. Jak również promuje ułatwienia i wspiera legalną działalność gospodarczą.

Najbardziej wiarygodnym partnerem dla Służby Celnej są posiadacze świadectwa AEO jak również przedsiębiorcy posiadający pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej. To właśnie dla tej grupy przedsiębiorców przede wszystkim wprowadzane są ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej.

W Polsce na dzień 30 czerwca 2013 r. realizowanych było 950 pozwoleń na stosowanie procedury uproszczonej, zaznaczyć należy, iż aż 73 z ww. pozwoleń zostało wydanych 2013r. Jeżeli chodzi o Izby Celne, w których ogółem wydanych zostało najwięcej pozwoleń należy wymienić Izbę Celną w Gdyni (118 pozwoleń), Izbę Celną w Łodzi (100 pozwoleń) oraz Izbę Celną we Wrocławiu (97 pozwoleń).

Należy również dodać, iż Polska wydała jedno pojedyncze pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej (tzw. SASP) oraz uczestniczy w siedmiu pozwoleniach wydanych przez administracje celne innych państw członkowskich UE.

Udział pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w procedurze uproszczonej w stosunku do ogólnej liczby pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w rozbiciu na poszczególne izby celne – dane za 2012 r.

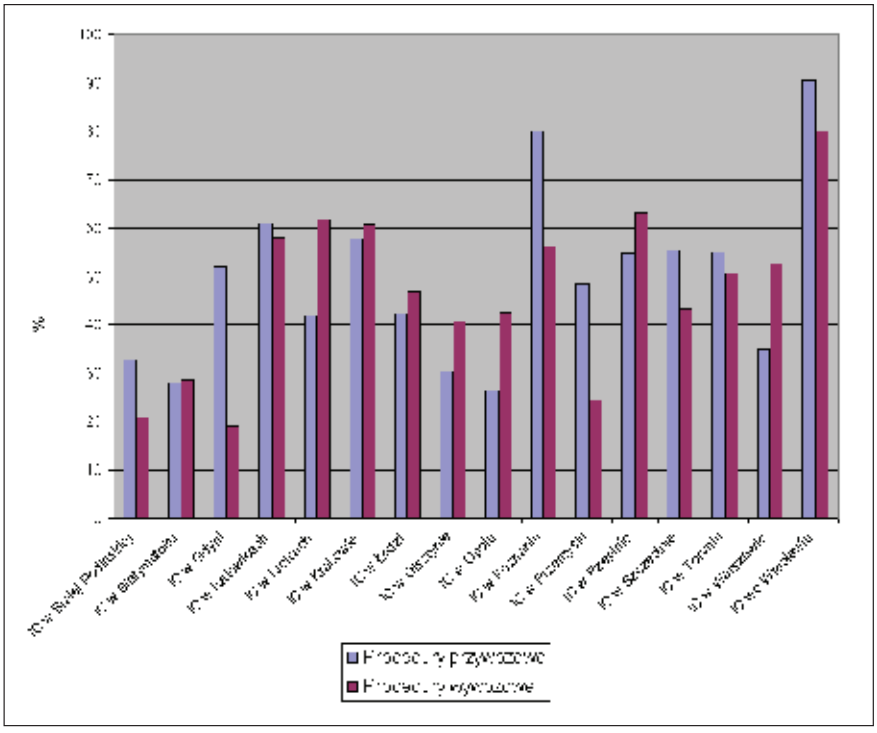
Służba Celna na bieżąco monitoruje skalę stosowania procedur uproszczonych wykorzystując różne mierniki statystyczne np. udział pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w procedurze uproszczonej w stosunku do pozycji towarowych we wszystkich zgłoszeniach celnych.

W 2011 r. ww. miernik w Polsce wynosił 44,5 %. W procedurach przywozowych – 43,2% a w procedurach wywozowych – 45,63%.

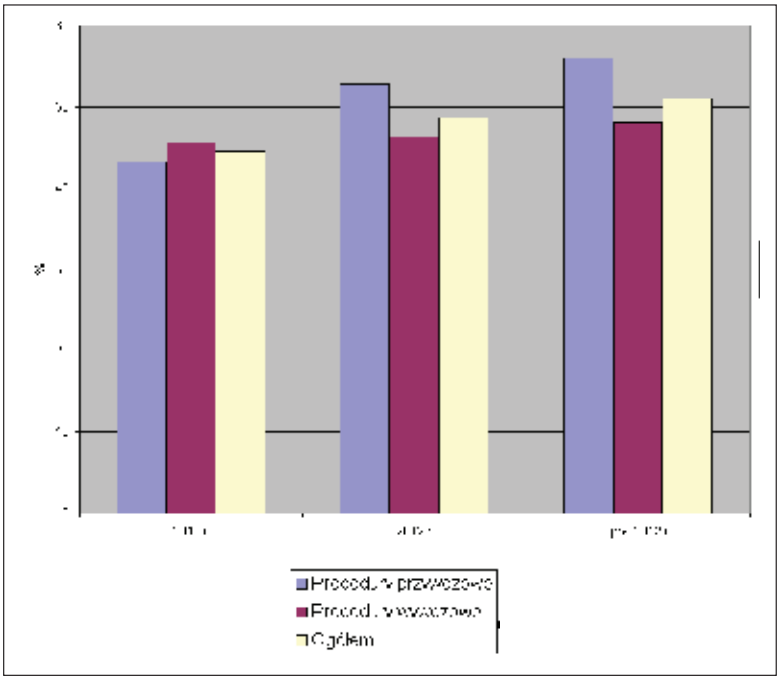
W 2012 r. udział pozycji towarowych obsłużonych w procedurze uproszczonej do pozycji towarowych we wszystkich zgłoszeniach celnych ogółem wynosił – 48,7%. W procedurach przywozowych 52,8% a w procedurach wywozowych 46,3%. Tak więc w ciągu jednego roku nastąpił wzrost o ok. 3 punkty procentowe.

Kampania promująca procedury uproszczone miała pozytywny skutek także w I połowie 2013r. bowiem trend wzrostowy w zakresie przedmiotowego miernika kontynuowany był także i w I połowie 2013 r. – ogólny wskaźnik osiągnął poziom 50,99% (przywóz 56,03% a wywóz 48,08).

Udział pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w procedurze uproszczonej w stosunku do ogólnej liczby pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w rozbiciu na poszczególne izby celne – dane za 1 połowę 2013 r.

Udział pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w procedurze uproszczonej w stosunku do ogólnej liczby pozycji towarowych w zgłoszeniach celnych w poszczególnych latach

Niemniej, zauważając tę pozytywną tendencję, nie możemy popadać w euforię, gdyż przedmiotowy miernik w całej UE w 2012 r. wyniósł ogółem 75% (przywóz 78%, wywóz 71%).

W związku z powyższym przed Służbą Celną jeszcze wiele pracy celem osiągnięcia średniej Unii Europejskiej, choć należy zaznaczyć, iż niektóre Izby Celne przekroczyły ww. wskaźniki średniej UE, co najlepiej zobrazują załączone wykresy.

Przy czym zauważyć także trzeba, iż procedury uproszczone, w szczególności procedura w miejscu, przeznaczone są przede wszystkim dla dużych przedsiębiorców systematycznie dokonujących zgłoszeń celnych. Analizując dane za 2012r. należy wskazać, że biorąc pod uwagę obrót towarowy realizowany przez przedsiębiorców, którzy w ciągu roku złożyli 50 lub więcej zgłoszeń celnych, blisko 70% z nich skorzystało z procedur uproszczonych. Wstępne wyniki za I półrocze 2013 r. także w tym zakresie pokazują kontynuację wzrostu, gdyż wskaźnik ten osiągnął poziom prawie 74%.

Małgorzata Przysucha
Ministerstwo Fiansów

SZPROT

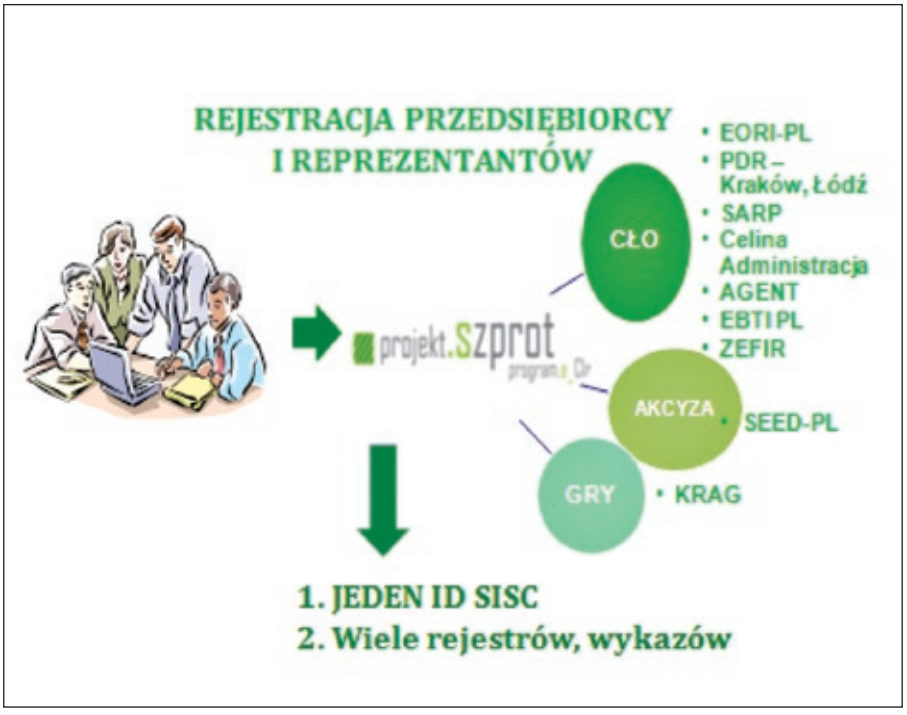
SZPROT jest jednym z projektów realizowanych w ramach programu e-Cło. Obecnie po podpisaniu umowy w dniu 5 czerwca 2013 r. z Wykonawcą systemu, trwają m.in. prace analityczne koncentrujące się przede wszystkim na poszczególnych etapach („krokach") w procesach realizowanych w Służbie Celnej. Procesy te to, ni mniej ni więcej, tylko konkretne postępowania prowadzone na wniosek lub z urzędu. Są to na przykład wnioski o pozwolenia, zezwolenia, ale i odwołania, zażalenia. Dodatkowo, co jest także istotne, postępowania te dotyczą zarówno obszaru cła jak i akcyzy, hazardu a także Intrastat. .Jaki w takim razie jest cel owych działań? Odpowiedź na to pytanie jest zawarta po części w nazwie projektu, która prócz tego, że dotyczy pewnej ryby powszechnie występującej w Europie, to jest skrótem (nie dosłownym) od słów: System Zintegrowanej Rejestracji Przedsiębiorców Obrotu Towarowego. Jeśli popatrzymy na stan obecny w Służbie Celnej w zakresie rejestracji podmiotów i przechowywania danych o nim, wówczas okaże się, że funkcjonuje ok. 11 baz danych o przedsiębiorcach, realizujących różne zadania w zależności od obszaru działania.

Rys. 1

Jednym z celów SZPROT jest zlikwidowanie tego stanu rzeczy i stworzenie jednej bazy danych o przedsiębiorcach i ich reprezentantach niezależnie, czy działalność gospodarcza podmiotu koncentruje się wokół zagadnień celnych, czy też akcyzowych albo z zakresu gier. Zakres SZPROT bowiem obejmuje wszystkie obszary zainteresowania SC, co pokazuje rysunek nr 1.

Rys. 2

Nowy system będzie musiał przejąć zadania i funkcjonalności obecnie działających baz danych i w tym celu przewiduje się różną, w zależności od zakresu i jakości, migrację danych z 10 systemów. Po jej dokonaniu w docelowym Systemie Informacyjnym Służby Celnej (SISC) ma funkcjonować tylko jedna baza danych podmiotu – SZPROT. Ma to swoje duże konsekwencje, zarówno dla klientów SC jak i dla jej funkcjonariuszy i pracowników. Ci pierwsi nie będą zmuszani do wielokrotnego logowania się do wielu systemów, zmieniania tych samych danych w wielu aplikacjach. Natomiast dla SC SZPROT będzie jedynym źródłem danych o przedsiębiorcach.

Dodatkowo w ramach SZPROT klient SC będzie otrzymywał jeden unikalny ID, dzięki któremu podmiot będzie rozpoznawalny przez

wszystkie systemy wchodzące w skład SISC . Jest to schematycznie pokazane na rysunku nr 2.

Wracając natomiast do wątku analizy postępowań dokonywanej w SZPROT warto wskazać, że jej wynik będzie miał przełożenie na praktykę, bowiem system ma być wdrażany w całej Polsce już od 5 grudnia 2013 r. do sierpnia 2014 r. Jednak najbardziej istotne jest to, że już w pierwszej połowie 2014 r. wszędzie tam, gdzie są prowadzone postępowania podatkowe, w sprawach celnych, administracyjne – we wszystkich komórkach organizacyjnych Służby Celnej (od MF poczynając poprzez izby celne i urzędy celne a skończywszy na oddziałach celnych) postępowania te będą realizowane z wykorzystaniem zamodelowanych procesów w SZPROT. Od grudnia 2013 do sierpnia 2014 r. planuje się wdrożyć w systemie ok. 90 tego rodzaju procesów. Co więcej, system będzie przygotowany do tego aby każdy z tych procesów/postępowań był realizowany w pełni elektronicznie z wykorzystaniem podpisów elektronicznych. Natomiast dzięki komunikacji z klientem, zapewnianej przez ECIP/SEAP PL (kolejny z systemów wchodzący w skład SISC) podmiot w ramach kontaktów ze SC, będzie mógł wykorzystywać narzędzia elektroniczne podobnie jak w operacjach bankowych.

Podsumowując, jakie przewiduje się korzyści dla klientów SC i dla samej organizacji? Poniżej przedstawiono je w sposób skrótowy:

- jedna baza danych o podmiotach;
- pełna elektronizacja procesu rejestracji i obsługi wniosków;
- pełna informacja o podmiocie w zakresie obszaru działalności, wydanych pozwoleń, osób reprezentujących, miejsc lokalizacji, nadanych uprawnień…
- zredukowanie środków przeznaczonych na papierową obsługę wniosków, załączników i innych dokumentów składanych przez klientów;
- przyspieszenie wymiany informacji w postępowaniach, a tym samym skrócenie terminów wydawania rozstrzygnięć;
- udostępnienie klientom SC darmowych formularzy interaktywnych.

Dariusz Leśniewski
Kierownik Projektu SZPROT
Izba Celna w Poznaniu

Single Window w obrocie towarowym z zagranicą

Zasady obrotu towarowego z zagranicą, coraz bardziej ukierunkowane na ułatwienie przedsiębiorcy legalnej działalności, pozwalają na wprowadzenie rozwiązań, których końcowym efektem powinien być sprawny przepływ towarów, wykorzystujący w maksymalnym stopniu rozwiązania informatyczne i zapewniający zarazem skuteczny nadzór nad obrotem towarowym ze strony wszystkich zaangażowanych w ten obrót organów kontroli. Ze względu na swoje położenie geograficzne, Polska może w sposób szczególny wykorzystać możliwości, jakie dają rozwiązania w rodzaju Single Window (Jedno Okienko), wprowadzając atrakcyjny i nowoczesny sposób obsługi obrotu towarowego z zagranicą.

Istotnym impulsem dla realizacji tej koncepcji były cele sformułowane w Strategii Lizbońskiej, w tym przede wszystkim rozwój Społeczeństwa Informacyjnego sprzyjającego integracji i poprawie jakości życia. Strategia Lizbońska popiera inwestycje i wykorzystanie nowych technologii, w szczególności technologii informacyjno-komunikacyjnych, zarówno przez sektor prywatny, jak i publiczny. Zakłada także rozwój udziału administracji krajowej w tworzeniu właściwych warunków rynkowych (np. lepszego wykorzystania usług internetowych e-government) oraz ograniczanie istniejących barier i obciążeń administracyjnych.

Inicjatywa Single Window w obrocie towarowym z zagranicą jest narzędziem, które w ramach tworzenia nowoczesnej e-administracji pozwala na zwiększenie efektywności działania administracji publicznej w zakresie świadczenia usług. Poprzez to, że pozwala na elektroniczną wymianę informacji/danych/dokumentów pomiędzy różnymi jednostkami administracji publicznej i udostępnienie przedsiębiorcom rzetelnych informacji na temat istniejących procedur, daje realne szanse na optymalizację i skrócenie czasu czynności urzędowych, sprawną analizę ryzyka i kontrolę ukierunkowaną na zwalczanie nadużyć i nieprawidłowości. Elektroniczne usługi zwiększają szybkość i efektywność obiegu informacji, co w dalszej perspektywie daje możliwość osiągnięcia zdecydowanej i trwałej poprawy funkcjonowania administracji publicznej, a więc państwa jako całości.

Dla potrzeb Single Window sformułowanych zostało kilka definicji określających istotę, zakres i podstawowe elementy koncepcji. Ich wspólnym założeniem jest umożliwienie podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą oraz organom administracji zaangażowanym w ten obrót, przekazywania wszelkich danych (dokumentów, informacji) elektronicznie.

Wdrożenie Single Window w zakresie obrotu towarowego z zagranicą może przynieść następujące korzyści:

- zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie międzynarodowego obrotu towarowego;
- przyspieszenie przepływu towarów poprzez skrócenie czasu dopełniania formalności związanych z międzynarodowym obrotem handlowym;
- podniesienie jakości usług świadczonych przez administrację, w tym zmniejszenie barier komunikacyjnych;

- wyeliminowanie dokumentów papierowych w obsłudze obrotu towarowego z krajami trzecimi;
- przyspieszenie i uproszczenie przepływu informacji między przedsiębiorcami i urzędami;
- poprawienie dostępu do informacji oraz ich właściwe wykorzystanie;
- harmonizacja i dystrybucja stosownych danych w ramach systemów różnych instytucji/agencji oraz lepsza koordynacja i współpraca pomiędzy organami zaangażowanymi w obrót towarowy;
- zwiększenie efektywności i wydajności urzędowych kontroli poprzez połączenie odpowiednich systemów i procedur w obszarze obrotu towarowego, gromadzenie w sposób systematyczny danych/informacji, nieograniczone godzinami pracy urzędów składanie dokumentów oraz przesyłanie informacji za pomocą Single Window.

Założenia Single Window w obrocie towarowym z zagranicą:

Platforma

Platforma wykorzystująca i integrująca istniejące/planowane systemy funkcjonujące w Służbie Celnej oraz w organach kontrolujących i wydających dokumenty na potrzeby obrotu towarowego z zagranicą, oparta o elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej.

Etapowość wdrażania

Single Window jest przedsięwzięciem o charakterze organizacyjnym, prawnym i informatycznym. Liczba instytucji, których zaangażowanie jest niezbędne do realizacji koncepcji, skala przedsięwzięcia, liczba dokumentów, jakie miałby objąć system, zapewnienie odpowiednich funkcjonalności i procedur oraz różny stopień zinformatyzowania i zakres współpracy funkcjonujące w instytucjach, jakie miałyby w Single Window, uczestniczyć prowadzą do wniosku, iż jedynym możliwym rozwiązaniem jest wdrożenie etapowe.

Portal informacyjny

Wstępnym etapem projektu Single Window będzie stworzenie portalu informacyjnego. Portal ten przeznaczony będzie dla wszystkich zainteresowanych uzyskaniem kompleksowych informacji z zakresu importu, tranzytu i eksportu towarów, w szczególności przedsiębiorców zaangażowanych bezpośrednio w obrót towarowy z zagranicą, w tym firm spedycyjnych i agencji celnych.

Pilotaż

Ze względu na skalę zmian, jakie przyniesie za sobą wdrożenie nowego rozwiązania, niezbędne jest wdrożenie pilotażu, umożliwiającego ocenę proponowanych rozwiązań zarówno z punktu widzenia przedsiębiorców, jak i administracji.

Objęto pilotażem te instytucji, które w największym stopniu wykorzystują narzędzia informatyczne w realizacji zadań związanych z obrotem towarowym z zagranicą. Są to:

- Agencja Rynku Rolnego,
- Główny Inspektorat Weterynarii,

Elastyczność i możliwość rozbudowy systemu

Single Window musi być rozwiązaniem elastycznym, w prosty i szybki sposób gotowym do modyfikacji i wprowadzania nowych funkcjonalności. Warunkiem koniecznym jego funkcjonowania jest bieżąca aktualizacja wynikająca ze zmian prawa unijnego i krajowego oraz zmian, jakim podlega handel międzynarodowy.

Interoperacyjność systemu z systemami Unii Europejskiej i państw członkowskich

System Single Window musi gwarantować w przyszłości, że określone przez przepisy prawa dane zawarte w zgłoszeniach celnych i dokumentach towarzyszących, są następnie wymieniane pomiędzy właściwymi organami różnych krajów członkowskich i Komisją. Niektóre z dokumentów wydawanych przez państwa członkowskie są ważne na terytorium całej Unii Europejskiej, co implikuje konieczność zapewnienia możliwości dostępu do nich przez administracje innych państw członkowskich. Jednym z elementów niezbędnych do osiągnięcia interoperacyjności poszczególnych Single Window w Unii Europejskiej będzie harmonizacja danych oraz ich formatów oparta o standardy międzynarodowe.

Automatyczna walidacja

Założeniem koncepcji jest system automatyczny, który dokonuje walidacji potrzebnych informacji bez ingerencji człowieka, na podstawie zdefiniowanych w systemach Służby Celnej algorytmów.

Powszechność i bezpłatność dla podmiotów

Celem inicjatywy Single Window jest, m.in. stworzenie przedsiębiorcom optymalnych, uproszczonych warunków do dokonywania obrotu towarowego z krajami trzecimi. Zapewnienie możliwości uzyskiwania stosownych pozwoleń, certyfikatów i innych dokumentów w drodze elektronicznej nie wyłączy możliwości uzyskiwania ich w sposób tradycyjny. Niezależnie jednak od sposobu uzyskania dokumentu przez przedsiębiorcę zakłada się, iż wersja papierowa nie będzie dołączana do zgłoszenia celnego lecz w formie elektronicznej zostanie udostępniona przez organ wydający na potrzeby formalności celnych. W tym znaczeniu bezpapierowe środowisko dla cła i handlu będzie miało charakter powszechny. Usługi teleinformatyczne udostępniane przez polską Służbę Celną są bezpłatne, z uwagi zaś na zakładany powszechny charakter Single Window w Polsce, rekomendowany jest brak odpłatności również za tę usługę.

Ochrona i bezpieczeństwo danych

Wszelkie przekazywanie danych odbywać się będzie przy zachowaniu pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych, w szczególności przepisami dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych *(Dz.Urz. UE L 281 z 23.11.1995, str. 31),* rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady

z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy unijne i o swobodnym przepływie takich danych *(Dz.Urz. UE L 8 z 12.1.2001, str. 1) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.).* Każda z instytucji funkcjonujących w systemie będzie miała ściśle określone uprawnienia i dostęp wyłącznie do tych danych, do których otrzymywania jest prawnie umocowana.

Przykładowo, organy celne dokonując formalności celnych będą miały dostęp tylko do tych dokumentów, których obowiązek przedstawienia wynika z obowiązujących przepisów prawa. Dostęp do innych informacji dotyczących danego przedsiębiorcy, będący w systemie danej instytucji dla organów celnych nie będzie możliwy.

Stan prac

W celu realizacji inicjatywy Single Window , w dniu 25 lipca 2012 r., na mocy uchwały nr 5/2012 Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji powołany został Międzyinstytucjonalny Zespół Wykonawczy do spraw wdrożenia w Polsce Single Window w obrocie towarowym z zagranicą. W skład Zespołu weszli przedstawiciele resortów - gospodarki, rolnictwa, zdrowia, spraw wewnętrznych i administracji , spraw zagranicznych oraz przedstawicieli instytucji centralnych, zaangażowanych w obrót towarowy z zagranicą, podległych ww. resortom: Głównego Lekarza Weterynarii, Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Prezesa Agencji Rynku Rolnego i Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Wybrano powyższe instytucje kierując się zakresem ich działania, dotyczącego obrotu towarowego z zagranicą, rodzajem dokumentów wydawanych przez ww. instytucje oraz kwestiami informatycznymi, tj. stopniem zastosowania systemów informatycznym w ich działalności. Ponadto, wskazane wyżej instytucje w części ich działalności obejmującej regulacje związane z obrotem towarowym z zagranicą działają na podstawie prawa wspólnotowego, stosując w dużej części jednolite wzory dokumentów. Celem Zespołu jest m.in. przedłożenie Radzie Ministrów wypracowanej koncepcji Single Window w obrocie towarowym z zagranicą wraz z harmonogramem wdrożenia poszczególnych etapów, określeniem kosztów ich realizacji oraz źródeł finansowania oraz nadzór nad wdrażaniem koncepcji Single Window.

PILOTAŻ:

W ramach realizacji Single Window zakresie obrotu towarowego z zagranicą rozpoczęto pilotaż we współpracy z Agencją Rynku Rolnego oraz Centrum Projektów Informatycznych, którego celem jest pełna elektroniczna obsługa dokumentu AGRIM oraz AGREX. Pilotaż zakłada, iż ww. dokumenty będą uzyskiwane przez przedsiębiorców dokonujących obrotu towarowego z zagranicą w formie elektronicznej i również elektronicznie będą obsługiwane przez systemy zgłoszeniowe Służby Celnej. Przygotowywane funkcjonalności zakładają pełną walidację przez system obsługi zgłoszeń celnych danych z dokumentów AGRIM/AGREX niezbędnych do przywozu towarów, skorzystania z kontyngentu lub preferencji albo refundacji wywozowych.

Równolegle, Komisja Europejska prowadzi projekt pilotażowy EU-SW CVED, umożliwiający elektroniczne zautomatyzowane dostarczanie informacji o CVED, co zredukuje dostarczanie dokumentów w formie papierowej oraz umożliwi administracjom celnym Państw Członkowskich sprawdzenie ważności oraz informacji zawartych w dokumencie CVED w systemie DG SANCO TRACES

Głównymi celami projektu EU SW-CVED są:

- umożliwienie automatycznej kontroli ważności dokumentu CVED przedłożonego wraz ze zgłoszeniem celnym;
- walidacja CVED w urzędach celnych Państw Członkowskich pomiędzy systemem TRACES i systemami celnymi Państw Członkowskich na podstawie międzynarodowych standardów (WCO i ONZ);
- definiowanie i automatyzacja wymiany komunikatów między TRACES oraz systemami celnymi Państw Członkowskich do sprawdzania CVED;
- zwiększenie wydajności podczas obsługi zgłoszeń celnych w momencie przybycia towarów do UE;
- zmniejszenie transakcji w formie papierowej;
- zapewnienie bardziej skutecznego zarządzania ryzykiem oraz lepszy system zapobiegania oszustwom;
- zapewnienie rozwiązania do wielokrotnego użytku dla automatycznego sprawdzania innych dokumentów przedkładanych do zgłoszenia celnego (i zarządzanych przez systemy Komisji Europejskiej).

Single Window w obrocie towarowym z zagranicą ma funkcjonować w ramach nowopowstających w Służbie Celnej systemów informatycznych AIS oraz AES. Podjęto jednak prace nad wdrożeniem niektórych funkcjonalności Single Window w ramach obecnie funkcjonującego systemu Celina z wykorzystaniem Podsystemu Danych Referencyjnych PDR PL/UE.

W zakresie obrotu towarowego z zagranicą jako instytucję wiodącą w realizacji Single Window wskazano Służbę Celną z uwagi na rolę, jaką pełni w zakresie nadzorowania międzynarodowego przepływu towarów, a także stopień informatyzacji procesów celnych. Wybór ten jest zgodny ze stanowiskiem Rządu przyjętym dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Zmodernizowany Kodeks Celny).

Podkreślić należy, że uznanie Służby Celnej za wiodącą w zakresie Single Window nie oznacza przesunięcia kompetencji innych instytucji. Instytucje realizujące zadania związane z obrotem towarowym z zagranicą zachowają swoje kompetencje, zmiany dokonają się w warstwie form przekazu i stworzenia jednego miejsca, w którym nastąpi scalenie wszystkich danych i informacji generowanych przez przedsiębiorców i inne instytucje.

Piotr Żak
Ministerstwo Finansów

Zgłoszenia elektroniczne w przywozie towarów

Zgłoszenie celne, którego wypełnienie i przeczytanie ze zrozumieniem pozostaje dla wielu „wiedzą tajemną" z uwagi na ilość informacji zaszyfrowanych pod setkami kodów, jest podstawowym dokumentem stosowanym w obrocie towarowym z krajami trzecimi. Składane jest przez przedsiębiorców i osoby fizyczne we wszystkich procedurach celnych dotyczących przywozu i wywozu towarów.

Wprawdzie z większym zadowoleniem patrzymy na rosnące dane statystyczne dla eksportu, to jednak import towarów jest, z różnych powodów, konieczny i należy zadbać, aby środowisko związane z obsługą dokumentów importowych było sprzyjające zarówno przedsiębiorcom, jak i organom celnym. Ze statystyk wynika, że w 2012 r. ilość zgłoszeń przywozowych (1 100 609) była niewiele mniejsza od ilości zgłoszeń wywozowych (1 448 747), a zbliżona do ilości zgłoszeń tranzytowych (1 006 561)[1].

I takie zgłoszenia celne importowanych towarów składane są do Systemu Obsługi Deklaracji CELINA. Jest to krajowy system służący do rejestracji i przetwarzania danych ze zgłoszeń celnych i innych dokumentów celnych dotyczących towarów przywożonych na obszar celny Unii Europejskiej. W systemie tym obsługiwane są przede wszystkim zgłoszenia celne w zakresie procedury dopuszczenia do obrotu, uszlachetniania czynnego, składu celnego, odprawy czasowej i przetwarzania pod kontrolą celną, a także rejestrowane są deklaracje skrócone do czasowego składowania oraz powiadomienia wymagane w ramach realizacji procedury uproszczonej w miejscu.

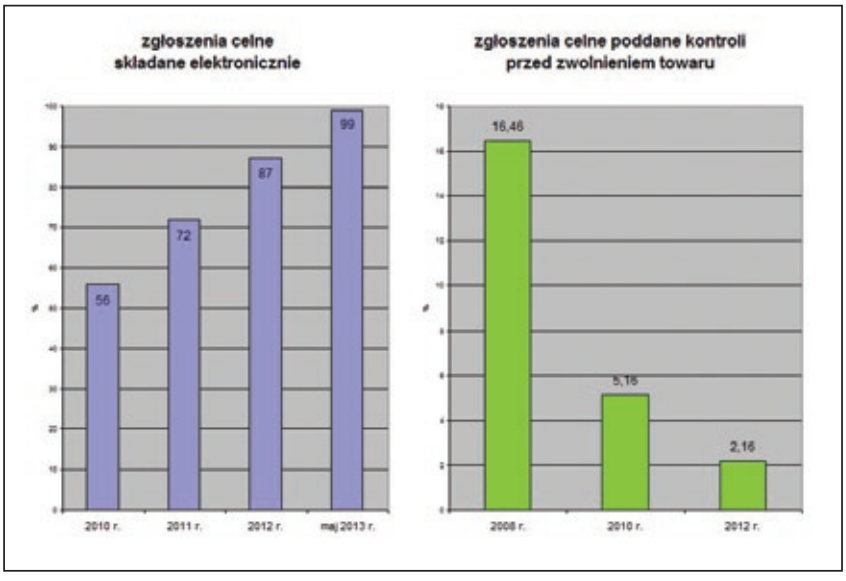
Pierwszym znaczącym krokiem do odformalizowania procedury zgłaszania importowanych towarów było udostępnienie w systemie CELINA w lipcu 2010 r. każdemu zainteresowanemu podmiotowi usługi polegającej na „bezpapierowej" obsłudze zgłoszenia celnego, składanego w formie elektronicznego komunikatu podpisanego kluczem do bezpiecznej transmisji danych. Elektroniczne zgłoszenia od wielu lat dokonywane są w procedurze tranzytu do systemu NCTS i w procedurze wywozu do Systemu Kontroli Eksportu ECS, jednakże są to systemy wspólnotowe, których wdrożenie wynikało z przepisów prawa Unii Europejskiej. Systemy importowe natomiast pozostają domeną krajową, są więc wciąż odmienne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Obsługa zgłoszenia importowego jest bardziej skomplikowana niż obsługa zgłoszenia wywozowego, czy tranzytowego, z uwagi na różnorodność procedur importowych i związanych z tymi procedurami różnymi zasadami obliczenia długu celnego i podatków importowych. Dlatego też zautomatyzowanie jego obsługi wymaga odpowiedniej analizy możliwości zarówno po stronie administracji celnej, jak i przedsiębiorców, którzy takie zgłoszenia składają.

W pierwszym półroczu funkcjonowania, tj. w okresie lipiec – grudzień 2010 r., usługa składania elektronicznych zgłoszeń w imporcie cieszyła się umiarkowanym zainteresowaniem przedsiębiorców – średnio ok. 7% zgłoszeń przywozowych dokonywanych było w formie wyłącznie elektronicznej.

Po wprowadzeniu w 2011 r. odpowiednich rozwiązań technicznych, które usprawniły działanie systemu CELINA, Służba Celna rozpoczęła akcję promocyjną, której celem było zachęcenie przedsiębiorców do przesyłania zgłoszeń wyłącznie w formie elektronicznej.

Dzięki aktywnej współpracy Służby Celnej z przedsiębiorcami okazało się, że już pod koniec 2012 r. w skali kraju ok. 80 % zgłoszeń celnych importowych była składana do systemu CELINA wyłącznie w formie komunikatu elektronicznego.

Rośnie udział zgłoszeń elektronicznych, spada udział zgłoszeń poddanych kontroli fizycznej przed zwolnieniem towaru.

Kierując się tak dużą popularnością elektronicznej formy zgłoszeń celnych podjęto decyzję o uczynieniu następnego kroku na drodze do pełnego zautomatyzowania obsługi zgłoszeń celnych przywozowych.

Kierownictwo Służby Celnej zdecydowało, że z dniem 1 maja 2013 r. możliwe będą tylko dwie formy zgłoszenia importowego: elektroniczna (podpisany kluczem komunikat zgłoszenia celnego) albo wyłącznie papierowa (dokument SAD).

Ostateczne zaprzestanie obsługi zgłoszeń niepodpisanych kluczem do bezpiecznej transmisji danych poprzedził kilkumiesięczny okres przejściowy. Wprowadzenie okresu przejściowego umożliwiło podmiotom podjęcie stosownych działań w zakresie uzyskania klucza do bezpiecznej transmisji danych i odzwiercie-

[1] Biuletyn Statystyczny Służby Celnej I-IV kwartał 2012, str. 35

dlenia tego faktu w Podsystemie Danych Referencyjnych (PDR), a także dokonanie ewentualnych dostosowań wykorzystywanych dotąd aplikacji informatycznych.

I tak też się stało. W chwili obecnej importowe zgłoszenia celne mogą być przekazywane w ww. formach, a jednocześnie wyłączona została możliwość dokonywania zgłoszeń w postaci niepodpisanego kluczem komunikatu elektronicznego przesyłanego do systemu CELINA, popartego papierową wersją takiego zgłoszenia. Nie jest również możliwe przekazywanie dokumentu podpisanego elektronicznie do systemu CELINA na nośnikach danych, np. na dyskietce, pendrive, CD, itp. Ograniczenia te nie dotyczą oczywiście procedury awaryjnej.

Niewątpliwie zastosowanie elektronicznej formy zgłoszenia celnego usprawnia i przyspiesza obsługę obrotu towarowego. Jedną z korzyści jest też ograniczenie przypadków, gdy obecność zgłaszającego w organie celnym jest niezbędna. Ponadto, wymierną korzyścią jest brak obowiązku przedstawiania organowi celnemu dokumentów stanowiących załączniki do zgłoszenia elektronicznego, chyba że ich przedłożenie jest konieczne, w szczególności ze względu na przewidziany w przepisach odrębnych obowiązek dokonania na nich adnotacji, uwierzytelnienia lub ostemplowania przez organ celny. Taką możliwość daje § 20 rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowych wymogów, jakie powinno spełniać zgłoszenie celne*.

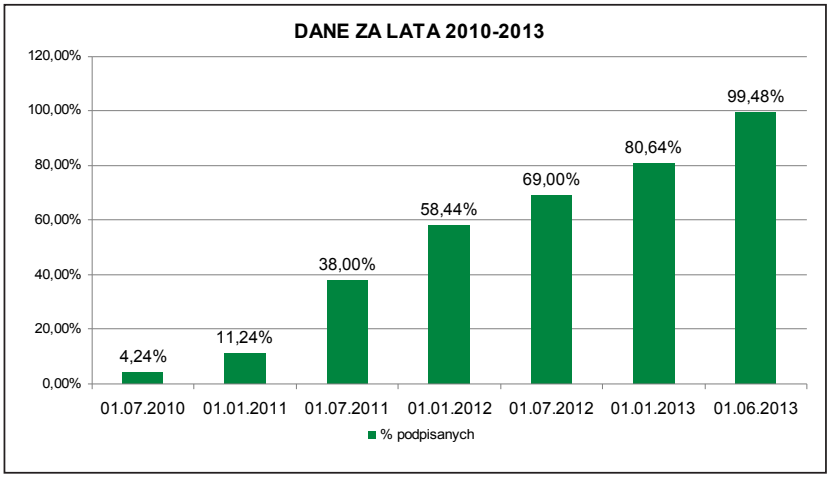
Dla pełności obrazu, należy wyjaśnić, że wprowadzane od 1 maja 2013 r. nowe zasady składania importowych zgłoszeń celnych nie dotyczą następujących grup dokumentów składanych/rejestrowanych w systemie CELINA:

1) dokumentów, które nie są zgłoszeniami celnymi, tj:
   - powiadomień przesyłanych w ramach realizacji procedury uproszczonej w miejscu (PWD),
   - deklaracji skróconych do czasowego składowania (DS),
   - deklaracji potwierdzających wspólnotowy status towarów (T2L),
2) dokumentów, które są pisemnymi zgłoszeniami celnymi, ale podlegającymi wyłącznie rejestracji przez organ celny w systemie CELINA, bez możliwości ich elektronicznej obsługi, tj:
   - zgłoszenia niekompletne,
   - dokumenty inne niż dokument SAD, np. karnet ATA, dokument odprawa czasowa - dokument dołączany do ustnego zgłoszenia celnego, formularz 302,
3) dokumentów, które stanowią potwierdzenie dokonania zgłoszenia celnego w formie ustnej (DPDZ).

Realizacja decyzji o promocji korzyści płynących ze składania zgłoszeń importowych w formie elektronicznej stanowi niezwykle istotny krok w procesie odformalizowania procedur celnych. W chwili obecnej ok. 99,8% zgłoszeń celnych składanych jest wyłącznie w formie elektronicznej, co uprawnia do stwierdzenia, że przedsięwzięcie związane z eliminacją formy „hybrydowej" zgłoszenia celnego i zachętą do składania zgłoszeń w formie podpisanego kluczem komunikatu elektronicznego zakończyło się powodzeniem, a zarówno administracja celna, jak i przedsiębiorcy oraz osoby fizyczne, w sposób sprawny i płynny dostosowali się do wymogów związanych ze zinformatyzowaniem i zautomatyzowaniem obsługi zgłoszeń przywozowych.

Obsługa „bezpapierowa" w systemie CELINA

Po zakończeniu działań pilotażowych, z dniem 1 lipca 2010r. nastąpiło pełne upowszechnienie możliwości przesyłania importowych zgłoszeń celnych w formie elektronicznego komunikatu podpisanego kluczem do bezpiecznej transmisji danych (tzw. „bezpapierowa" obsługa zgłoszeń). Poniższy wykres pokazuje dynamikę wzrostu liczby elektronicznych zgłoszeń celnych w okresach półrocznych od dnia 1 lipca 2010r. do dnia 1 czerwca 2013.

Marzena Wasilewska
Agnieszka Sobań
Ministerstwo Finansów

Zielone korytarze

Służba Celna zainicjowała szereg innowacyjnych pomysłów, które następnie wspólnie ze Strażą Graniczą oraz służbami granicznymi Ukrainy i Rosji zostały zastosowane w praktyce, w celu maksymalnego ułatwienia przekraczania zewnętrznej granicy UE przez podróżnych. Jednym z takich rozwiązań są „zielone korytarze" funkcjonujące na przejściach granicznych w Korczowej, Dorohusku, Hrebennym oraz w Grzechotkach.

Zielony korytarz na przejściu granicznym w Korczowej

„Zielone korytarze" to specjalnie oznakowane (nic do zgłoszenia/nothing to declare) pasy ruchu na granicy lądowej przeznaczone dla podróżnych przekraczających granicę w celach turystycznych lub służbowych, którzy nie przewożą towarów podlegających zgłoszeniu celnemu. Jest to rozwiązanie analogiczne do bramek „nic do oclenia/nothing to declare" funkcjonujących od dawna na lotniskach. Zielone korytarze stanowią połączenie dwóch zielonych pasów po obu stronach granicy państwowej. Podróżnym, którzy nie przewożą towarów, które należy zgłosić na granicy, daje to możliwość uniknięcia oczekiwania w kolejce razem z osobami, które takie towary przewożą, a tym samym znacznie szybszego przekroczenia granicy. Podróżni korzystający z zielonych korytarzy mogą zatem znacznie skrócić czas oczekiwania na granicy zarówno przy wyjeździe z jednego kraju, jak i przy wjeździe do kraju sąsiedniego. Celem tego rozwiązania jest istotne zwiększenie liczby odprawianych na granicy osób, przy jednoczesnym utrzymaniu skuteczności kontroli Służby Celnej.

Zielony korytarz na przejściu granicznym w Dorohusku

Realizacja projektu tzw. zielonego korytarza już na etapie pilotaży odniosła duży sukces, a główne efekty wdrożenia tego rozwiązania to:

- zaniechanie rewizji bezpośrednio na pasie ruchu,
- realny czas odprawy celnej wynosi 2-3 minuty,
- radykalnemu skróceniu uległ czas przekraczania granicy, który jest kilkukrotnie mniejszy od standardowego i wynosi średnio około 30 minut,
- możliwy jest normalny ruch turystyczny, zaś organizacja ruchu na przejściu granicznym zbliżyła się do rozwiązań zachodnioeuropejskich.

Podróżni przekraczający granicę zielonymi korytarzami nie mogą przewozić towarów zakazanych

ZIELONY PAS podczas EURO 2012, obecnie ZIELONY KORYTARZ

przepisami prawa oraz towarów w ilościach przekraczających limity określone w przepisach dla bagażu podróżnego. Jeżeli natomiast funkcjonariusze Służby Celnej podczas wyrywkowych kontroli prowadzonych na podstawie analizy ryzyka wykryją przemyt na zielonym korytarzu, podróżny musi się liczyć z wysoką karą finansową.

Pierwszy zielony korytarz Służba Celna uruchomiła w porozumieniu z innymi służbami granicznymi już we wrześniu 2009 r. na polsko-ukraińskim przejściu granicznym Korczowa–Krakowiec.

W chwili wprowadzania tego rozwiązania w Korczowej granicę państwa przekroczyło niemal 29,5 tys. pojazdów – w marcu 2013 r. liczba ta osiągnęła wartość blisko 43 tys. pojazdów. Biorąc pod uwagę fakt, iż na pozostałych pasach utrzymuje się stały poziom ilości pojazdów, to 49% wzrost przepustowości przejścia osiągnięto właśnie dzięki wprowadzeniu koncepcji zielonego korytarza. Tempo odpraw na zielonym korytarzu jest dużo większe niż na pozostałych pasach. Początkowo było ono dwa razy większe aby w obecnej chwili osiągnąć prawie czterokrotnie większy poziom.

Obecnie, poza przejściem granicznym w Korczowej, zielone korytarze funkcjonują w Dorohusku, Hrebennem oraz Grzechotkach.

Iwona Rzeźniczek
Izba Celna w Przemyślu

eBooking_BUS ułatwił podróżowanie

W roku 2012 Izba Celna w Olsztynie, wspólnie z Izbami Celnymi w Białymstoku, Przemyślu i Białej Podlaskiej wdrożyły innowacyjne przedsięwzięcie, ułatwiające przekraczanie granicy Państwa zorganizowanym grupom turystycznym w ruchu autokarowym. Projekt **eBooking_BUS**, wdrożony przed turniejem EURO 2012, jest kontynuowany i rozwijany.

Odprawa w systemie eBooking_BUS

ZAŁOŻENIA SYSTEMU

Idea systemu **eBooking_BUS** polega na uprzednim, elektronicznym powiadomieniu Służby Celnej RP, o planowanym przyjeździe autobusu przewożącego zorganizowane grupy turystyczne wraz z listą pasażerów, celem dostosowania kadrowego przejść granicznych zarówno Służby Celnej jak i Straży Granicznej oraz dokonanie oceny ryzyka przejazdu, przed jego faktycznym pojawieniem się na granicy.

Działania te, dokonywane są w sposób automatyczny (sprawdzenie danych w systemie ESKS a wynik tego sprawdzenia widoczny w Elektronicznej Książce Służby Oddziału Celnego granicznego) odciążają funkcjonariuszy z przejść granicznych i znacznie skracają czas pobytu autobusu na granicy. Zakres czynności kontrolnych uzależniony jest od poziomu ryzyka przejazdu; w zależności od wyników prowadzonej analizy, w przypadku przewozów nie budzących zastrzeżeń ryzyka możliwe jest zastosowanie maksymalnych uproszczeń, w tym w szczególności kontroli w trybie ONE-STOP wspólnie ze Strażą Graniczną. Ciężar weryfikacji przejazdów przenoszony jest na automatycznie prowadzoną analizę ryzyka a ewentualne kontrole mogą być podejmowane poza przejściami granicznymi.

Zgłoszenie przejazdu

Warunkiem skorzystania z systemu jest wysłanie zgłoszenia (w tabeli pliku excel) w terminie minimum **2 dni** przed planowanym przyjazdem autobusu na przejście graniczne.

Dostęp do aplikacji możliwy jest po zarejestrowaniu firmy w systemie **eBooking_BUS** na stronie www.granica.gov.pl/ebooking administrowanej przez Służbę Celną.

Na stronę systemu **eBooking_BUS** wejść można także poprzez stronę Izby Celnej w Olsztynie (www.olsztyn.ic.gov.pl), gdzie dodatkowo dostępne są ulotki o systemie w 4 językach.

Zgłoszenie, po automatycznej weryfikacji formalnej, widoczne jest w Elektronicznej Książce Służby drogowego Oddziału Celnego granicznego, do którego dokonano awizacji przejazdu oraz jest dystrybuowane na skrzynkę elektroniczną właściwej placówki Straży Granicznej celem dostosowania kadrowego przejścia do planowanego, zwiększonego ruchu autokarów.

Ocena ryzyka

Dane osób podróżujący autobusem są poddawane automatycznej walidacji w systemie ESKS. Efektem automatyczne-

go zapytania jest systemowa informacja zwrotna o priorytecie kontroli w stosunku do każdej z osób w zależności od jej roli w pojeździe. Dodatkowo istnieje możliwość ręcznej zmiany priorytetu kontroli przez funkcjonariuszy z uprawnieniami Analiza Ryzyka (takie uprawnienia mogą posiadać komórki UOR, IZR, IZP). Mogą to być np. dane o charakterze wyprzedzającym (osoba podejrzewana o popełnienie czynu zabronionego, dotychczas niekarana, informacja o firmie transportowej itp.). W takim wypadku zmiana statusu ma charakter nadrzędny w stosunku do priorytetu automatycznej analizy ryzyka.

Informacja o priorytecie kontroli jest widoczna dla funkcjonariuszy Oddziału Celnego w Elektronicznej Książce Służby.

Kontrola na przejściu granicznym

Listy zgłoszeniowe z określonym priorytetem kontroli widoczne są w Elektronicznej Książce Służby. W momencie odprawy funkcjonariusz wykonuje czynności zgodnie z określonym priorytetem kontroli oraz potwierdza wykonanie czynności kontrolnych w systemie, zamykając odprawę. Jeżeli w trakcie kontroli osób ze zgłoszeń w ramach systemu **ebooking_BUS** ujawnione zostaną wyroby nie zgłoszone do odprawy, stosuje się nadzwyczajne zaostrzenie kary (stawka taryfikatora x 3) a informacja taka może być wpisana przez Rejestratora do systemu. Odprawa celna jest dokonywana jednocześnie z odprawą paszportową. Rekomenduje się niewpisywanie danych wszystkich osób w pojeździe do systemu SOC (skrócenie pobytu autokaru na przejściu granicznym)

www.granica.gov.pl

ZALETY

a) skrócenie czasu pobytu pojazdu na przejściu granicznym przy jednoczesnej ocenie ryzyka każdej osoby i pojazdu

w Izbie Celnej w Olsztynie przeprowadzono badanie mające na celu ustalenie czasu trwania odprawy pojazdu zgłoszonego w systemie **eBooking_BUS** na podstawie Systemu Cyfrowej Telewizji Dozorowej – dane wskazują na skrócenie czasu odprawy do 6 minut,

b) elastyczne zarządzanie zasobami Służby Celnej i Straży Granicznej

dzięki powiadomieniu z wyprzedzeniem o planowanej ilości autobusów, przekraczających przejście graniczne w określonych godzinach, istnieje możliwość dostosowania stanu etatowego zmiany do planowanego obciążenia,

c) dostosowanie poziomu czynności kontrolnych do ryzyka,

z kilkudniowym wyprzedzeniem Służba Celna posiada sprawdzone informacje o ryzyku, związanym z przejazdem każdej osoby (uzyskane w sposób automatyczny) oraz może wykorzystać posiadane dane z innych systemów i zastosować je w ocenie ryzyka każdego przejazdu

d) precyzyjne dyspozycje dla funkcjonariuszy oddziałów granicznych co do zakresu czynności kontrolnych

każdy z funkcjonariuszy dokonujących odprawy ma jednoznaczne dyspozycje co do zakresu czynności kontrolnych, uzależnione od ryzyka przejazdu

e) koszt wdrożenia

system został wdrożony bez żadnych kosztów, dzięki wykorzystaniu potencjału funkcjonariuszy Służby Celnej (założenia systemu i dokumentacja projektowa- Izba Celna w Olsztynie, dostosowania do już istniejących systemów- Zespół granica.gov.pl – Izba Celna w Białymstoku, Zespół SPD EKS – Izba Celna w Białej Podlaskiej, Zespół ESKS – Izba Celna w Przemyślu

PERSPEKTYWA ROZWOJU

Zmiany w zakresie dalszego udoskonalania projektu:

a) możliwość awizacji w określonych godzinach

w przypadku kumulowania się przejazdów dużej ilości autobusów w tych samych godzinach, ograniczenie ilości do przepustowości przejść granicznych, zaproponowanych przez poszczególne Izby, oraz podpowiedzi dla zgłaszającego optymalnej godziny przejazdu

b) możliwość powiadomienia Służb granicznych państwa sąsiedniego

przekazywanie danych co do spodziewanej ilości oraz godzin przejazdów autobusów (z wyłączeniem danych osobowych pasażerów) celem dostosowania organizacyjnego służb granicznych państwa sąsiedniego

c) integracja z Programem Aktywizacji Turystyki Przejazdowej do Polski

uzgodniona została integracja systemu z projektem realizowanym przez Polską Izbę Turystyki we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Ministerstwem Gospodarki – informacje na stronie http://certyfikat.pit.org.pl/.

Damian Bulejak
Zastępca Naczelnika Urzędu Celnego w Olsztynie

Na stronie www.granica.gov.pl dostępna jest także ulotka o systemie **eBooking_BUS.**

E-zwrot VAT dla podróżnych

W Systemie „Zwrot VAT dla podróżnych" przetwarzane są imienne dokumenty (tzw. TAX FREE) towarzyszące towarom wywożonym poza obszar celny Unii Europejskiej. Podróżny uzyskując potwierdzenie na granicy przez organy celne wywozu zakupionych towarów zgodnie z dokumentem TAX FREE nabywa prawo do zwrotu podatku VAT.

O wielkim zainteresowaniu podróżnych zza wschodniej granicy zakupami w Polsce świadczy fakt, że od 1 czerwca 2012 roku do końca maja 2013 roku na przejściach granicznych Służba Celna zarejestrowała 3 miliony rachunków w ramach dokumentów TAX FREE. Ponad pół miliona podróżnych na ich podstawie wywiozło zakupione towary o łącznej wartości blisko 3,5 miliarda złotych.

Pas dla podróżnych wywożących towary w ramach procedury Tax Free

Pierwotnie dokumenty te rejestrowane były w systemie przez funkcjonariusza celnego w momencie odprawy celnej. Nowa usługa opracowana przez Izbę Celną w Białymstoku i wdrożona od 8 czerwca 2012 roku bezkosztowo w całej Polsce pozwala na elektroniczne zgłoszenie takich dokumentów przez sprzedawcę lub podróżnego, który dokonał zakupów w Polsce.

Historia wdrożenia systemu

Od dni 1 stycznia 2001 r. w granicznych oddziałach celnych Izby Celnej w Białymstoku rozpoczęto prowadzenie elektronicznej rejestracji dokumentów TAX FREE przedstawianych przez podróżnych funkcjonariuszom celnym wraz z wywożonym towarem.

W 2004 r. organy celne wykonując czynności sprawdzające ujawniły szereg nieprawidłowości, związanych z potwierdzaniem wywozu towarów z obszaru celnego Unii Europejskiej z zastosowaniem dokumentów TAX FREE (głównie fałszowanie potwierdzeń wywozu przy użyciu podrobionych pieczęci i stempli). Rozmiar oraz charakter ujawnionych nieprawidłowości zaczął negatywnie wpływać na konkurencyjność podmiotów gospodarczych prowadzących legalną działalność.

Powyższe spowodowało, iż Izba Celna w Białymstoku wychodząc naprzeciw oczekiwaniom gremiów gospodarczych i biznesowych, od 1 stycznia 2005 r. za pośrednictwem Internetu udostępniła zainteresowanym przedsiębiorcom wgląd do wybranych danych zawartych w prowadzonym przez siebie elektronicznym rejestrze dokumentów „Zwrot VAT dla podróżnych".

Podmioty gospodarcze przed dokonaniem zwrotu podatku VAT mogły uzyskać informacje potwierdzające prawidłową realizację tej procedury, bez narażania się na ewentualne straty wynikające z wypłaty podatku na podstawie fałszywych dokumentów TAX FREE. Możliwość korzystania z podglądu w systemie własnych dokumentów TAX FREE spotkała się z pozytywnym przyjęciem przez przedsiębiorców dokonujących sprzedaży towarów z zastosowaniem tych dokumentów, jak również przedsiębiorców usługowo zajmujących się zwrotem podatku VAT. Ponadto możliwość bieżącej weryfikacji dokumentów TAX FREE przez sprzedawców praktycznie wyeliminowała z obiegu dokumenty sfałszowane, znacząco poprawiając warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Izba Celna w Białymstoku, dostrzegając niewątpliwe korzyści odniesione przez przedsiębiorców z województwa podlaskiego wynikające z faktu udostępniania danych z oddziałów celnych zlokalizowanych w jej właściwości miejscowej, w lutym 2005 r. objęła elektronicznym systemem rejestracji dokumentów „Zwrot VAT dla podróżnych" IC w Przemyślu. Dodatkowo, dzięki podjętym pracom modernizacyjnym, umożliwiono pozyskiwanie również danych o rejestrowanych dokumentach TAX FREE w granicznych oddziałach celnych IC w Białej Podlaskiej. Podjęte działania spowodowały objęcie systemem elektronicznej rejestracji dokumentów TAX FREE prawie całej wschodniej granicy Unii Europejskiej zlokalizowanej na terenie naszego kraju.

Jednocześnie trwały dalsze prace modernizacyjne i rozwojowe systemu, które w bieżącym roku doprowadziły do stworzenia ogólnokrajowego Systemu „Zwrot VAT dla podróżnych" dostępnego na wszystkich przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie RP, w tym wszystkich lotniskach i portach morskich.

System ten oprócz dotychczasowej funkcjonalności polegającej na rejestracji dokumentów TAX FREE towarzyszących wywożonym z terenu UE towarom oraz udostępniania ograniczonych danych przedsiębiorcom wystawiającym te dokumenty, posiada dodatkowo nowy Moduł Sprzedaży Towarów.

Moduł Sprzedaży Towarów – nowa usługa dla podróżnego i sprzedawcy

Moduł ten pozwala sprzedawcy, po dokonaniu rejestracji, za pośrednictwem Internetu, zapisać w Systemie „Zwrot VAT

dla podróżnych" wystawiony przez siebie dokument. Ponadto moduł przewiduje również dla podróżnego możliwość samodzielnej rejestracji otrzymanego od sprzedawcy dokumentu TAX FREE w Systemie „Zwrot VAT dla podróżnych".

Czynność ta nie wymaga od podróżnego posiadania konta dostępu do Systemu – wystarczy wejść na stronę internetową www.granica.gov.pl/TaxFree. Ponadto Moduł Sprzedaży Towarów pozwala zapisać podróżnemu do Systemu „Zwrot VAT dla podróżnych" dane z otrzymanego od Sprzedawcy dokumentu TAX FREE przy użyciu urządzenia przenośnego np. telefonu komórkowego. Wprowadzone do Systemu „Zwrot VAT dla podróżnych" dane odnoście wystawionych dokumentów TAX FREE są w nim gromadzone. W przypadku zgłoszenia się podróżnego do granicznego oddziału celnego celem dokonania potwierdzenia wywozu towarów, funkcjonariusz celny uzyska dostęp do uprzednio zapisanych danych, które wystarczy zweryfikować z okazanym dokumentem tożsamości oraz dokumentem TAX FREE i w przypadku ich zgodności dokonać potwierdzenia wywozu.

Do głównych korzyści wynikających z wprowadzenia Systemu „Zwrot VAT dla podróżnych" możemy zaliczyć:

- ujednolicenie zasad rejestracji dokumentów TAX FREE – stosowanie tych samych standardów postępowania i procedur na wszystkich przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie RP;
- szybki i łatwy dostęp do danych – prowadzenie rejestru z wykorzystaniem technologii informatycznej, zapewnia szybki dostęp do żądanej informacji bez względu na ilość danych zgromadzonych w bazie;
- efektywny nadzór i kontrola pracy funkcjonariuszy – sposób wprowadzania danych do sytemu oraz dokonywanie potwierdzeń wywozu towarów z obszaru celnego UE umożliwia jednoznaczne określenie funkcjonariusza odpowiedzialnego za dokonanie konkretnej odprawy;
- umożliwienie bezpiecznej wymiany informacji dla przedsiębiorców – sposób wymiany informacji zapewnia maksymalną jej ochronę przed ujawnieniem jej osobom postronnym.

Funkcjonariuszka Służby Celnej objaśnia zasady koszystania z elektronicznego systemu Tax Free

Tabliczka z oznaczeniem HOTspotu Wi-Fi

Przesyłana przedsiębiorcy informacja jest wiarygodna i stanowi bardzo istotny element w ocenie ryzyka jaką przeprowadza przedsiębiorca przed podjęciem decyzji o dokonanie ewentualnej wypłaty podatku podróżnemu. Dodatkowo wymiana informacji pomiędzy służbą celną a przedsiębiorcami wyeliminowała z obiegu fałszywe dokumenty TAX FREE;

- możliwość bieżącej weryfikacji przez przedsiębiorców okazywanych im przez podróżnych dokumentów – dzięki możliwości bieżącej weryfikacji przez przedsiębiorców zwracanych im przez podróżnych dokumentów TAX FREE, wypłata podatku VAT jest realizowana bez zbędnej zwłoki. Dodatkowa możliwość szybkiego wyjaśnienia przypadków spornych;
- skrócenie czasu trwania odprawy na granicy – dzięki wdrożeniu Modułu Sprzedaży Towarów została wyeliminowana konieczność wpisywania przez funkcjonariusza celnego do Systemu danych z okazywanych dokumentów TAX FREE pod warunkiem ich wcześniejszego wpisania do tego Systemu przez sprzedawcę lub podróżnego z wykorzystaniem łączy Internetowych. Zapisanie danych w Systemie przed przybyciem do odprawy celnej na granicy spowoduje, iż funkcjonariusz celny po uzyskaniu dostępu do tych danych dokona tylko ich kontroli zgodności z przedłożonymi przez podróżnego dokumentami i stanem faktycznym wywożonych towarów. W przypadku stwierdzenia zgodności funkcjonariusz celny dokona potwierdzenia wywozu towaru co skróci czas trwania odprawy
- wzrost atrakcyjności placówek handlowych korzystających z Modułu Sprzedaży Towarów – przekazanie przez sprzedawcę danych z wystawionego podróżnemu dokumentu TAX FREE do Systemu „Zwrot VAT dla podróżnych" z wykorzystaniem nowego modułu da możliwość szybszego przekroczenia granicy przez tego podróżnego, a to z kolei spowoduje wzrost atrakcyjności sprzedawcy wykorzystującego do obsługi swoich kontrahentów nową funkcjonalność Systemu.

Warto zauważyć, że od lipca 2012 roku poprzez „Moduł sprzedaży towarów" podróżni zgłosili już ponad 42 tysiące dokumentów Tax Free. W tym samym czasie sprzedawcy zgłosili ponad 116 tysięcy dokumentów. W każdym kolejnym miesiącu odnotowujemy coraz większe zainteresowanie ww. usługą. W lipcu br. blisko 12% wszystkich zarejestrowanych rachunków zostało zgłoszonych przez samych podróżnych i sprzedawców poprzez stronę www.granica.gov.pl/TaxFree.

Innowacyjnym rozwiązaniem Służby Celnej, mającym na celu ułatwienie podróżnym korzystania z elektronicznego systemu „Zwrot VAT dla podróżnych", jest uruchomienie darmowego dostępu (hotspotów) do strony internetowej www.granica.gov.pl na wybranych drogowych przejściach granicznych.

Jako pierwsze, darmowe hotspoty z bezpłatnym dostępem do portalu internetowego www.granica.gov.pl, na którym można elektronicznie zarejestrować dokumenty TAX FREE uruchomione zostały na podkarpackich, drogowych przejściach granicznych w Medyce i Korczowej. W styczniu br. Służba Celna uruchomiła hotspoty na kolejnych przejściach granicznych: z Białorusią – w Bobrownikach, Kuźnicy i Połowcach, oraz z Ukrainą – w Krościenku.

Dzięki temu podróżni posiadający urządzenia mobilne (np. laptopy, tablety, telefony komórkowe, smartfony) wyposażone w bezprzewodową kartę sieciową mogą zarejestrować posiadane dokumenty TAX FREE w elektronicznym systemie „Zwrot VAT dla podróżnych", co w rezultacie skróci czas odprawy celnej.

Aby ułatwić podróżnym dostęp do Internetu, na przejściach granicznych zainstalowane są specjalne tablice informacyjne dotyczące umiejscowienia hotspotów.

Oprócz powyższych rozwiązań na wybranych przejściach granicznych Służba Celna przygotowała również mi.in. wydzielone stanowiska komputerowe z dostępem do serwisu www.granica.gov.pl, gdzie podróżni sami mogą rejestrować dokumenty TAX FREE oraz uruchomiła dodatkowe pas odpraw dla podróżnych, którzy posiadają wyłącznie zgłoszenia TAX FREE w formie elektronicznej.

Maciej Czarnecki,
rzecznik prasowy Izby Celnej w Białymstoku

Wielki statek – odprawiony przez gdańskich celników

Największy na świecie kontenerowiec przypłynął do Gdańska. „Maersk McKinney Moeller" ma prawie 400 metrów długości, 59 metrów szerokości oraz 73 metry wysokości. Jego zanurzenie wynosi 14,5 metra.

Statek zacumował w Gdańsku w środę 21 sierpnia br., zaś w czwartek 22 sierpnia odbyła się uroczystość powitania, w której wziął udział wicepremier i minister gospodarki Janusz Piechociński, wiceminister transportu, budownictwa i gospodarki morskiej Anna Wypych-Namiotko, władze samorządowe Pomorza i Gdańska, przedstawiciele pomorskiej Służby Celnej oraz środowiska biznesu związanego z gospodarką morską. Jednostka klasy Triple-E może zabrać na pokład 18 tysięcy kontenerów. Obsługą towarów przewożonych przez statek zajmą się funkcjonariusze Oddziału Celnego „Terminal Kontenerowy" w Gdańsku.

Kontenerowiec „Maersk McKinney Moeller"

Dynamiczny rozwój gospodarki morskiej, który obserwujemy na przykładzie polskich portów w ostatnich latach, jest również wyzwaniem dla nowoczesnej Służby Celnej. W oparciu o posiadaną infrastrukturę informatyczną, organizację pracy i wypracowane procedury, celnicy są dziś w stanie dokonać odprawy towaru przed przybyciem statku do portu. Już dziś odprawa zgłoszenia celnego z wykorzystaniem systemów informatycznych trwa nie dłużej niż 15-30 minut. Jest to tym bardziej istotne, że około 90% handlu zewnętrznego i 40% handlu wewnętrznego Unii Europejskiej odbywa się drogą morską. Europa jest w tej dziedzinie jednym z liderów.

W grupie portów, które w ostatnich latach notują największe wzrosty obro-

tów, znajdują się także porty w Gdańsku i Gdyni. Widomym efektem tego jest największy na świecie, oceaniczny kontenerowiec cumujący przy nabrzeżu Głębokowodnego Terminala DCT w Gdańsku. Wyposażona w nowoczesne systemy informatyczne, współpracująca w ramach tzw. wspólnoty terminalowej z operatorem, liniami żeglugowymi oraz firmami spedycyjnymi i logistycznymi, Służba Celna przygotowana jest do natychmiastowej odprawy przewożonego przez taką jednostkę towaru. Jest to tzw. odprawa przed przybyciem – ex ante.

Jej podstawowe cele to:

- ograniczenie czasu przeprowadzania kontroli (wspólne kontrole wszystkich służb w jednym czasie i miejscu – One Stop Shop),
- przyspieszenie obrotu towarem przez przedsiębiorcę przez polskie porty (krótszy czas na dokonanie czynności administracyjnych),
- zwiększenie wolumenu przeładunków oraz odpraw celnych ostatecznych dokonywanych w Polsce,
- zwiększenie wykorzystania informatycznych środków komunikacji (przekazywania informacji i danych),
- realizacja koncepcji Single Window i One Stop Shop oraz stała współpraca w zakresie realizacji tych koncepcji na styku służb kontrolnych w celu racjonalizacji przepływu dokumentów wymaganych na podstawie różnych aktów prawnych,
- poprawa obsługi przedsiębiorców, wspieranie legalnej działalności gospodarczej,
- usprawnienie kontroli i nadzoru nad towarami przemieszczającymi się przez port

Największy kontenerowiec świata przy nabrzeżu Głębokowodnego Terminala DCT w Gdańsku

Procedowany projekt ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej, czyli tzw. czwartej ustawy deregulacyjnej zakłada, że przeprowadzanie czynności urzędowych, z wyjątkiem rewizji, badań laboratoryjnych czy kwarantanny, które są niezbędne do dopuszczenia ładunku do obrotu, nastąpi w ciągu 24 godzin od momentu przedstawienia towaru do kontroli granicznej. Przyspieszy to obrót towarem przez przedsiębiorcę, a skutkiem będzie zwiększenie ilości odpraw celnych ostatecznych dokonywanych w Polsce. Dysponując nowoczesnymi narzędziami analitycznymi, które zostały opracowane we współpracy z polskimi naukowcami, Służba Celna jest w stanie przeprowadzić skuteczną analizę ryzyka już w momencie wyjścia kontenerowca z portu na Dalekim Wschodzie. Oznacza to, że jeszcze przed zacumowaniem jednostki w terminalu DCT, celnicy są przygotowani do przeprowadzenia szybkiej i skutecznej odprawy. Wszystkie opisane powyżej działania powiązane są z redukcją barier dla rozwoju przedsiębiorczości morskiej, które zostały określone w dokumencie „Założenia polityki morskiej RP do roku 2020".

Marcin Daczko
rzecznik prasowy Izby Celnej w Gdyni

Szybsze odprawy

Kontrola jest atrybutem Służby Celnej służącym przede wszystkim realizacji funkcji ochronnej wobec społeczeństwa i budżetu, stanowi bowiem ochronę przed niekontrolowanym napływem towarów z zagranicy. Sprzyja także realizacji wpływów budżetowych oraz jest czynnikiem ułatwiającym prowadzenie działalności gospodarczej przedsiębiorcom rzetelnie wywiązującym się z przepisów prawa (poprzez ograniczanie nieuczciwej konkurencji). Kontrola jest niezbędnym elementem zadań Służby Celnej, jednakże zawsze wymaga czasu niezbędnego na jej przeprowadzenie. Kontrola oparta jest na wskazaniach analizy ryzyka, co oznacza, że nie jest to „totalna kontrola wszystkiego", ale wybiórcze działania ukierunkowane na konkretne obszary i wynikające z szeroko rozumianej wiedzy na temat nieprawidłowości oraz przestępczości w zakresie odpowiedzialności Służby Celnej.

Usprawnienie kontroli, choćby poprzez skrócenie czasu, który należy poświęcić na jej przeprowadzenie stanowi zatem

czynnik przyspieszający obrót towarowy (zwłaszcza obrót z zagranicą).

Od kilku lat Służba Celna podejmuje starania w celu istotnego przyspieszenia kontroli z jednoczesnym utrzymaniem lub z poprawieniem skuteczności wykrywania wszelkiego rodzaju nieprawidłowości. Przykładem takich ułatwień może być kontrola z użyciem nowoczesnych urządzeń skanujących (RTG). Wszystkie większe graniczne towarowe przejścia drogowe, a także graniczne przejścia kolejowe zostały w ostatnich latach wyposażone w nowoczesne urządzenia skanujące. Kontrola ciężarówek lub składów kolejowych z użyciem takich urządzeń trwa kilka do kilkunastu minut (wcześniej trwała nawet kilka godzin, ponieważ związana była z koniecznością częściowego bądź całkowitego rozładunku towaru). Podobnie skraca czas kontroli na drodze przeprowadzanej przez mobilne grupy kontrolne Służby celnej. Użycie specjalistycznego sprzętu kontrolnego, takiego jak np. videoendoskopów znacznie przyspiesza kontrolę. Użycie mobilnych systemów łączności, z pomocą których funkcjonariusze kontrolujący ciężarówki na drodze dużo szybciej mogą skorzystać z baz danych, którymi dysponuje Służba Celna, a tym samym także skraca postój kontrolowanych pojazdów.

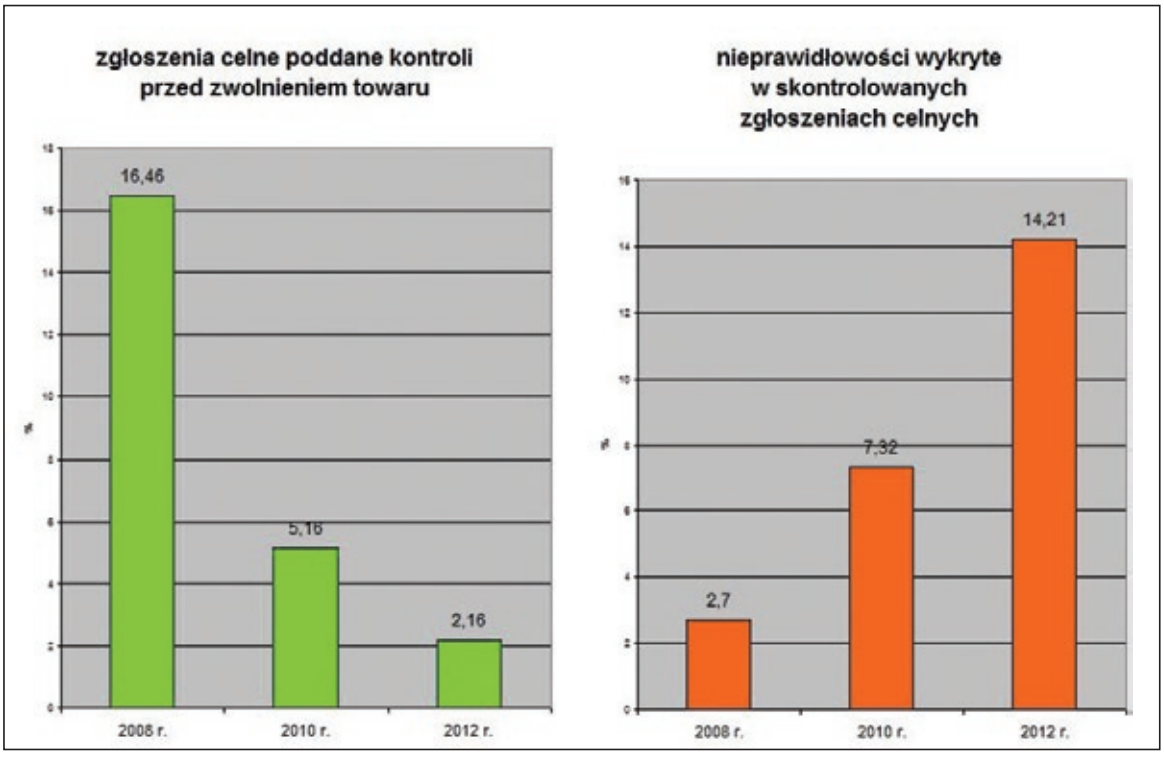
Istotnym elementem kontroli jest kontrola przyjmowanych zgłoszeń celnych. Służba Celna rocznie przyjmuje ok. 5,5 mln zgłoszeń celnych i deklaracji akcyzowych. Skontrolowanie 10% przyjmowanych zgłoszeń oznacza zatem ponad pół miliona kontroli rocznie. O tym, że takie kontrole są niezbędne świadczą wykrywane w nich błędy i nieprawidłowości.

Od kilku lat usprawniana jest także kontrola zgłoszeń celnych przed zwolnieniem towaru. Skrócenie czasu odprawy celnej nawet o kilkanaście minut lub pół godziny może spowodować, że dany transport trafi do odbiorcy jeszcze tego samego dnia.

Przyjmowane zgłoszenia celne są analizowane poprzez zastosowanie analizy ryzyka i część z nich jest kontrolowana. Polega to na skontrolowaniu dokumentów, przywożonego lub wywożonego towaru lub na obu tych czynnościach łącznie. Służba Celna od kilku lat intensywniej opierając się na wskazaniach analizy ryzyka, sukcesywnie zmniejsza liczbę kontroli zgłoszeń celnych (obciążonych stosunkowo niewielkim ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości), koncentrując uwagę na zgłoszeniach „bardziej ryzykownych".

W konsekwencji udział kontrolowanych zgłoszeń celnych w ostatnich kilku latach zmniejszył się 5-6 krotnie. Natomiast skuteczność Służby Celnej w wykrywaniu nieprawidłowości w skontrolowanych zgłoszeniach wzrasta. Oznacza to, że aktywność kontrolna kierowana jest w stronę zgłoszeń, w których rzeczywiście zdarzają się nieprawidłowości. Natomiast przedsiębiorcy rzetelnie wywiązujący się z obowiązków wynikających z przepisów prawa mogą liczyć na szybszą odprawę. W praktyce oznacza to, że przedsiębiorcy szybciej mogą dysponować towarem, a rynek, budżet i społeczeństwo są należycie chronione.

Witold Lisicki
Ministerstwo Finansów

Systematycznie spada odsetek zgłoszeń celnych poddawanych kontroli, przy jednoczesnym utrzymaniu poziomu wykrywalności błędów i nieprawidłowości

Urządzenia rentgenowskie w Służbie Celnej

Funkcjonariusze Służby Celnej każdego dnia korzystają z urządzeń do prześwietlania promieniami RTG przesyłek, bagaży, samochodów a nawet wagonów kolejowych. Skanery którymi dysponuje Polska Służba Celna to nie tylko te stacjonarne, ale również i mobilne, które umożliwiają nieinwazyjną obsługę ładunków i towarów oraz ich nienaruszalność. Skanery wykorzystywane przez Polską Służbę Celną zapewniają bezpieczeństwo, oszczędność czasu oraz wysoką jakość obsługi i obniżenie jej kosztów.

Budzisko – stanowisko analizy obrazu

Urządzenie rentgenowskie, którymi dysponuje Polska Służba Celna plasują ją w światowej czołówce państw wykorzystujących nowoczesne technologie. Nieinwazyjne metody kontroli dzięki wykorzystaniu urządzeń RTG gwarantują nie tylko sprawny przepływ towarów i technologii, zapewniając możliwość elastycznego reagowania przez Służbę Celną na dynamicznie zmieniające się potrzeby i wyzwania w trosce o ochronę rynku , środowiska oraz społeczeństwa.

Dzięki skanerowi celnicy z Medyki mogą prześwietlać samochody ciężarowe, osobowe, busy, autokary, a nawet kontenery

Służba Celna wykorzystuje urządzenia RTG nie tylko na przejściach granicznych, ale i w trakcie działań kontrolnych prowadzonych wewnątrz kraju- mobilne urządzenia RTG mają możliwość przemieszczania się i pracy w różnych lokalizacjach, w zależności od potrzeb związanych z kontrolą.

Aktualnie Służba Celna dysponuje 33 wielkogabarytowymi urządzeniami RTG, które pozwalają na kontrolę samochodów ciężarowych, wagonów kolejowych i kontenerów. Są one zlokalizowane w Izbach Celnych w Białej Podlaskiej, Białymstoku, Gdyni, Olsztynie, Przemyślu, Rzepinie i Szczecinie. W kontroli prowadzonej wewnątrz kraju pomaga obecnie funkcjonariuszom Służby Celnej 13 mobilnych urządzeń RTG.

Wszystkie wykorzystywane przez Służbę Celną urządzenia rentgenowskie są całkowicie bezpieczne zarówno dla kierowców i obsługujących je funkcjonariuszy celnych jak i przewożonych ładunków. Spełniają one wszystkie międzynarodowe i polskie normy w zakresie ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego. Urządzenie rentgenowskie w Służbie Celnej obsługiwane są przez odpowiednio wyszkolonych funkcjonariuszy celnych, zarówno w zakresie obsługi urządzeń jak i interpretacji obrazów. Nad bezpieczeństwem kontroli związanej z użyciem urządzeń RTG czuwają także powołani w izbach celnych inspekto-

rzy ochrony radiologicznej, którzy monitorują ich pracę.

Sprawne i skuteczne działanie Służby Celnej w zakresie kontroli RTG a także kompleksową koordynację i monitoring efektywności wykorzystania urządzeń rentgenowskich zapewnia z kolei Krajowe Centrum RTG działające przy Izbie Celnej w Gdyni od 2011 r. Zlokalizowane w Gdyńskim Parku Naukowo-Technologicznym, Krajowe Centrum RTG stanowi również istotne wsparcie w zakresie szkoleń dla funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy w codziennej pracy zajmują się interpretacją obrazów prześwietlanych pojazdów czy przesyłek.

Jednym z przykładów stacjonarnego urządzenia do prześwietlania samochodów ciężarowych jak i osobowych jest skaner pracujący od grudnia 2012r. na przejściu granicznym w Medyce. Poruszający się na szynach skaner angielskiej produkcji Rapiscan posiada akcelerator o mocy 4,5 MeV i zainstalowany jest w specjalnie przeznaczonym do tego budynku. Warto podkreślić, że samo prześwietlenie trwa zaledwie 20 sekund. Skaner daje bardzo wysokiej jakości obraz, który następnie analizowany jest na monitorach przez operatora. Urządzenie może prześwietlać zarówno samochody osobowe, ciężarowe, busy, autokary a nawet kontenery. Ta inwestycja w wysokości ok.9 mln zł przynosi wymierne efekty, gdyż z pomocą tego skanera funkcjonariusze wykrywają przemyt papierosów w różnego rodzaju środkach transportu.

Mobilne urządzenia rentgenowskie do prześwietlania pojazdów zbudowane są na podwoziu samochodowym. Ich wyróżnikiem jest umieszczony u góry pojazdu rozkładany wysięgnik. Podczas dojazdu na miejsce kontroli wysięgnik jest złożony, a po przybyciu na miejsce jego rozłożenie zajmuje ok. 20 minut. Oznacza to, że osiągnięcie pełnej gotowości operacyjnej wynosi do 40 minut. Ten rodzaj skanerów jest w pełni autonomiczny i nie wymaga tworzenia dla nich dodatkowej infrastruktury czy zewnętrznego zasilania.

Skaner na przejściu granicznym Grzechotki - Mamonowo

Mobilny skaner

Przejście graniczne w Medyce – skaner kolejowy

W dyspozycji Izby Celnych w Szczecinie, Olsztynie, Wrocławiu i Przemyślu są z kolei mobilne urządzenia rentgenowskie do prześwietlania paczek ScanMobile130100. Umożliwiają one kontrolę zawartości przesyłek i przedmiotów o wymiarach 130x100 bez względu na ich długość. Wymiary tunelu tych urządzeń umożliwiają także kontrolę przesyłek masowych na EURO paletach, kontroli kół samochodów osobowych, ciężarowych i autokarów, co niewątpliwie podkreśla atuty skanerów. Dzięki wykorzystaniu tego rodzaju skane-

rów, funkcjonariusze Służby Celnej mogą bez konieczności otwierania przesyłki sprawdzić jej zawartość. Otwarcie przesyłki do kontroli następuje np. w przypadku gdy obraz skanera pokazuje, że może ona zawierać nielegalne towary. Mechanizm taki zapewnia znacznie szybszą i bardziej efektywną kontrolę.

Urządzenia rentgenowskie zwane ZBVan to przykłady kolejnych urządzeń wspomagających pracę Służby Celnej. Aktualnie 2 tego typu jednostki wykorzystywane są przez Izby Celne w Białymstoku oraz Olsztynie. Systemy skanowania tych urządzeń wykorzystują technologię promieni odbitych od badanego obiektu. Rozwiązanie to wyklucza konieczność umieszczania odbiorników- detektorów promieniowania po drugiej stronie kontrolowanego obiektu, co sprawia, że urządzenia te docierają do miejsc niedostępnych dla innych urządzeń RTG. Całkowita mobilność skanerów ZBVan zapewnia możliwość wykorzystania ich praktycznie w każdym miejscu. Mogą być one wykorzystywane do kontroli pojazdów na przejściach granicznych, samochodów oczekujących w kolejce przed przejściem czy na parkingach, drogach dojazdowych w pobliżu przejść granicznych.

Oprócz wymienionych wyżej urządzeń do prześwietlania przesyłek, bagaży czy samochodów Służba Celna ma również do dyspozycji stacjonarne skanery akceleratorowe wykorzystywane do prześwietlania zawartości wagonów kolejowych. Zainstalowane na przejściach granicznych w Medyce i Hrubieszowie skanery to najnowocześniejsze urządzenia tego typu w Europie. Urządzenie w Medyce Eagle R90 firmy Rapiscan to pierwszy taki skaner w Polsce a zarazem najmocniejszy w Służbie Celnej. Natomiast w Hrubieszowie Służba Celna wykorzystuje urządzenie typu RF6010 firmy NUCTECH. Skanery akceleratorowe pozwalają funkcjonariuszom na szybką i skuteczna kontrolę- dla przykładu kontrola poprzez skanowanie składu zawierającego 50 wagonów zajmuje dziś funkcjonariuszom zaledwie kilka minut, wcześniej co najmniej kilka godzin.

Kontrola bagaży podręcznych na lotnisku

Wykorzystywane przez Służbę Celną urządzenia rentgenowskie pozwalają na pracę ciągłą tj. 24 godziny, 7 dni w tygodniu, 365 dni w roku. Są one jednym z istotnych elementów pomagającym organom celnym zapewnić najwyższy poziom świadczonych usług w dynamicznie zmieniającym się i pełnym wyzwań środowisku.

Kontrola paczek mobilnym urządzeniem ScanMobile

Edyta Chabowska
Izba Celna w Przemyślu

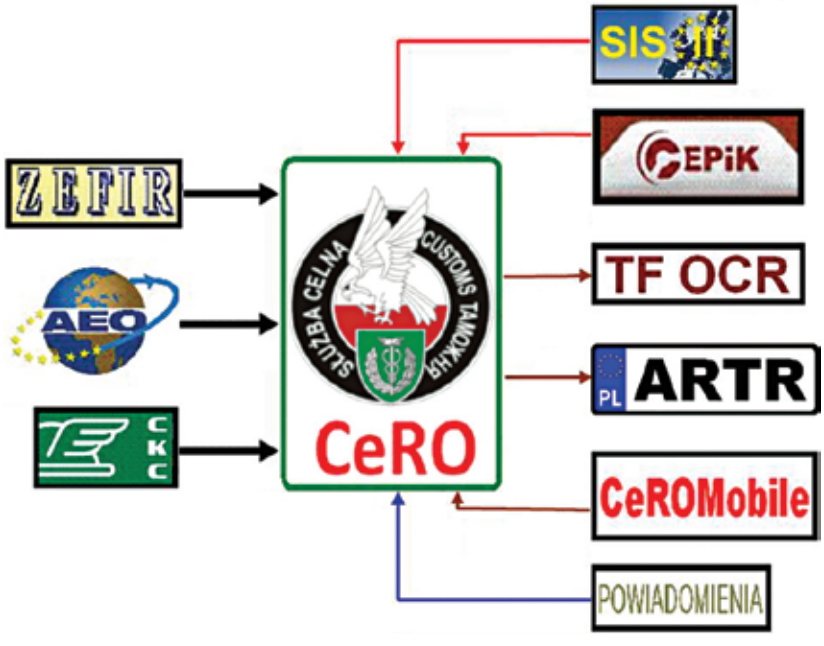
Szybsze i skuteczniejsze kontrole Grup Mobilnych na drogach

Służba Celna RP od wielu lat prowadzi kontrole na szlakach komunikacyjnych. Już ponad 20 lat temu (na początku lat 90-tych) ówczesne Działy Operacyjne Urzędów Celnych realizowały kontrole na drogach publicznych. W tamtych czasach kontrole były realizowane przy udziale innych służb – administracja celna nie posiadała jeszcze uprawnień do samodzielnego zatrzymywania pojazdów samochodowych na drogach publicznych. Kontrole te polegały na kontrolowaniu wszystkich przejeżdżających przez punkt kontrolny samochodów (tzw. akcje „zapora") bądź też kontrolowaniu losowo wybranych pojazdów. Jedynym narzędziem do typowania pojazdów do kontroli była „intuicja" funkcjonariusza celnego. Zaś jego zapleczem technicznym Polonez i lornetka. Tak realizowanej kontroli podlegali wszyscy. Kontrole te nie były ani skuteczne ani „przyjazne" dla kierowców. Powodowały przestoje zarówno samochodów osobowych, jak i samochodów ciężarowych, które zostały zatrzymane do kontroli. Długie i częste kontrole powodowały zarówno irytację kierowców, jak i przynosiły realne straty dla przewoźników. Jak wiadomo powiedzenie „czas to pieniądz" szczególnie pasuje do przedsiębiorstw zajmujących się spedycją. Jednak takie kontrole to od wielu lat wyłącznie historia. Grupy Mobilne od lat realizują zupełnie inną filozofię kontroli. Dysponują też nowoczesnymi narzędziami, umożliwiającymi ograniczenie czasu kontroli, a przede wszystkim ograniczenie liczby kontrolowanych pojazdów. Funkcjonariusze celni realizujący kontrole na drogach, tak jak wszyscy funkcjonariusze celni komórek kontrolnych typują do kontroli na podstawie analizy ryzyka. W niniejszym artykule nie możemy zdradzać szczegółów metodologii typowania do kontroli drogowych stosowanej przez Grupy Mobilne. Możemy jednak przedstawić narzędzia, które umożliwiają stosowanie nowoczesnej analizy ryzyka. Podstawowym narzędziem stosowanym przez funkcjonariuszy Grup Mobilnych jest system informatyczny Centralny Rejestr Operacyjny (CeRO) wdrożony wysiłkiem Departamentu Kontroli Celno Akcyzowej i Kontroli Gier i Izby Celnej w Poznaniu. Podstawowym celem CeRO jest pewne i efektywne udostępnienie funkcjonariuszom Grup Mobilnych wydziałów Zwalczania Przestępczości danych w terenie. W związku z tym konieczne było zaopatrzenie funkcjonariuszy w stosowne terminale oraz zorganizowanie bezpiecznego dostępu do sieci Służby Celnej z tych terminali. Zdecydowano się wykorzystać terminale o wysokiej odporności na złe warunki atmosferyczne, wysoką odporność na uszkodzenia fizyczne, łatwe do przenoszenia, do obsługi zarówno w pojazdach, budynkach jak i w otwartym terenie. W roku 2005 zakupiono terminale Symbol (obecnie: Motorola) serii MC9062 z systemem operacyjnym Windows Mobile 2003 (Microsoft(R) Pocket PC Version 4.20…), a w roku 2007 dokonano zakupu uzupełniającego doposażając system w terminale Symbol (obecnie: Motorola) serii MC9094 z zainstalowanym systemem operacyjnym Microsoft Windows Mobile 5. Bezprzewodowo podłączone do terminali czytniki umożliwiają sprawdzanie dokumentów typu: dowód osobisty, paszport czy dowód rejestracyjny.

Przesył danych odbywa się w oparciu o transmisję pakietową w ramach usług oferowanych przez operatorów sieci komórkowych. Oznacza to, że urządzenia pobierają informację w takim sam sposób jak popularne smartfony kiedy łączymy się do internetu. Transmisja w przypadku CeRO jest jednak dużo bardziej zabezpieczona przed wyciekiem informacji. O tym jednak artykuł ten z przyczyn oczywistych nie będzie traktował.

Na terminalach zainstalowana jest aplikacja CeRO Mobile zoptymalizowana pod kątem ilości przesyłanych danych (co przekłada się na szybkość uzyskania odpowiedzi) i prostoty obsługi.

Cały system przed wdrożeniem poddany został szeregu wymagającym testom. Jednym z ciekawszych a zakończonym z dużym powodzenie były testy prowadzone ów podczas jazdy samochodem i lotów helikopterem. Pierwsze sprawdzenia przez użytkowników dokonano na przełomie czerwca/lipca 2007. System pozwala na wykorzystanie szerokiej gamy terminali: laptop, tablet, smartfon. To co jednak w CeRO jest najważniejsze to bogactwo źródeł informacji, z których korzystają jego użytkownicy. Mają oni możliwość sprawdzenia danych w

oparciu o rozległą bazę informacji wcześniej zgromadzonych i odpowiednio zweryfikowanych w procesie kontroli a równocześnie realizowane są zapytania do kluczowych dla jego użytkowników systemów zewnętrznych takich jak: CEPiK, SIS, AEO. CeRO jest także źródłem informacji dla innych systemów działających w ramach Zintegrowanego Systemu Łączności AC (np. SOC-M, SOC-T, ARTR). Dzięki temu funkcjonariusze celni mogą typować samochody do kontroli, jak i przyspieszyć prowadzone czynności kontrolne. Weryfikacja w bazach danych powoduje znaczne ograniczenie ilości kontrolowanych samochodów na drogach. W przypadku zaś zatrzymania pojazdu do kontroli ogranicza czas jej trwania. System CeRO stale się rozwija nadążając za zmieniającymi się regulacjami prawnymi, potrzebami głównego klienta oraz skalą jego wykorzystania. Dodatkowym, ubocznym efektem wdrożenie CeRO było rozpowszechnienie się najpierw w Służbie Celnej a następnie w całym resorcie finansów mobilnego klienta systemów informatycznych. Dzięki temu dziś dostęp spoza rozległej sieci WAN do usług informatycznych wydaje się ugruntowanym standardem. Jeszcze bardziej zaawansowanym narzędziem stosowanym przez funkcjonariuszy celnych przy kontrolach drogowych jest system ARTR (Automatyczne Rozpoznawanie Tablic Rejestracyjnych). System ten umożliwia weryfikowanie danych o pojeździe bez potrzeby wpisywania jego numeru rejestracyjnego za pomocą urządzenia PDA. Wszystkie wyżej wymienione narzędzia powodują zmniejszenie liczby przeprowadzonych kontroli przy jednoczesnym wzroście ich skuteczności. Taka tendencja występuje w Grupach Mobilnych od kilku lat. W ten sposób nowoczesne narzędzia kontrolne przyczyniają się do zmniejszenia kosztów dla przedsiębiorców, związanych z przestojami kontrolowanych kierowców.

Piotr Walczak
Ministerstwo Finansów
Sławomir Prusak
Izba Celna w Poznaniu

Nowe inwestycje dla obsługi przedsiębiorców w Służbie Celnej

Nowe obiekty powstały w większości ze środków finansowych zabezpieczonych w Uchwale „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009 – 2011". Kolejne inwestycje powstają głównie ze środków własnych Służby Celnej.

Obecnie Służba Celna może się pochwalić wieloma nowymi obiektami. Do najnowocześniejszych należą budynki Izby Celnej w Białej Podlaskiej, Urzędów Celnych w Białej Podlaskiej, Koszalinie, Szczecinie i Pruszkowie. Nowe siedziby otrzymały Urzędy Celne w Ciechanowie i Siedlcach. Nowoczesne budynki mają oddziały w Białej Podlaskiej i Tomaszowie Lubelskim. W budowie znajduje się siedziba Urzędu Celnego i Oddziału Celnego w Zamościu.

Budynek Izby Celnej w Białej Podlaskiej

W Białej Podlaskiej wybudowano urząd i oddział celny oraz rozbudowano budynek izby celnej.

Każdy, kto miał okazję zobaczyć zrealizowaną inwestycję przyzna, że nowe budynki urzędu celnego, oddziału celnego i izby celnej wyglądają naprawdę imponująco. W ciągu zaledwie dwóch lat, w miejscu gdzie był jedynie pusty plac, powstały obiekty, które są jednymi z najnowocześniejszych, jakimi dysponuje administracja celna. Jest to też jedna z największych inwestycji w kraju, których głównym beneficjentem jest Służba Celna.

Petenci i funkcjonariusze z niecierpliwością czekali na efekt końcowy, a zwłaszcza na oddanie do użytku nowych siedzib oddziału i urzędu celnego. Warunki, w jakich jeszcze do niedawna przyjmowani i obsługiwani byli interesanci zdecydowanie nie należały do komfortowych. Pomieszczenia urzędu i oddziału celnego były ciasne i niedostosowane do dzisiejszych potrzeb. Zbyt duża liczba osób i sprzętu w stosunkowo niewielkich pokojach biurowych nie wpływała ani na komfort pracy funkcjonariuszy, ani na komfort obsługi klientów cła.

Nowoczesny kompleks obiektów Służby Celnej w Białej Podlaskiej oznacza przede wszystkim poprawę warunków obsługi interesantów. O tym,

jak znacząco się one zmieniły świadczy chociażby szereg udogodnień i możliwości oferowanych w zakresie obsługi towarowej przez oddział celny. To, co odróżnia starą siedzibę oddziału od nowej to przede wszystkim:

- **sterowanie ruchem pojazdów na placu opraw celnych:**
  - przewoźnicy korzystają z placu odpraw mogącego pomieścić 70 samochodów ciężarowych (na placu odpraw przy ul. Brzeskiej było 30 miejsc postojowych dla ciężarówek; co prawda kolejne 70 pojazdów mieściło się na przylegającym do placu odpraw parkingu, niemniej był to parking płatny, a poza tym wielu kierowców traktowało go jako miejsce na dłuższe postoje, więc niejednokrotnie tworzyły się tam korki);
  - wjazd pojazdów na plac odpraw odbywa się od godziny 7^{00} do godziny 18^{00}, wyjazd do godziny 20^{00},
  - wjazd na plac następuje dopiero wtedy, gdy gotowe są dokumenty do dokonania odprawy celnej (elektroniczna informacja w systemie),
  - każdemu pojazdowi zostaje wyznaczone miejsce postojowe;
- **sala obsługi klienta:**
  - nowoczesna, przestronna sala odpraw - poczekalnia z wygodnymi sofami oraz stolikami do wypełniania dokumentów,
  - informacje dla kierowców, istotne z punktu widzenia odprawy (np. na jakim etapie realizacji jest zgłoszenie celne), wyświetlane są na 42-calowym ekranie monitora;
  - dostęp do kasy oddziału celnego (bezpośredni z sali obsługi),
  - wyodrębnione miejsce do przyjmowania deklaracji AKC-U,
  - parking dla interesantów oddziału celnego;

Oddział Celny w Tomaszowie Lubelskim istnieje od 1 maja 2002 r. Zlokalizowany jest na międzynarodowym szlaku Warszawa-Lwów przy drodze krajowej nr 17 (E-372). Jest to jednocześnie najkrótsza droga prowadząca z Warszawy, Lublina i Zamościa do Lwowa. Najbliżej położonym przejściem granicznym z Ukrainą jest przejście Hrebenne – Rawa Ruska. Od końca lutego 2012 r. Oddział Celny w Tomaszowie Lubelskim przyjmuje interesantów w nowej siedzibie przy ulicy Łaszczowieckiej 12c. W ramach inwestycji powstał nowoczesny budynek składający się z części administracyjnej oraz kontrolno-magazynowej wraz z placem postojowym dla blisko 60 pojazdów ciężarowych (w tym 5 miejsc przewidziano dla posiadaczy statusu Upoważnionego Przedsiębiorcy AEO) i portierni. Nowa siedziba oddziału, oprócz sali odpraw, kasy, pomieszczeń biurowych i socjalnych, archiwum czy sali konferencyjnej została także wyposażona w zaplecze sanitarne dla kierowców oczekujących na odprawę. Dzięki nowopowstałej infrastrukturze poprawie ulegną zarówno warunki obsługi klientów, jak też organizacja pracy Służby Celnej.

Wartość inwestycji to ponad 18 mln. zł. Środki na realizację przedsięwzięcia zostały zagwarantowane w uchwale Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011 r."

Rośnie Urząd i Oddział Celny w Zamościu przy ul. Szczebrzeskiej

Realizację inwestycji rozpoczęto w sierpniu 2011 roku z myślą o poprawie warunków odpraw celnych oraz komfortu obsługi interesantów i funkcjonowania administracji celnej w Zamościu.

Pierwsze wykopy pod fundamenty ruszyły w listopadzie 2011. Obecnie na placu budowy stoją już budynki: składający się z dwóch pięter budynek administracyjno-biurowy o powierzch-

Budynek Urzędu Celnego w Zamościu w budowie

Budynek Oddziału Celnego w Tomaszowie Lubelskim

ni 3971 m^2 oraz parterowy kontrolno-magazynowy o powierzchni 3260 m^2. Wewnątrz obu z nich trwają prace, związane m.in. z zakończeniem instalacji elektrycznej, wentylacji, prace wykończeniowe, takie jak malowanie pomieszczeń, montaż stolarki drzwiowej wewnętrznej, układanie wykładzin podłogowych oraz zagospodarowanie terenu – budowa dróg wewnętrznych i zieleńców. Do zakończenia w br. budowy budynku biurowego potrzeba jeszcze około 4 mln zł i byłaby możliwość przystąpienia do użytkowania obiektu.

Wkrótce powstaną również parkingi, łącznie z 43 stanowiskami dla samochodów ciężarowych oraz 87 miejscami postojowymi dla samochodów osobowych.

Umowny termin zakończenia inwestycji zaplanowano na wrzesień 2015 roku. Łączny koszt budowy to około 29 mln zł, w tym niemal 24 mln zł wyniosą same roboty budowlane. Środki finansowe na jej realizację pochodzą z budżetu państwa oraz rezerwy celowej „Wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych".

Nowe budynki w Izbie Celnej w Szczecinie.

W lutym 2012 r. oddano do użytku nową siedzibę Urzędu Celnego w Koszalinie, przy ul. Racławickiej 3/5, a w styczniu 2013 r. siedzibę Urzędu Celnego w Szczecinie, przy ul. Żołnierskiej 45. Obie nieruchomości pozyskano w trwały zarząd w 2010 r., a roboty budowlane wykonano w większości ze środków finansowych zabezpieczonych w Uchwale „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009 – 2011".

Urząd Celny w Koszalinie, przy ul. Racławickiej 3/5

Obecnie siedziba Urzędu Celnego w Koszalinie mieści się na działce o powierzchni 1520 m^2 zabudowanej budynkiem biurowo-administracyjnym, zespołem trzech garaży oraz utwardzonym placem manewrowym. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 1064 m^2.

Na remont budynku wydatkowano środki finansowe w wysokości około 4 mln złotych. Koszty remontu pochodziły ze środków zabezpieczonych Uchwałą „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009 – 2011". W nowym budynku obecnie służbę pełni 70 funkcjonariuszy celnych. Dzięki remontowi budynek zyskał nowe życie. Jest nie tylko bardzo estetyczny, ale i nowoczesny w swoich rozwiązaniach technologicznych, jak również przyjazny dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przed głównym wejściem do budynku na potrzeby osób niepełnosprawnych wykonano pochylnię, a wewnątrz budynku windę. Interesanci mają także do dyspozycji 10 stanowisk postojowych usytuowanych przed budynkiem.

Urząd Celny w Szczecinie, przy ul. Żołnierskiej 45

Służba Celna nieruchomość w trwały zarząd pozyskała w lipcu 2010 r. Wcześniej budynek należał do Straży Granicznej. Obecnie siedziba Urzędu Celnego w Szczecinie mieści się na działce o powierzchni 8698 m^2 zabudowanej budynkiem biurowym, zespołem garażowym na 15 stanowisk, towarzyszącą infrastrukturą, parkingiem na 72 stanowiska postojowe i drogami wewnętrznymi. Powierzchnia użytkowa budynku biurowego wynosi 4006 m^2. Uroczystego otwarcia budynku dokonano 23 stycznia 2013 r.

Urząd Celny w Koszalinie

W przeciągu dwóch lat od momentu przejęcia budynek przeszedł gruntowną przebudowę. Ze starego praktycznie pozostały tylko mury, reszta, w tym instalacje i wyposażenie jest

Nowa siedziba Urzędu Celnego w Szczecinie

nowe. Budynek dostosowano także do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nowością jest przeszklona winda, którą zainstalowano na zewnątrz budynku oraz podjazdy dla wózków inwalidzkich. Zmieniła się również architektura wokół samego budynku jak i na terenie całej nieruchomości siedziby Urzędu Celnego w Szczecinie. Na przebudowę budynku i roboty towarzyszące tej inwestycji wydatkowano środki finansowe w wysokości około 12 mln złotych. W latach 2010 i 2011 środki finansowe na ten cel zostały zabezpieczone Uchwałą „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009 – 2011”., a w 2012 r. że środków budżetowych. W nowej siedzibie służbę pełni 150 funkcjonariuszy celnych.

Urząd Celny w Siedlcach

Nowoczesne wnętrza obu urzędów, to nie tylko podniesienie komfortu warunków pracy osób pełniących tam służbę, ale i podniesienie jakości warunków obsługi interesantów, a należą do nich m.in. składający deklaracje AKC-U, prowadzący składy podatkowe, zarejestrowani odbiorcy oraz podmioty pośredniczące i podmioty zużywające wyroby spirytusowe zwolnione od akcyzy ze względu na przeznaczenie. Wśród obsługiwanych nie brakuje też podmiotów prowadzących działalność dotyczącą wymiany towarowej z krajami trzecimi jak również z państwami UE. Prowadzone są też postępowania w stosunku do firm z zakresu nadawania towarom przeznaczenia celnego, operacji uprzywilejowanych, opłat w sprawach celnych, zwrotów i umorzeń celnych, przewozów drogowych, ułatwień płatniczych oraz wydawanie pozwoleń w ramach uproszczonego systemu obejmowania towarów procedurami celnymi.

Zarówno siedziby Urzędu Celnego w Koszalinie jak i w Szczecinie mają doskonałą lokalizację, z dogodnym dojazdem tak samochodem jak i środkami komunikacji miejskiej. Budynki są bez barier architektonicznych w stosunku do osób niepełnosprawnych. Jednym słowem są to siedziby na miarę XXI wieku, na miarę administracji nowoczesnej, otwartej i przyjaznej klientowi.

Nowe budynki w Izbie Celnej w Warszawie Urząd Celny w Siedlcach, przy ul. Brzeskiej 102 - pozyskana nieruchomość położona jest w niedalekiej odległości od Oddziału Celnego w Siedlcach, który zlokalizowany jest przy ul. Brzeskiej 179. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 970 m^2 i jest zatrudnionych około 70 funkcjonariuszy. W pierwszej kolejności budynek wymaga remontu toalet, malowania korytarzy i pomieszczeń biurowych, wymiany wykładziny i dostosowania w zakresie p.poż., w miarę pozyskiwanych środków finansowych remont będzie sukcesywnie prowadzony, jednakże Urząd Celny w Siedlcach już funkcjonuje w nowej siedzibie. W drugiej kolejności budynek wymaga docieplenia elewacji i dachu oraz wymiany okien. Koszt termomodernizacji budynku wymaga większych nakładów finansowych. Izba Celna w Warszawie może na ten cel ubiegać się o dotację nawet w 100% ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Urząd Celny w Ciechanowie, przy ul. Gostkowskiej 39^A. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 1383 m^2 i jest zatrudnionych 96 funkcjonariuszy celnych. Budynek wymaga w niedużym zakresie remontu i będzie sukcesywnie prowadzony w miarę pozyskiwanych środków finansowych, jednakże Urząd Celny w Ciechanowie już funkcjonuje w nowej siedzibie.

Urząd Celny w Ciechanowie

Przejęcie przez Izbę Celną w Warszawie w trwały zarząd obu nieruchomości na potrzeby siedzib urzędów celnych zapewniło zlokalizowanie jednostek w jednym miejscu we własnej siedzibie oraz ułatwiło pracę funkcjonariuszom oraz podniosło jakość warunków obsługi interesanta.

Monika Woźniak-Lewandowska
Izba Celna w Szczecinie
Wiesława Kroczak-Rowicka
Ministerstwo Finansów

Elektroniczne tablice informujące o czasie oczekiwania na granicy

Z inicjatywy Służby Celnej zostały zaprojektowane i zamontowane na głównych szlakach komunikacyjnych prowadzących na Wschód tablice informacyjne dla kierowców, na których znajdują się dane dotyczące czasu oczekiwania na przekroczenie granicy.

We właściwości Izby Celnej w Olsztynie taka tablica umiejscowiona jest przy drodze krajowej nr 7. Znajdują się na niej informacje dla kierowców wyjeżdżających z Polski przez drogowe przejścia graniczne Bezledy – Bagrationowsk, Gronowo – Mamonowo oraz Grzechotki – Mamonowo.

Tablica informacyjna dla kierowców

Tablica informacyjna na krajowej siódemce

We właściwości Izby Celnej w Białymstoku tablice dla kierowców wyjeżdżających przez drogowe przejścia graniczne Kuźnica – Bruzgi, Bobrowniki – Brzostowica oraz Kukuryki – Kozłowicze zamontowane są przy drodze S8 w okolicy miejscowości Jeżewo oraz Choroszcz.

Kierowcy przejeżdżający przez województwo lubelskie (właściwość Izby Celnej w Białej Podlaskiej) tablicę informacyjną mogą spotkać przy drodze krajowej nr 12/17, przed węzłem Mełgiew w miejscowości Piaski. Jest na niej informacja o czasie oczekiwania na przekroczenie drogowych przejść granicznych Dorohusk – Jagodzin oraz Hrebenne – Rawa Ruska.

Dla kierowców wyjeżdżających przez podkarpackie drogowe przejścia graniczne podległe Izbie Celnej w Przemyślu (Medyka – Szeginie oraz Korczowa – Krakowiec) tablica umieszczona jest przy drodze krajowej nr 4 w okolicach Jarosławia. Dodatkowo uwzględnione jest na niej przejście graniczne w Budomierzu.

System tablic informacyjnych jest elementem wprowadzanych przez Służbę Celną usprawnień i ułatwień dla przewoźników. Inicjatywa ta jest rezultatem zdiagnozowanych przez Służbę Celną utrudnień w ruchu towarowym, wynikających m.in. z nierównomiernego obciążenia sąsiadujących ze sobą drogowych przejść granicznych.

Celem przedsięwzięcia jest zatem udostępnienie kierowcom informacji na temat aktualnej sytuacji na ww. przejściach, a przez umiejscowienie tablicy w odpowiedniej odle-

Tablica w miejscowości Choroszcz – droga krajowa nr 8

głości od granicy – także umożliwienie wyboru przejścia granicznego.

Dane o czasie oczekiwania na odprawę samochodów są automatycznie aktualizowane za pośrednictwem strony www.granica.gov.pl. Metodyka obliczania czasów oczekiwania uzgodniona została ze Strażą Graniczną i jest jednolita dla całego odcinka wschodniej granicy państwa. Informacje podawane na tablicach elektronicznych są również tożsame z danymi udostępnianymi na stronie zarządzanej przez podlaską Służbę Celną – www.granica.gov.pl.

Robert Roszko
Izba Celna w Białymstoku

Centrum Informacji Służby Celnej

W dniu 15 czerwca 2010 roku Szef Służby Celnej zatwierdził koncepcję utworzenia **Centrum Informacji Służby Celnej (InfoSC)**. Ideą utworzenia, w ramach Izby Celnej w Katowicach, wyspecjalizowanej „informacyjnej" komórki organizacyjnej było **zapewnienie klientom Służby Celnej rzetelnej**, **aktualnej**, **jednolitej**, **zrozumiałej**, **wyczerpującej i szybkiej informacji** – w zakresie:

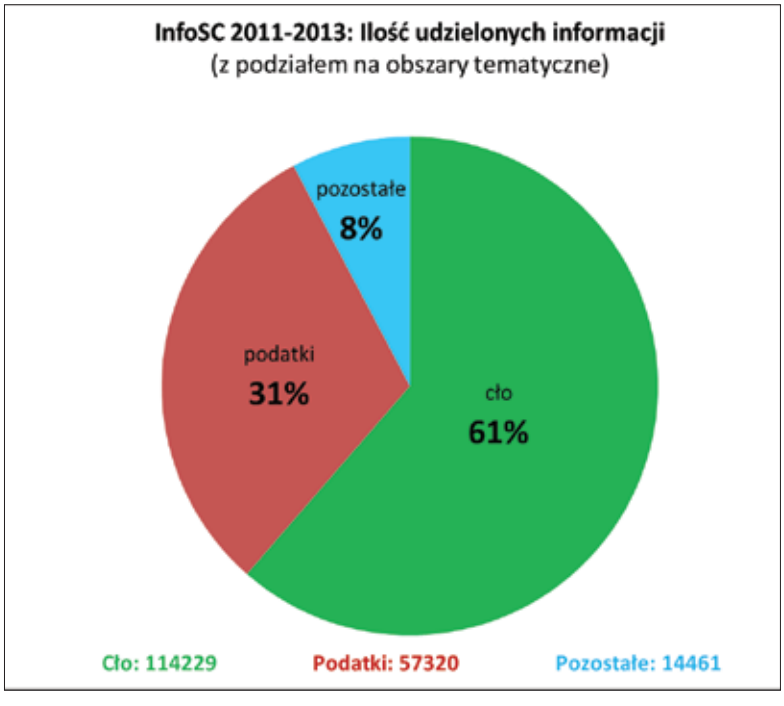
- przepisów celnych oraz przepisów odrębnych związanych z obrotem towarowym;
- przepisów dotyczących kontroli podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów;
- przepisów dotyczących zasad kontroli gier hazardowych;
- struktury organizacyjnej i właściwości organów celnych.

InfoSC od roku 2011 formalnie przejęło zadania „stanowisk informacyjnych", które wcześniej były zlokalizowane we wszystkich izbach celnych oraz w Ministerstwie Finansów. Od tego momentu **InfoSC służy wszystkim zainteresowanym pomocą** przy wywiązywaniu się z obowiązków nałożonych przez wspólnotowe i krajowe przepisy prawa (materialnego i procesowego), w całym zakresie zadań i działania Służby Celnej.

Początkowo komórkę InfoSC tworzyło 14 funkcjonariuszy celnych, którzy zostali wyłonieni, w ramach komórek merytorycznych oraz jednostek organizacyjnych Izby Celnej w Katowicach, spośród osób posiadających odpowiednią wiedzę i zawodowe doświadczenie. Od 1 października 2011 roku obsada InfoSC powiększyła się o kolejne 4 osoby.

Mimo tak krótkiego okresu swojej działalności (niecałe 3 lata) **InfoSC udzieliło swoim klientom łącznie ponad 186 tyś. informacji**, w tym około 10 tyś. informacji pisemnych. Zakres kontaktów InfoSC (pytanie - odpowiedź) z klientami można podzielić na trzy umowne obszary tematyczne:

- „**cło**" – do tego obszaru zaliczają się m.in. kontakty dotyczące wymiaru i poboru należności, procedur i zwolnień celnych, reguł pochodzenia , systemów celnych;
- „**podatki**" – do tego obszaru zaliczają się m.in. kontakty związane z wymiarem i poborem podatku akcyzowego, podatku VAT (z tytułu importu towarów) oraz podatku od gier;
- „**pozostałe**" – do tego obszaru zaliczają się m.in. kontakty dotyczące przepisów odrębnych oraz środków pozataryfowych związanych z obrotem towarowym z zagranicą.

Przy obsłudze klientów InfoSC stosuje określone „standardy jakości" dla świadczonych usług, w tym dba, aby odpowiedzi na pytania klientów były udzielane niezwłocznie, tj. w najkrótszym możliwym terminie. W przypadku kontaktów pisemnych odpowiedzi na pytania „typowe" są najczęściej udzielane w ciągu 2 - 3 dni roboczych, natomiast w przypadku pytań „nietypowych", które wymagają dodatkowych konsultacji, klient

jest informowany o przewidywanym terminie odpowiedzi na jego pytanie (najczęściej 7 - 14 dni).

Przy udzielaniu odpowiedzi na pytania „nietypowe" **InfoSC może korzystać z dodatkowego merytorycznego wsparcia ze strony tzw. ekspertów**, którzy zostali wyłonieni, w ramach jednostek i komórek organizacyjnych Służby Celnej, spośród osób dysponujących wysoką wiedzą specjalistyczną w zakresie określonych zagadnień prawnych.

Informacje udzielane są przez InfoSC w dni robocze **od poniedziałku do piątku**, w godzinach **od 8:00 do 16:00**. Informacje telefoniczne udzielane są przez InfoSC w języku polskim, a także w języku angielskim oraz rosyjskim, natomiast informacje pisemne udzielane są w języku polskim oraz angielskim.

Ponadto **całodobowo klienci mogą samodzielnie odsłuchać**, w trakcie połączenia telefonicznego z InfoSC, podstawowych informacji dla podróżnych przekraczających granicę. Informacje te są dostępne w czterech językach (polskim, angielskim, rosyjskim i niemieckim), w formie nagranych informacji głosowych.

Informacje udzielane są przez InfoSC przy wykorzystaniu, wzajemnie uzupełniających się, form komunikacji:

- infolinia: **801 470 477**
- telefon: **+48 33 857 6251** (zagranica, telefony komórkowe)
- e-mail: **info.sluzbacelna@kat.mofnet.gov.pl**
- adres do korespondencji: **43-400 Cieszyn, ul. Bielska 47a**, Izba Celna w Katowicach – Wydział Centrum Informacji Służby Celnej

Jarosław Siwek
Izba Celna w Katowicach

Wirtualne przekraczanie granicy

Z myślą o ułatwieniach dla osób przekraczających granicę, Izba Celna w Przemyślu uruchomiła w maju 2012 r. wirtualny przewodnik po przejściu granicznym w Medyce. To innowacyjne, nie tylko w skali całego kraju ale na całej granicy Unii Europejskiej rozwiązanie, przygotowane było szczególnie z myślą o kibicach przekraczających podkarpackie przejścia graniczne podczas Euro 2012, zapewniając interaktywną pomoc w przygotowaniu się do odpraw paszportowo- celnych, które podczas EURO 2012 odbywały się po polskiej stronie przejścia granicznego. Współpracując z pozostałymi służbami granicznymi, Izba Celna w Przemyślu poszerzyła funkcjonalność tego interaktywnego narzędzia. Od lutego 2013 r. wirtualny przewodnik przez przejście graniczne w Medyce zapewnia kompleksową informację w zakresie przygotowania się do odprawy zarówno po polskiej jak i ukraińskiej stronie przejścia granicznego.

Wirtualny przewodnik oparty jest na panoramach sferycznych, dzięki czemu podróżni mogą zobaczyć przejście graniczne w taki sposób, jakby byli na miejscu.

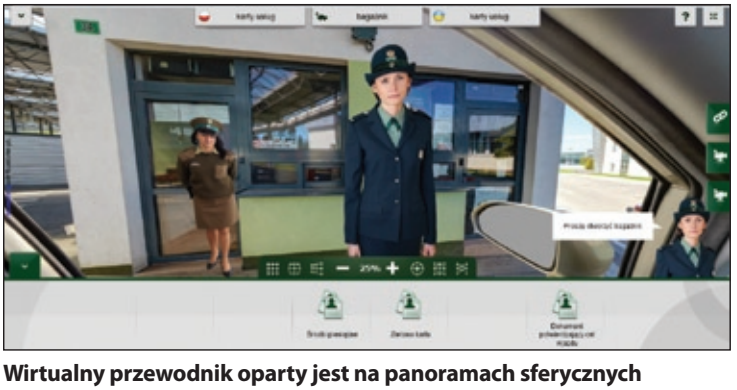
Dzięki temu rozwiązaniu podróżny, który przygotowując się do przekroczenia granicy, odbędzie wirtualny spacer po przejściu, zdobędzie pakiet potrzebnych informacji i dowie się, co należy zrobić, żeby sprawnie przekroczyć granicę.

System kieruje wirtualnego podróżnego na odpowiedni pas ruchu, zapyta go o obywatelstwo, poprosi o przedłożenie odpowiednich dokumentów, pokieruje na stanowiska, przy których powinien dokonać odpowiednich formalności. Dzięki temu ćwiczeniu podróżny dokładnie wie jak najprościej przekroczyć granicę (jakie dokumenty są potrzebne do sprawnego jej przekroczenia).

Dodatkowo udostępniono w nim tzw. karty usług, informujące jak przygotować się do konkretnej procedury np. po-

Wirtulany przewodnik przez przejście graniczne w Medyce

Wirtualny przewodnik oparty jest na panoramach sferycznych

Dyrektor Departamentu Służby Celnej Piotr Daniel prezentuje wirtualny przewodnik na targach CeBit w Hanowerze

twierdzić wywóz towaru w celu otrzymania zwrotu podatku VAT czy wywieźć broń i amunicję. Z wirtualnego przewodnika, który dostępny jest w 3 wersjach językowych (polska, ukraińska i angielska) korzystają nie tylko Polacy. W grupie lokalizacji, z których najczęściej zwiedzano wirtualnie przejście graniczne w Medyce, poza Polską odnotowano także Ukrainę, Niemcy, Białoruś i Rosję. Aplikacja udostępniona została także na urządzenia mobilne.

Wirtualny przewodnik po przejściu granicznym pozwala na zaoszczędzenie czasu podróżnym. Służy temu również możliwość wydrukowania niezbędnej informacji. Jest to pierwsze tego typu rozwiązanie na granicy Unii Europejskiej.

Wirtualny przewodnik został zaprezentowany przez polska Służbę Celną na międzynarodowych targach CeBIT w Hanowerze i spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem ze strony uczestników targów.

Wirtualny przewodnik dostępny jest na stronie internetowej Izby Celnej w Przemyślu www.przemysl.ic.gov.pl. Można z niego również korzystać na stronach internetowych: www.sluzbacelna.gov.pl oraz www.granica.gov.pl.

Edyta Chabowska
rzecznik prasowy
Izby Celnej w Przemyślu

Kamery on-line na przejściach granicznych

Od 2012 r. bieżącą sytuację na podkarpackich przejściach granicznych można obejrzeć w Internecie.

Za sprawą zamontowanych tam kamer internetowych podróżni jeszcze przed wyruszeniem w podróż mogą sprawdzić aktualne natężenie ruchu granicznego. Dzięki temu rozwiązaniu, za pośrednictwem Internetu, korzystając z komputera lub innego mobilnego urządzenia elektronicznego można w czasie rzeczywistym obserwować to, co dzieje się na danym przejściu granicznym, zarówno na wjeździe do Polski, jak i na wyjeździe na Ukrainę. Rozwiązanie takie daje możliwość obserwacji kolejki tuz przed przejściem a także przemieszczania się samochodów podjeżdżających do kontroli.

Jako pierwsze od marca 2012r. zaczęły funkcjonować kamery w Medyce, w maju 2012 r. uruchomiono kolejne 2 kamery w Korczowej a od kwietnia 2013 r. można zapoznać się online z sytuacją na przejściu granicznym w Krościenku.

Służba Celna we współpracy z Wojewodą Podkarpackim wdrożyła to rozwiązanie chcąc ułatwić podróżnym sprawnie przekroczenie granicy. Jeszcze przez wyruszeniem w podróż, osoby planujące przekroczyć granicę mogą zapoznać się z bieżącym natężeniem ruchu granicznego i wybrać bardziej dogodne przejście graniczne. Jak pokazują statystyki, z tej możliwości skorzystało już niemal 3 miliony osób. Każdego dnia odnotowywanych jest średnio ok 4 tysiące odsłon.

Widok on-line z kamery na przejściu granicznym

Z kamer internetowych pokazujących przejścia graniczne online można skorzystać na następujących stronach internetowych: www.granica.gov.pl oraz www.przemysl.ic.gov.pl

Edyta Chabowska
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej w Przemyślu

Portal www.granica.gov.pl – kompleksowa informacja dla podróżnych i dostęp do nowatorskich eUsług Służby Celnej

W wyniku dużego zainteresowania podróżnych oraz przewoźników informacjami o czasach oczekiwania na przekroczenie wschodniej granicy Unii Europejskiej, Izba Celna w Białymstoku opracowała system przekazywania zainteresowanym takich danych. Została stworzona strona internetowa www.granica.gov.pl udostępniająca dane o czasie oczekiwania na odprawę celną i paszportową na przejściach granicznych Rzeczpospolitej Polskiej.

Idea wdrożenia internetowego serwisu zasilanego wiedzą organów Służby Celnej na tematy związane z przekraczaniem granicy lądowej Rzeczypospolitej Polskiej, będącej jednocześnie granicą celną Unii Europejskiej zrodziła się w Izbie Celnej w Białymstoku w 2010 roku. Pomysł został przyjęty jako element misji Izby Celnej w Białymstoku ukierunkowany na poprawę jakości funkcjonowania instytucji oraz zwiększenie standardu obsługi klientów.

Strategię inicjatywy Izba Celna w Białymstoku wypracowała pod koniec 2010 roku przy współudziale partnerów tj. izb celnych w Olsztynie, Białej Podlaskiej i Przemyślu obejmujących właściwością cały odcinek polskiej granicy państwowej pokrywający się z granicą celną Unii Europejskiej.

Wizją przedsięwzięcia było stworzenie serwisu internetowego, udostępniającego zainteresowanym informacje na temat zasad przekraczania granicy, przy założeniu nie powielania informacji dostępnych w innych serwisach. Przed realizacją projektu została przeprowadzona analiza istniejących na rynku rozwiązań oferowanych przez inne podmioty. Analiza wykazała, że żaden organ z sektora publicznego nie prezentował przedmiotowych informacji.

Strona główna portalu www.granica.gov.pl

Dodać należy, iż tylko Służba Celna i Straż Graniczna miały aktualną i bezpośrednią wiedzę o czasie przekraczania granicy państwa i to właśnie Służba Celna podjęła się realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Rejestracji domeny pod nazwą www.granica.gov.pl na rzecz Izby Celnej w Białymstoku dokonano w kwietniu 2010 roku.

Uruchomienie strony www.granica.gov.pl wraz z dostępnymi na niej dodatkowymi systemami podyktowane było potrzebą polepszenia jakości usług świadczonych przez polską administrację celną na wschodnich przejściach granicznych Unii Europejskiej. Strona internetowa umożliwia sprawdzenie aktualnych informacji o czasach oczekiwania samochodów osobowych, autobusów oraz samochodów ciężarowych na kierunku wjazdowym do Polski oraz wyjazdowym z terenu kraju. Szacunkowe czasy oczekiwania na przekroczenie granicy aktualizowane są 4 razy na dobę, natomiast informacje o ilości odprawionych pojazdów 2 razy na dobę, odpowiednio na zakończenie dziennej i nocnej zmiany pracującej na przejściu granicznym. Szacunkowy czas przekroczenia granicy liczony jest od chwili dojazdu do kolejki pojazdów oczekujących na odprawę do momentu przekroczenia granicy. Czasy oczekiwania na wjazd do Polski określane są na podstawie danych uzyskanych od służb celnych i granicznych państwa sąsiedniego oraz informacji uzyskanych od podróżnych przekraczających przejście graniczne. Dane na stronie internetowej obejmują wszystkie polskie drogowe przejścia graniczne z Białorusią, Rosją i Ukrainą.

Serwis jest wykorzystywany przez użytkowników głównie do wyboru optymalnej trasy przejazdu przez granicę. Dotyczy to zarówno indywidualnych podróżnych, jak i przedsiębiorstw transportowych. Możliwość wyboru najszybszej trasy przejazdu, poprzez ominięcie kolejek na przejściach granicznych ma również znaczący wpływ na ograniczenie negatywnych skutków transportu drogowego dla środowiska naturalnego. Przyjazny dla użytkowników sposób zgłaszania uwag i sugestii do funkcjonowania systemu daje możliwość dokonania oceny satysfakcji podróżnych przekraczających granicę oraz analizy ruchu na przejściach. Będące częścią projektu usługi „e-Booking" i „Zwrot VAT dla podróżnych" w sposób znaczący skracają czas odprawy podróżnych przyczyniając się do zwiększenia komfortu podróży.

W celu ułatwienia korzystania z serwisu stworzona została dodatkowa usługa Web Service umożliwiająca w sposób automatyczny pobieranie danych o czasach oczekiwania na grani-

Serwis granica

cy przez serwer zainteresowanego podmiotu, który następnie przekazuje kierowcom odpowiednio przetworzoną informację.

Usługa jest wykorzystywana również przez Generalną Dyrekcję Dróg i Autostrad w celu wyświetlania informacji o czasie oczekiwania na granicy na tablicach informacyjnych umieszczonych na głównych drogach tranzytowych do granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą. Kierowca jadąc może zdecydować, przez które przejście pojedzie widząc odpowiednio wcześniej informację o czasie oczekiwania.

Oprócz danych dotyczących czasu oczekiwania na przekroczenie granicy, na stronie znajdują się również informacje o danych teleadresowych wszystkich granicznych jednostek Służby Celnej oraz informacje dla podróżnych dotyczące przepisów, zarówno polskich jak i państw sąsiednich, obowiązujących przy przekraczaniu granicy. Istnieje także możliwość skorzystania z obrazu kamer zainstalowanych przed wybranymi przejściami granicznymi.

Na serwisie znajdują się również dodatkowe funkcjonalności umożliwiające w sposób niezwykle przyjazny dla użytkownika skorzystanie z usługi „e-Booking" i „Zwrot VAT dla podróżnych".

- Projekt „e-Booking" ma na celu ożywienie kontaktów turystycznych i biznesowych pomiędzy mieszkańcami Polski oraz Rosji, Białorusi i Ukrainy poprzez usuwanie barier oraz stworzenie maksymalnych ułatwień dla osób, przekraczających granicę w celach turystycznych. Ideą systemu jest maksymalne skrócenie pobytu autobusów i busów na przejściu granicznym, a jego wartością dodaną będzie stworzenie w przyszłości instytucji zaufanego touroperatora.
- System „Zwrot VAT dla podróżnych" przetwarza imienne dokumenty (tzw. TAX FREE) towarzyszące towarom wywożonym poza obszar celny Unii Europejskiej. Podróżny uzyskując na granicy potwierdzenie wywozu towarów nabywa prawo do zwrotu podatku VAT. Serwis internetowy dostępny pod adresem www.granica.gov.pl/TaxFree umożliwia zainteresowanym podróżnym wcześniejsze przesłanie drogą elektroniczną posiadanego dokumentu TAX FREE. Skorzystanie przez podróżnego z tej usługi znacznie skraca czas odprawy celnej wykonywanej na przejściu granicznym.

Ponadto na stronie internetowej www.granica.gov.pl utworzono specjalny formularz *„Powiedz innym ile będziesz stał w kolejce"*. Umożliwia on kierowcom oczekującym na przekroczenie granicy przekazanie Służbie Celnej informacji o faktycznym czasie oczekiwania na granicy. Dzięki takim danym możliwa jest analiza sytuacji na przejściach granicznych uwzględniająca dane otrzymane bezpośrednio od podróżnych. O zainteresowaniu taką funkcjonalnością świadczy ilość zgłoszeń dokonywanych poprzez formularz. Tylko w tym roku odnotowano ok. 2000 zgłoszeń.

Strona dostępna jest w języku polskim, angielskim, niemieckim i rosyjskim, także w wersji na urządzenia mobilne.

Poziom zainteresowania użytkowników serwisem przedstawiają statystyki odwiedzin i korzystania z zasobów strony. W 2012 roku średnia dzienna liczba odsłon strony przekraczała 1000, jednakże w okresach związanych ze świętami zwiększała się do prawie 2000 wizyt dziennie. W lipcu 2013 roku odnotowaliśmy już 230 tys. wizyt internautów przede wszystkim z Polski, ale również z Białorusi, Ukrainy, Rosji, Niemiec, Szwecji czy nawet Stanów Zjednoczonych. Założeniem projektu jest ciągłe zwiększanie liczby podróżnych korzystających z usług serwisu przy przekraczaniu granicy lądowej.

Użytkownicy serwisu mają możliwość zgłaszania swoich uwag i opinii administratorowi systemu za pomocą poczty elektronicznej lub telefonicznie. Odpowiedzi udziela administrator. Wszystkie spostrzeżenia i uwagi Izba Celna w Białymstoku wykorzystuje w działaniach zmierzających do podniesienia poziomu obsługi podróżnych.

Bezpłatny dostęp do serwisu Izba Celna w Białymstoku zapewniła również poprzez instalację tzw. hot spotów na przejściach granicznych (podróżni posiadający przenośne urządzenia mogą bezpłatnie zalogować się do Internetu i korzystać z zasobów portalu).

Obecnie wykorzystywana infrastruktura funkcjonowania serwisu została stworzona na bazie własnego sprzętu i obsady kadrowej. Wykonanie i wdrożenie odbyło się bez kosztów inwestycyjnych, ponieważ serwis został stworzony przez funkcjona-

Szacunkowe czasy oczekiwania – serwis granica

riuszy Wydziału Informatyki Izby Celnej w Białymstoku. Izba Celna w Białymstoku w okresie przedwdrożeniowym zaangażowała wszystkie możliwe i wykwalifikowane osoby w działania, które zaowocowały sukcesem przedsięwzięcia.

Administrowanie portalem należy do obowiązków Izby Celnej w Białymstoku. Po wdrożeniu systemu niezbędne okazały się regulacje prawne dotyczące wprowadzenia analizy ryzyka w systemie. Jednocześnie konieczne były i są szkolenia kadry zajmującej się wytwarzaniem oprogramowania celem dalszego ulepszania i rozwijania produktów i usług. Warto również dodać, że korzystanie z zasobów serwisu www.granica.gov.pl nie wiąże się z żadnymi kosztami ze strony przedsiębiorców i podróżnych.

Obecnie największe, dostrzegalne korzyści płynące z uruchomienia serwisu to:

a) w zakresie obsługi podróżnych, kierowców i przedsiębiorców:

- zindywidualizowanie informacji o czasie przekroczenia granicy
- bieżąca informacja o sytuacji przed i na przejściu granicznym,
- ułatwienie planowania podróży, poprzez wybieranie na przekroczenie granicy przejścia z najkrótszym czasem oczekiwania, a przez to obniżenia kosztów przejazdu,
- dostęp do eUsług związanych z obsługą dokumentów Tax Free oraz usługą eBooking Bus
- skrócenie czasu odprawy towaru wywożonego na TaxFree,
- skrócenie czasu przebywania na przejściu zorganizowanych grup turystycznych, które zgłosiły swój przyjazd w eBooking Bus,

b) dla Służby Celnej i innych podmiotów z sektora publicznego:

- poprawa jakości pracy i świadczonych dla klientów usług,
- budowanie przyjaznego dla obywatela wizerunku sektora publicznego,
- równomierne rozłożenie zasobów kadrowych w zależności od obciążenia ruchu autokarów.

Maciej Czarnecki
Izba Celna w Białymstoku

Witryna prokliencka

Witryna prokliencka (www.finanse.mf.gov.pl) to portal internetowy Ministerstwa Finansów o charakterze informacyjno-edukacyjnym. Zawiera informacje z zakresu finansów publicznych, podatków i cła przedstawiając je w sposób przystępny i zrozumiały. Portal oferuje różnego typu wyszukiwarki i kalkulatory np. wyszukiwarkę urzędów celnych, skarbowych lub innych jednostek resortu finansów, bazę wiedzy gromadząca formularze podatkowe, akty prawne, broszury informacyjne i inne dokumenty z zakresu działania Służby Celnej i Ministerstwa Finansów.

Witryna prokliencka zawiera informacje merytoryczne, które są uporządkowane wg następujących zagadnień:

ABC Podatków – m.in. ogólne informacje o polskim systemie podatkowym, uprawnieniach i obowiązkach podatnika, preferencjach podatkowych w Polsce oraz o Krajowej Informacji Podatkowej.

PIT – podatek dochodowy od osób fizycznych – m.in. ulgi, limity w działalności gospodarczej i stawki podatkowe).

CIT – podatek dochodowy od osób prawnych.

VAT – podatek od towarów i usług.

Akcyza – m.in. stawki i znaki akcyzy.

Podatki i opłaty lokalne – m.in. rolny, leśny, od nieruchomości i środków transportowych.

Inne podatki – podatek od spadków i darowizn, od czynności cywilnoprawnych, od gier, opłata skarbowa.

Cło – m.in. zgłoszenia celne i INTRASTAT, taryfa celna, przeglądarka i kalkulator taryfowy, zwolnienia celne.

Dług publiczny – m.in. zadłużenie Skarbu Państwa i sektora finansów publicznych, bony i obligacje hurtowe, obligacje detaliczne i zagraniczne.

Budżet państwa – m.in. wpływy i zaległości budżetowe oraz finanse samorządów.

Wspieranie eksportu – m.in. kredyty rządowe i eksportowe.

Na witrynie proklienckiej można znaleźć także inne strony i aplikacje ułatwiające dostęp do informacji na witrynie, takie jak:

Aktualności – związane z podatkami i cłem oraz innymi wydarzeniami z udziałem Ministerstwa Finansów.

Asystent podatnika – gromadzi informacje nt. różnego rodzaju podatków. Po wybraniu podatku można zawęzić go do interesującego, szczegółowego zagadnienia.

Baza wiedzy – to poklasyfikowane na obszary tematyczne akty prawne, takie jak ustawy czy rozporządzenia. Dodatkowo znajdują się tam formularze, broszury, umowy międzynarodowe, protokoły, instrukcje, pisma, komunikaty czy obwieszczenia.

Czas oczekiwania na granicy – aplikacja prezentująca, również na mapie Google'a, aktualne czasy przyjazdu i wyjazdu na przejściach granicznych RP z Rosją (obwód kaliningradzki), Litwą, Białorusią i Ukrainą.

Strona główna witryny proklienckiej

Kalkulator odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych – oblicza dane na podstawie kwoty zobowiązania oraz terminu płatności i uregulowania zobowiązania.

Kalkulator PIT – do obliczania wielkości dochodu bądź straty, należnego podatku oraz kwoty podatku przypadającej do zapłaty bądź zwrotu, według zasad obowiązujących przy zastosowaniu skali podatkowej.

Kalkulator VAT – wylicza kwotę podatku w oparciu o jedną z obowiązujących w danym roku stawek podatku VAT. Aplikacja umożliwia obliczenie podanej kwoty na dwa sposoby: brutto na netto i netto na brutto.

Kursy walut – pobierane z Narodowego Banku Polskiego kursy popularnych walut w stosunku do złotego wraz z funkcją kalkulatora przeliczającego stosunek dwóch wybranych walut.

Mapa serwisu – to spis wszystkich podstron na stronie finanse.mf.gov.pl w formie hiperłączy. Kliknięcie w jedno z nich przenosi bezpośrednio do poszukiwanych informacji.

RSS – (ang. Really Simple Syndication, bardzo prosta syndykacja) to metoda przesyłania nagłówków wiadomości i nowości na wybranych przez użytkownika stronach. Wystarczy dodać daną stronę (obsługującą system RSS) do czytnika RSS, aby mieć dostęp do informacji od razu po ich opublikowaniu.

Systemy informatyczne MF – to wyszukiwarka systemów informatycznych (podatkowych lub celnych), administrowanych przez resort finansów.

Znajdź informację – ta wyszukiwarka pozwala przeszukiwać informacje dotyczące różnych zagadnień podatkowych i celnych. Aby do nich dotrzeć, zaznacz dowolną ilość spośród 3 pól: „Kogo dotyczy sprawa?", „Czego dotyczy sprawa?" oraz „Czynność do wykonania?".

Znajdź jednostkę – wyszukiwarka izb oraz urzędów skarbowych i celnych, urzędów kontroli skarbowej, oddziałów celnych oraz urzędów Krajowej Informacji Podatkowej (KIP), według kryteriów województwa i miasta.

Warto zauważyć, że dział **Cło** jest największym (najbardziej rozbudowanym) w ramach witryny, pomimo że część informacji celnych jest publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej+, w tym w szczególności: aktualności i komunikaty, dane dotyczące departamentów pionu służby Celnej w Ministerstwie Finansów oraz izb celnych, dokumenty strategiczne i inne publikacje celne, a także wiele innych.

Jolanta Mikołajczyk
Ministerstwo Finansów

Spotkania z przedsiębiorcami nt. ułatwień organizowane są przez Służbę Celną

Proces globalizacji, wzrost aktywności gospodarczej oraz akty bezprawnej ingerencji spowodowały zmianę podejścia Światowej Organizacji Cła do zabezpieczenia przepływu towarów w międzynarodowych łańcuchach dostaw oraz do ochrony zdrowia i życia ludzi. Wymusiło to jednocześnie wprowadzenie regulacji prawnych i innowacyjnych rozwiązań ułatwiających administracyjną i celną płynność towarową z zachowaniem ochrony handlu międzynarodowego. **Jednym z podstawowych narzędzi prawnych, służących do wprowadzenia ułatwień działalności gospodarczej w zakresie wymiany towarowej jest niewątpliwie program AEO – Upoważniony Podmiot Gospodarczy (z ang. Authorised Economic Operator), który** ugruntował transparentne podejście do operacji celnych, wpłynął na zwiększenie wolumenu ułatwień oferowanych dla wiarygodnych i wypłacalnych przedsiębiorców oraz bliską współpracę organów celnych z podmiotami gospodarczymi. Posiadanie certyfikatu gwarantuje ułatwienia w realizacji wszelkich czynności wymagających kontaktu ze służbami celnymi oraz przyspiesza rozpatrywanie składanych wniosków. Wzajemne uznawanie świadectw AEO – bezpieczeństwo i ochrona we wszystkich krajach, które wdrażają program „wiarygodny i zaufany podmiot", daje przedsiębiorcom możliwość odnoszenia tych samych ko-

rzyści w krajach trzecich, jakie mają podmioty uprzywilejowane działające w tych krajach. W skali globalnej zapewni to większą przewidywalność w prowadzonej przez nich międzynarodowej działalności handlowej. Wzajemne uznawanie programów partnerstwa handlowego przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa całego łańcucha dostaw, jak i do ułatwienia wymiany handlowej. Konsoliduje ono na poziomie międzynarodowym podejście przyjęte w ramach Struktury Norm Światowej Organizacji Celnej (WCO) mające zabezpieczyć i ułatwić handel.

Działania współczesnej administracji celnej zmierzają do ciągłego podnoszenia jakości i usprawniania pracy na rzecz podmiotów korzystających z szerokiego spektrum ułatwień, które mają wyeliminować utrudnienia związane z obsługą celną. Sukcesywnie identyfikowane i likwidowane bariery administracyjne oraz wprowadzane innowacyjne mechanizmy i narzędzia w postaci selektywnych oraz efektywnych kontroli, wpływają na ułatwianie prowadzenia legalnej działalności biznesowej. Polska administracja celna wychodząc naprzeciw zmianom uwarunkowań technologicznych w aktywny sposób realizuje inicjatywę „bez-papierowego" środowiska dla handlu i tym samym umożliwia przedsiębiorcom składanie zgłoszeń celnych w formie elektronicznej. Niewątpliwie ułatwienia związane z wdrożeniem Programu e-Cło przekładają się na efektywne zarządzanie czasem i wymierne korzyści dla podmiotów gospodarczych dokonujących obrotu towarowego z zagranicą.

Status AEO zwiększa dynamikę i wydajność łańcuchów dostaw w międzynarodowym obrocie towarowym. Podmiot, który legitymuje się świadectwem z elementem - uproszczenia celne i/lub uproszczenia celne/bezpieczeństwo i ochrona, posiada możliwość skorzystania z szybszego i łatwiejszego dostępu do uproszczeń określonych przepisami prawa. Największe korzyści wynikające ze stosowania uproszczeń związane są z tzw. „procedurą uproszczoną w miejscu", która polega na tym, że towar dostarczany jest bezpośrednio do przedsiębiorcy. Organ Służby Celnej przyznaje dodatkowo tzw. ułatwienia fakultatywne, np. zwolnienie z obowiązku przesyłania powiadomienia, określenie indywidualnego czasu związanego z przesyłaniem komunikatów, zgodę na realizację procedury uproszczonej poza godzinami pracy urzędu celnego oraz zgodę na przesyłanie powiadomienia przed przybyciem towarów. Nie bez znaczenia jest również kwestia związana z możliwością rozliczenia należności w zakresie podatków od towarów i usług z tytułu importu towarów. Posiadacz pozwolenia może skorzystać z rozliczenia poprzez deklarację podatkową na podstawie art. 33a ustawy z dnia 11 marca 2005 r. o podatku od towarów i usług. Biorąc pod uwagę fakt, iż znaczną część należności stanowią zobowiązania podatkowe to niniejsze ułatwienie może mieć istotny wpływ na sytuację finansową przedsiębiorstw. W dobie obecnej sytuacji rynkowej nie bez znaczenia pozostaje możliwość wydłużenia czasookresu posiadania, przez przedsiębiorców korzystających z tego ułatwienia wolnych środków pieniężnych, którymi swobodnie mogą dysponować.

W ostatnim czasie administracja celna dąży do wdrażania ułatwień w stosowaniu procedury TIR, które wpłynęłyby na spadek liczby operacji TIR otwieranych bezpośrednio na granicy zewnętrznej Unii Europejskiej i przeniesienie czynności, z tego zakresu do wewnętrznych urzędów celnych z wykorzystaniem procedury uproszczonej. Przedsiębiorcy mają możliwość wnioskowania o obejmowanie towarów procedurą TIR z wykorzystaniem systemu NCTS w procedurze uproszczonej przez osoby inne niż posiadacze karnetów TIR, na zasadzie przedstawicielstwa pośredniego oraz samodzielnego otwierania procedury TIR, bez konieczności przedstawiania karnetu TIR w urzędzie wyjścia, poprzez stosowanie stempla „TIR – procedura uproszczona". Możliwość ubiegania się przez wnioskodawcę o stosowanie innych niż zamknięcia urzędowe środków w celu zapewnienia tożsamości towarów w praktyce pozwoli na stosowanie przez posiadacza pozwolenia np. plomb innych, niż zamknięcia urzędowe zdefiniowane na podstawie przepisów prawa celnego, czy zastosowanie, jako środek identyfikacyjny szczegółowego opisu towarów zawierającego indywidualne, unikalne oznaczenia np. numery seryjne (fabryczne). Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, że wprowadzone udogodnienia w stosowaniu procedury TIR skutkują wdrożeniem istotnych ułatwień z punktu widzenia operacji transgranicznych.

Autorka prowadzi spotkanie z przedsiębiorcami

W ramach realizacji głównych założeń strategii „Służba Celna 2015+" organy celne dostosowują jakość świadczonych usług do oczekiwań przedsiębiorców m. in. poprzez powoływanie lokalnych Koordynatorów ds. AEO, Procedur Uproszczonych i SASP w ramach izby celnej, do współpracy ze środowiskiem biznesu oraz wysyłanie przez te osoby ważnych informacji odnośnie zmiany przepisów, instrukcji, wyjaśnień (newsletterów) na adresy mailowe wskazane przez podmioty AEO. System komunikacji Służb Celnych przynosi obopólne korzyści i przekłada się na stałą kooperację umożliwiając firmom bardziej efektywne prowadzenie działalności gospodarczej, a administracji celnej realizację głównych założeń programu „3i". Wiarygodni przedsiębiorcy uczestniczą również w programie tzw. „profilaktyki merytorycznej" biorąc udział, na poziomie izb celnych w spotkaniach i

Spotkanie ze środowiskiem biznesowym dotyczące instytucji AEO i procedur uproszczonych

szkoleniach z zakresu obrotu towarowego z zagranicą, podczas których wyjaśniane są „trudne/kłopotliwe" kwestie związane z tematyką celną oraz zbierane są sugestie odnośnie wdrożenia zmian w zasobach administracji celnej. W trakcie spotkań omawiane są również problemy, na które napotykają przedsiębiorcy podczas dokonywania obrotu towarowego z zagranicą, w tym również stosowania procedury uproszczonej. Mając na względzie wdrażanie „dobrych praktyk" wśród podmiotów AEO oraz posiadaczy pozwoleń na stosowanie procedury uproszczonej, a także promowania ułatwień przez Służbę Celną - zgodnie ze strategią działania „Służba Celna 2015+" na lata 2010-2015 w Izbie Celnej w Warszawie odbywają się spotkania koordynatora ds. AEO, Procedur Uproszczonych i SASP z kierownikami oddziałów celnych oraz lokalnymi konsultantami wyznaczonymi w poszczególnych oddziałach celnych, podczas których omawiane są działania planowane do podjęcia w danym roku kalendarzowym. Ponadto spotkania z wyselekcjonowanym gronem podmiotów umożliwiają kierownictwu Izby Celnej w Warszawie poznanie opinii na temat stosowania w praktyce ułatwień dla upoważnionych przedsiębiorców. Analiza przedstawionych przez przedsiębiorców poglądów pozwala na bieżące podejmowanie właściwych kroków w celu podniesienia jakości i usprawnienia pracy zarówno urzędów celnych, jak i innych komórek organizacyjnych Izby Celnej, a jednocześnie stanowi wskazówkę, w jakim kierunku powinny zmierzać działania w zakresie przyszłej organizacji pracy. Administracja celna stoi na straży interesów państwa i obywateli podczas międzynarodowej wymiany towarowej. W ramach tego procesu Izba Celnej w Warszawie współpracuje z instytucjami publicznymi uczestniczącymi czynnie w procesach transgranicznych np. z Granicznym Lekarzem Weterynarii i Granicznym Inspektorem Sanitarnym, Urzędem Lotnictwa Cywilnego, w celu ukierunkowania współpracy, szczególnie pod kątem obsługi firm posiadających status AEO i wypracowania metod ułatwiających legalną działalność gospodarczą oraz w celu zabezpieczania przepływu towarów w międzynarodowych łańcuchach dostaw, oraz ochrony zdrowia i życia ludzi przed zagrożeniem bezprawnej ingerencji.

Uzyskanie statusu upoważnionego podmiotu przyczynia się również do osiągnięcia korzyści pośrednich, które nie były wprost związane z celną stroną działalności organizacji, a wynikały jedynie z procesu przygotowania przedsiębiorstwa do postępowania audytowego. Wśród najczęściej wymienianych przez podmioty należy wskazać usprawnienie procesów w organizacji, usystematyzowanie biznesu poprzez stworzenie procedur w poszczególnych obszarach jego działalności oraz poprawienie bezpieczeństwa i komunikacji pomiędzy partnerami w łańcuchu dostaw.

Współczesne działania organów celnych stanowią odpowiedź na wyzwania, jakie stawiają zachodzące procesy globalizacji oraz zdeterminowane ukierunkowanie przedsiębiorstw na efektywność i skuteczność prowadzonej wymiany handlowej w ramach działalności biznesowej.

Wdrożenie przez Służbę Celną ułatwień wynikających z posiadania świadectwa AEO oraz pozwoleń na stosowanie procedur uproszczonych ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego łańcucha dostaw determinuje efektywne operacje transgraniczne.

Anna Babińska
Izba Celna w Warszawie

Badania satysfakcji klientów

Podstawowym celem badania jest zebranie od klientów opinii dotyczących działania urzędu, a jego efektem powinno być dostarczenie informacji zwrotnej służącej do podjęcia działań podnoszących satysfakcję klientów w kontaktach z urzędem.

Przeprowadzając systematycznie badania urząd jest w stanie zaobserwować, czy podjęte działania, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy, są efektywne i poprawiają zadowolenie klientów.

Pierwsze badanie satysfakcji klienta Urzędu Celnego w Krakowie odbyło się w 2008 r. Ankietę do badania opracował powołany przez Naczelnika UC Kraków zespół złożony z funkcjonariu-

szy i pracowników urzędu. Kwestionariusz składał się z czterech pytań, które dotyczyły identyfikacji klienta, częstotliwości i formy kontaktu z urzędem oraz poziomu zadowolenia ze sposobu i formy świadczenia usług. W formularzu znalazło się również pytanie otwarte pozwalające respondentowi na wskazanie rozwiązań, które jego zdaniem mogą przyczynić się do usprawnienia sposobu świadczenia usług.

Dystrybucja formularzy ankietowych została przeprowadzona w formie papierowej i elektronicznej – ankiety rozdawano klientom w trakcie wizyty w urzędzie (wydano 684 formularze) oraz przesłano pocztą elektroniczną do losowo wybranych podmiotów gospodarczych dokonujących czynności w urzędzie (wysłano 58 e-maili).

Ankiety w formie papierowej były zbierane w okresie od 22 kwietnia do 9 maja 2008 r. do przygotowanych i wystawionych we wszystkich lokalizacjach urzędu urn. Istniała również możliwość przesłania wypełnionej ankiety na wskazany adres e-mail. Niestety z drugiej możliwości skorzystał tylko jeden respondent. W sumie urząd otrzymał odpowiedź od 287 respondentów.

Analiza ankiet uwidoczniła nie zawsze uświadamiane sobie przez nas braki, które znacząco obniżają satysfakcję klienta ze świadczonych usług.

Podjęte przez Naczelnika Urzędu Celnego w Krakowie i Dyrektora Izby Celnej w Krakowie działania pozwoliły na:

- poprawę estetyki wnętrz w budynku przy ulicy Pachońskiego, w tym przebudowę sanitariatów dla stron,
- wykonanie i zamontowanie czytelnych tablic informacyjnych przy wejściach do budynków przy ul. Pachońskiego i ul. Nad Drwiną,
- zamontowanie przy pomieszczeniach służbowych tabliczek informacyjnych,
- założenie w okolicy budynków UC tablic informujących jak dojechać do siedziby urzędu,
- umożliwienie klientom dokonywania opłaty skarbowej w kasach UC,
- stworzenie sali obsługi dla klientów składających deklaracje AKC–U, dzięki czemu zmniejszono czas oczekiwania na odbiór potwierdzenia zapłaty akcyzy.

Zorganizowano również kilka spotkań informacyjnych z klientami UC, w tym z agencjami celnymi oraz przeprowadzono cykl szkoleń kształtujących u pracowników właściwą postawę wobec klientów.

Kolejne badanie satysfakcji klientów zostało przeprowadzone w roku 2011, w trakcie realizacji przez nasz urząd projektu „Klient w centrum uwagi administracji" współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Badanie we wrześniu 2011 r. przeprowadzali ankieterzy z firmy zewnętrznej. Zebrano 157 ankiet, w tym wypełnionych kwestionariuszy papierowych 91%, a telefonicznych 9%.

Tym razem urząd otrzymał wsparcie profesjonalnej firmy zajmującej się badaniami ankietowymi. We współpracy z naszymi przedstawicielami został opracowany formularz ankietowy do użycia podczas bezpośredniej wizyty klienta w urzędzie oraz otrzymano program do przeprowadzania badań ankietowych w formie wywiadu telefonicznego. Urząd otrzymał również program umożliwiający wprowadzanie danych służących do wygenerowania wizualizacji wyników badania.

Niestety wizualizacja wyników za pomocą dostarczonego oprogramowania może być przeprowadzana jedynie w przypadku realizacji badania na niezmienionym kwestionariuszu.

Wizualizacja wyników jest dostępna w formacie HTML, co umożliwia uruchomienie jej na każdym komputerze i każdym systemie operacyjnym za pomocą przeglądarki internetowej. Wizualizacja nie wymaga podłączenia do Internetu.

Wizualizacja składa się z zakładek:

strona startowa, charakterystyka respondentów, wskaźniki, wyniki ogólne, wyniki szczegółowe, wyniki szczegółowe w grupach, zaawansowana prezentacja danych, średnie, korelacje, struktura bazy CSV.

Najistotniejszą z zakładek jest zakładka „wskaźniki", która zawiera trzy wartości, które są głównymi wynikami badania:

- wskaźnik Net Promoter Score – wskaźnik ten jest najprostszym i jednocześnie jednym z najbardziej popularnych wskaźników używanych do prezentacji wyników badań satysfakcji. Jest on uzyskiwany poprzez zadawanie respondentom pojedynczego pytania, „Na ile prawdopodobne jest, że polecił(a)by Pan(i) produkt/usługę przyjaciołom lub znajomym".

Klient ma do wyboru odpowiedzi oznaczone od 0 do 10, gdzie 10 to „Bardzo prawdopodobne", a 0 „Zupełnie nieprawdopodobne".

Następnie klienci ze względu na udzielone odpowiedzi kategoryzowani są do jednej z trzech grup: „Promujący" (respondenci, którzy zaznaczyli odpowiedzi 9 lub 10), „Bierni" (odpowiedzi 7-8) oraz „Krytyczni" (odpowiedzi 0-6).

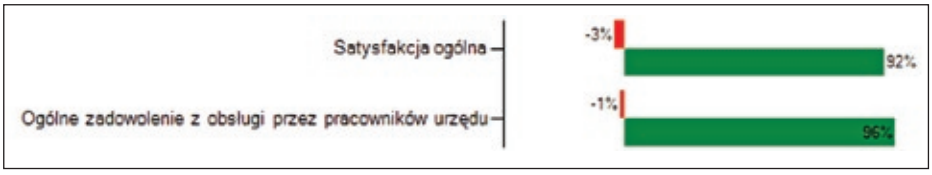
Wskaźnik wylicza się odejmując odsetek „Promujących" od odsetka „Krytycznych", pomijając „Biernych". Jego wartość może wynosić od -100 do +100.

% PROMUJĄCY = 73
% KRYTYCZNI = 8
(Wizualizacja badania satysfakcji klientów UC Kraków w 2011 r.)

- wskaźnik ogólnej satysfakcji – wskaźnik prezentowany jako bezpośredni wynik odpowiedzi respondentów na pytanie: „Proszę pomyśleć o dzisiejszej wizycie w urzędzie. Czy jest Pan(i) z niej…". Klient miał do zaznaczenia jedną z pięciu odpowiedzi na symetrycznej skali określającej jego zadowolenie z wizyty.

- ogólne zadowolenie z obsługi – wskaźnik prezentowany jako bezpośredni wynik odpowiedzi respondentów na pytanie: „Ogólnie, na ile jest Pan(i) zadowolony/a lub niezadowolony/a z obsługi przez pracowników urzędu?".

(Wizualizacja badania satysfakcji klientów UC Kraków w 2011 r.)

Wyniki badania przeprowadzonego w 2011 r. wykazały znaczącą poprawę w stosunku do roku 2008. Oznacza to, że podjęte przez Naczelnika Urzędu Celnego w Krakowie i Dyrektora Izby Celnej w Krakowie działania były właściwe i przyniosły oczekiwany efekt w postaci poprawy wizerunku urzędu i zwiększenia satysfakcji naszych klientów.

Dzięki udziałowi naszego urzędu w projekcie „Klient w centrum uwagi administracji" uzyskano wystandaryzowane procedury przeprowadzania badania i analizy wyników pozwalające na przeprowadzanie badania w kolejnych okresach za pomocą tych samych metod, co umożliwia porównywanie wyników.

Kolejne badanie przeprowadzono we wrześniu 2012 r. wykorzystując opracowany już formularz ankietowy. Tym razem ankieterami byli funkcjonariusze i pracownicy naszego urzędu, którzy zebrali 197 ankiet. Zrezygnowano z badania w formie wywiadu telefonicznego ze względu na fakt, że w roku ubiegłym nasi klienci, do których telefonowali ankieterzy stwierdzali, że wypełnili już ankietę w czasie osobistej wizyty w urzędzie.

Wyniki tego badania nie odbiegały znacząco od badania poprzedniego. Jednak ze względu na przekazanie klientom, na kilka dni przed rozpoczęciem badania informacji o mających nastąpić zmianach godzin pracy w dwóch oddziałach celnych wskaźnik polecalności (Net Promoter Score) obniżył się do 28, a wskaźnik satysfakcji ogólnej do 80.

Nasz przypadek uświadamia, jaką rolę odgrywa subiektywne odczucie klientów, którzy reagując bardzo emocjonalnie, na ich zdaniem niekorzystne rozwiązania, są w stanie błyskawicznie i radykalnie zmienić opinię o każdej instytucji, z którą się stykają.

Uzyskane w ramach realizacji projektu „Klient w centrum uwagi administracji" narzędzia zostały wykorzystane w bieżącym roku przez pozostałe 2 Urzędy Celne podległe Izbie Celnej w Krakowie.

W maju przeprowadzono badania satysfakcji klientów tych urzędów uzyskując wskaźnik satysfakcji ogólnej na poziomie 93% w Urzędzie Celnym w Nowym Targu i 91% w Urzędzie Celnym w Nowym Sączu oraz wskaźnik ogólnego zadowolenia z obsługi odpowiednio na poziomie 96% i 95%.

Robert Kos
Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie
Grzegorz Ptasiński
Kierownik Referatu Oceny Ryzyka
Izba Celna w Krakowie

Współpraca Służby Celnej ze środowiskami biznesowymi w ramach Rady Konsultacyjnej Służby Celnej

Rada Konsultacyjna Służby Celnej obecnej kadencji została powołana do życia na mocy Zarządzenia Nr 4 Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 2012 r. ws. utworzenia Rady Konsultacyjnej Służby Celnej, jako organ doradczo – opiniodawczy Ministra Finansów. W jej skład wchodzą przedstawiciele samorządu gospodarczego, środowisk eksperckich akademickich, którzy zawodowo zajmują się sektorem gospodarki, który podlega właściwości Służby Celnej. Powołanie przedmiotowego organu opiniodawczo-konsultacyjnego miało na celu przede wszystkim sformalizowanie współpracy administracji państwowej z sektorem pozarządowym, tj. oparcie jej na jasnych zasadach, z wykorzystaniem dwustronnie uznanych kanałów komunikacyjnych. W ten sposób powstało oficjalne forum dyskusji i konsultacji w sprawach istotnych dla obu stron, gdzie w formie stałych spotkań można wymieniać poglądy, zgłaszać uwagi, opinie, sygnalizować dostrzeżone problemy. W skład Rady weszli przedstawiciele środowisk gospodarczych, takich jak izby gospodarcze i organizacje reprezentujące środowiska biznesowe a także przedstawiciele instytucji naukowych, środowisk eksperckich oraz publicystycznych. Dobrą praktyką w krajach UE jest współpraca środowisk biznesowo-eksperckich z organami administracji rządowej w celu wzajemnej wymiany stanowisk, prowadzenia stałego dialogu, konsultacji, opiniowania proponowanych rozwiązań prawnych, itp. Utworzenie Rady Konsultacyjnej S.C. było udanym przykładem wprowadzenia na grunt polski tej dobrej praktyki.

W ostatnim czasie funkcja opiniodawcza Rady zyskała na znaczeniu. Opiniowanie rozwiązań przygotowywanych przez administrację rządową, prezentowanie tychże kręgom biznesowym stało się stałą praktyką. Służba Celna dbając o wysoką

jakość nowotworzonych regulacji prawnych, jak również weryfikację już funkcjonujących procedur, stara się zasięgać opinii Rady Konsultacyjnej odnośnie ich użyteczności w środowiskach biznesowych. Podobnie rzecz wygląda w przypadku najbardziej istotnych projektów, jakie są realizowane przez Służbę Celną w ostatnim czasie, przykładowo wymienić można:

- strategię działania Służby Celnej na lata 2015 - 2020,
- projekt 3i,
- założenia do zmiany ustawy o Służbie Celnej,
- wzmocnienie działań antykorupcyjnych, uproszczenia w postępowaniach celnych,
- projekt Single Window,
- projekt e-Cło,
- funkcjonalności powstającego systemu SZPROT,
- planowane dalsze ułatwienia na granicy (zielone pasy),
- ułatwienia na granicy dla pustych samochodów ciężarowych (elektroniczna rezerwacja miejsca w kolejce), etc.

Rada Konsultacyjna Służby Celnej – 2013 r.

Regularnie organizowane są spotkania – konferencje dla przedstawicieli środowisk biznesowych z udziałem Szefa Służby Celnej a także przedstawicieli mediów, na których Kierownictwo Służby Celnej prezentuje nowe kierunki ewolucji Służby Celnej oraz najnowsze propozycje ułatwień dla przedsiębiorców. Ostatnie tego rodzaju wydarzenie –konferencja „Ułatwienia dla Biznesu 2013 +" odbyło się 4 czerwca br. w Ministerstwie Finansów. Zainteresowanie konferencją przerosło nasze najśmielsze oczekiwania, liczba chętnych do wzięcia w nim udziału znacząco przekroczyła możliwości sali konferencyjnej Ministerstwa Finansów.

Inicjatywy te mają promować Służbę Celną jako organizację nowoczesną, aktywnie wykorzystującą narzędzia elektroniczne, obecną w środowisku cyfrowym, dążącą do wdrażania nowych rozwiązań poprawiających współpracę ze środowiskiem przedsiębiorców i innymi kategoriami klientów.

Krzysztof Janicki
Ministerstwo Finansów

AEO – HELP DESK innowacyjne narzędzie ułatwiające kontakt na płaszczyźnie Przedsiębiorca – Służba Celna

W połowie ubiegłego roku Izba Celna w Olsztynie udostępniła przedsiębiorcom, w szczególności tym z naszego regionu, interaktywny kanał komunikacji na linii przedsiębiorcy – Służba Celna, w postaci zakładki „AEO/UPROSZCZENIA HELPDESK" umieszczonej na stronie internetowej Izby Celnej w Olsztynie – www.olsztyn.ic.gov.pl

Służy on łatwej i szybkiej możliwości skontaktowania się z organem celnym, w celu zadania pytania lub zgłoszenia problemu dotyczącego korzystania z ułatwień, przysługujących posiadaczom AEO, przedsiębiorcom posiadającym pozwolenia na korzystanie z procedur uproszczonych, czy też innym przedsiębiorcom, którzy takich zezwoleń nie posiadają, a chcieliby je uzyskać lub też zgłosić problem związany z ich obsługą przez organ celny.

Kanał komunikacji jest dostępny **7 dni** w tygodniu, **24 godziny na dobę**. Zakładka jest odpowiednio wyróżniona i łatwa w zidentyfikowaniu.

Przedsiębiorca jest witany tekstem:

SZANOWNI PRZEDSIĘBIORCY !

Uruchamiamy dla Państwa, w szczególności posiadaczy świadectwa AEO i korzystających z procedury uproszczonej albo zainteresowanych tą nowoczesną formą obsługi, prosty, szybki i efektywny kanał kontaktu, realizowany za pośrednictwem zwy-

kłej poczty elektronicznej, dostępny 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę.

Jeśli nie Korzystasz jeszcze z AEO / procedury uproszczonej, a Jesteś nią zainteresowany, to napisz do nas, a my Tobie pomożemy

Jeśli korzystasz już z AEO / procedury uproszczonej, a interesuje Ciebie szerszy zakres uproszczeń, to Napisz do nas, a my Tobie pomożemy

Jeśli korzystasz już z AEO / procedury uproszczonej, a nie spełnia ona Twoich oczekiwań albo zauważasz określone problemy w jej stosowaniu, to Napisz do nas, a my Tobie pomożemy lub przekażemy Twoje wnioski do właściwych instancji lub organów

Jeśli chciałbyś się z nami spotkać celem rozwiązania Twoich problemów ze stosowaniem prawa celnego, Zgłoś chęć, a my odezwiemy się w celu umówienia dogodnego terminu spotkania.

Każda przekazana informacja, wniosek, zapytanie, zapotrzebowanie na „know-how" podlegają analizie i spotykają się z odpowiednią reakcją ze strony właściwego organu celnego, w postaci udzielonej odpowiedzi zadającemu pytanie czy zgłaszającemu problem.

Oczywistemu wyłączeniu podlega:

- rozpatrywanie skarg z trybie przewidzianym przez kodeks postępowania administracyjnego;
- rozpatrywanie pism procesowych (np. odwołań, zażaleń) składanych w toku prowadzonych postępowań;
- rozpatrywanie wniosków o udzielenie informacji publicznej.

Narzędzie to jest systemowym w zakresie identyfikowania potrzeb i postulatów przedsiębiorców, dotyczących stosowania przysługujących im ułatwień. Chcemy poprzez Zakładkę w szczególności:

- przyjmować od przedsiębiorców informacje, wnioski i zapytania;
- analizować i rozpatrywać zgłoszone informacje, wnioski oraz zapytania i załatwiać je bez zbędnej zwłoki, bądź przekazywać je do rozpatrzenia i załatwienia właściwym jednostkom lub komórkom Izby Celnej w Olsztynie i podległych jej Urzędów Celnych;
- monitorować realizację uproszczeń i ułatwień we właściwości Izby Celnej w Olsztynie;
- dostosować się, w granicach obowiązującego prawa, do Państwa oczekiwań.

Rozwiązanie funkcjonuje już ponad rok. Służy wsparciu środowiska przedsiębiorców nie tylko z naszego regionu. Jego celem nie jest zastąpienie dotychczasowych źródeł informacji, jakim jest Centrum Informacji Celnej.

Przedsiębiorcy chętnie korzystają z tej formy komunikacji z Izbą, ponieważ nie jest ona sformalizowana i nie wymaga dużego rozeznania gdzie należy skierować zapytanie, czy zgłosić problem. Analiza przekazanych informacji, zapytań, czy zgłoszonych problemów co do adresata zgłoszenia leży w kompetencji Wydziału Przeznaczeń Celnych i Obsługi Przedsiębiorców (IPCW). W przypadku, gdy możliwe jest udzielenie odpowiedzi przez IPCW następuje to bez zbędnej zwłoki, a w przypadku gdy leży ona w kompetencji innej komórki czy jednostki organizacyjnej, korespondencja jest tam kierowana, a udzielenie odpowiedzi jest monitorowane przez Wydział IPCW. Także anonimowe zgłoszenia są przedmiotem analizy i rozpatrzenia.

Kierowane do Izby Celnej pytania, czy zgłaszane problemy dotyczą najczęściej:

- korzystania z ułatwień, wynikających z art. 33a ustawy o podatku od towarów i usług,
- potwierdzania wywozu towarów poza teren UE,
- funkcjonowania systemów elektronicznych dotyczących zgłoszeń celnych,
- potwierdzania pochodzenia towarów w procedurze „in blanco",
- zwrotu podatku VAT w systemie TAX FREE.

Ten kanał komunikacji pozwala na szybkie rozwiązywanie bieżących problemów związanych z obrotem towarowym z krajami trzecimi, w przypadkach które nie wymagają sformalizowanych działań. Zarówno przedsiębiorcy jak i organ celny mają poczucie możliwości szybkiego, bezpośredniego kontaktu i stosownej reakcji na zgłaszane problemy, co niewątpliwie przyczynia się do ułatwienia legalnej działalności gospodarczej i usuwania barier biurokratycznych oraz doskonalenia współpracy z przedsiębiorcami.

Lipiec 2012 r. – szkolenie dla przedsiębiorców z zakresu AEO i e-deklaracji

Maria Guźlak
Izba Celna w Olsztynie

Ułatwienia wprowadzone w latach 2012–2013 obraz w pigułce

opracowano w oparciu o dokument Departamentu Polityki Celnej zatytułowany „Ułatwienia wprowadzone w latach 2012-2013 oraz planowane do wprowadzenia"

Polska Służba Celna od wielu lat nieprzerwanie podejmuje działania mające na celu wspieranie legalnej działalności gospodarczej oraz wprowadza różnego rodzaju ułatwienia i uproszczenia dla przedsiębiorców.

Wprowadzane ułatwienia koncentrują się na ścislych i najważniejszych obszarach do których możemy niewątpliwie zaliczyć:

- przepisy prawa,
- wytyczne i instrukcje,
- systemy informatyczne,
- ułatwienia organizacyjne,
- bezpośrednie kontakty z przedsiębiorcami.

Do działań mających na celu wprowadzenie ułatwień i uproszczeń w zakresie obowiązujących przepisów prawa zaliczyć możemy m.in.:

- Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. rozporządzenia Ministra Finasów z dnia 23 listopada 2011 r. uchylającego rozporządzenie w sprawie rodzajów towarów, których objęcie procedurą celną z zastosowaniem procedury uproszczonej zależy od spełnienia dodatkowych warunków, oraz towarów wyłączonych spod tej procedury (Dz. U. Nr 267, poz. 1579) – co przyczyniło się do zwiększenia ilości towarów, które mogą być obejmowane wnioskowaną procedurą celną z zastosowaniem procedur uproszczonych.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych. Przepisy rozporządzenia dotyczą ułatwień w stosowaniu procedury TIR. Polegają one m.in. na wprowadzeniu rozwiązania upoważniającego posiadacza pozwolenia do samodzielnego otwierania procedury tranzytu na podstawie karnetu TIR z użyciem stempla „TIR-upoważniony nadawca". Wpłynie to na ograniczenie formalności celnych i skrócenie czasu niezbędnego do objęcia towarów procedurą tranzytu TIR dla podmiotów korzystających z procedury uproszczonej. Stempel, o którym mowa, umożliwi posiadaczowi pozwolenia otwieranie procedury tranzytu na podstawie karnetu TIR bez konieczności przedstawiania towaru w urzędzie celnym w celu dokonania określonych formalności. Dzięki wdrożonemu uproszczeniu otwieranie procedury tranzytu będzie mogło być realizowane w czasie dogodnym dla posiadacza pozwolenia. Spowoduje to znaczące usprawnienie procesu obsługi karnetów TIR i pozwoli przedsiębiorcom na dużo większą swobodę w zakresie organizacyjno-logistycznym.
- Ułatwienia wprowadzane w związku ze zmianą ustawy o podatku od towarów i usług - zmiana w zakresie regulacji przedstawiciela podatkowego – ułatwienie, w szczególności dotyczy agencji celnych występujących w roli przedstawiciela podatkowego w przypadku importu towarów. Wprowadzono odpowiednie zasady wypełniania zgłoszenia celnego ułatwiających obsługę takiego zgłoszenia.

Do najważniejszych ułatwień i uproszczeń w zakresie wytycznych, instrukcji oraz systemów informatycznych zaliczymy:

- Opublikowanie nowej wersji wytycznych w sprawie stosowania procedury uproszczonej, o której mowa w art. 76 ust. 1 WKC.
- Upowszechnianie przesyłania elektronicznych zgłoszeń celnych bez konieczności przedkładania formy papierowej i większości towarzyszących im dokumentów.
- Przygotowanie oraz przekazanie do stosowania *Wytycznych dotyczących dokumentów papierowych przedkładanych jako załączniki do zgłoszeń celnych CELINA, ECS lub NCTS* – wytyczne te wytyczne zostały przygotowane w celu zapewnienia w oddziałach celnych jednolitej praktyki dotyczącej przedkładania dokumentów papierowych jako załączników do elektronicznych zgłoszeń celnych obsługiwanych w systemach CELINA, ECS, NCTS.
- Uproszczenie postępowania sprawdzającego przy rejestracji przedsiębiorców dla potrzeb obsługi zgłoszeń celnych i innych dokumentów obsługiwanych w przywozowych i wywozowych systemach CELINA, ECS i ICS. Ułatwienie to polega na zniesieniu obowiązku przedkładania dokumentu rejestrowego przedsiębiorcy przy pierwszej rejestracji podmiotu dla potrzeb późniejszej obsługi deklaracji i zgłoszeń celnych, w przypadkach, gdy dane przedsiębiorcy dostępne są w CEIDG.

  Wprowadzenie możliwości unieważnienia drugiego zgłoszenia celnego. Katalog przypadków przewidzianych przepisami wspólnotowego prawa celnego dla unieważnienia zgłoszenia celnego nie przewiduje wprost takiej sytuacji. W konsekwencji z tytułu przyjęcia dwóch zgłoszeń celnych powstawał dług celny, co obligowało dłużników do dwukrotnej zapłaty długu celnego wobec tego samego towaru.

  Rozwiązanie dotyczące możliwości unieważnienia zgłoszenia celnego na podstawie art. 78 WKC wprowadzono w uzgodnieniu z Komisją Europejską, o czym poinformowano dyrektorów izb celnych pismem nr PC13/0681/402/288-2/MXP/11/3103 z dnia 3 stycznia 2012 r.
- Zaimplementowanie w systemie ECS nowej funkcjonalności w zakresie wydruku dokumentu EAD. Wprowadzana zmiana umożliwia odsyłanie dokumentu EAD do przedsiębiorcy

także w ramach obsługi standardowego zgłoszenia celnego. Ponadto, w ramach procedury wywozu realizowanej w całości w Polsce, tak w standardzie jak i w procedurach uproszczonych, oraz we wszystkich rodzajach transportu**,** organy celne akceptują przedłożenie w urzędzie wyprowadzenia tylko pierwszej strony EAD, bez ewentualnego „Wykazu pozycji towarowych". O tym, czy towarowi ma towarzyszyć pełny zestaw kart EAD, czy tylko jego pierwsza strona także decyduje zgłaszający, uwzględniając przy tym ewentualne uwarunkowania zewnętrzne (np. wymogi określone przez administracje celne krajów trzecich, ewentualność wystąpienia zmiany trasy skutkującej wyprowadzeniem towaru przez urząd wyprowadzenia w innym kraju członkowskim). Uzyskanie przez zgłaszającego pełnego zestawu EAD w formie elektronicznej, oprócz spodziewanego obniżenia ponoszonych przez Służbę Celną kosztów związanych z wydrukiem EAD, może mieć duże praktyczne zastosowanie w przypadku ewentualnej awarii systemu ECS w okresie pomiędzy zwolnieniem towaru do procedury a pojawieniem się w polskim urzędzie wyprowadzenia - w takiej sytuacji, nawet jeśli towarowi towarzyszy tylko pierwsza strona EAD to i tak w razie potrzeby możliwe będzie „ściągnięcie" pełnego EAD z siedziby firmy (oczywiście z punktu widzenia eksportera praktycznym rozwiązaniem mogłoby być także przekazanie przedstawiającemu towar na granicy tylko pierwszej strony EAD oraz udostępnienie pełnego zestawu EAD na wszelki wypadek na nośniku informatycznym).

- Zaimplementowanie po stronie Sytemu ECS interfejsu z Systemem EMCS umożliwiającego automatyczną wymianę informacji pomiędzy tymi systemami. Przyspieszyło to znacząco proces obsługi zgłoszeń wywozowych dot. towarów akcyzowych przewożonych w procedurze zawieszenia akcyzy. System EMCS w krótszym czasie otrzymuje informację o wyprowadzeniu towaru, co usprawnia też zakończenie procedury po stronie systemu EMCS.
- Wprowadzenie tzw. dobrych praktyk w zakresie przesyłania komunikatów elektronicznych (system CELINA). Został opracowany dokument zawierający rekomendacje w zakresie przesyłania komunikatów do systemu CELINA – dostęp pod linkiem: http://www.e-clo.pl/files/problemyCELINA2012_tekst_jednolity.pdf
- Odformalizowanie i ujednolicenie zasad stosowania procedury awaryjnej (generowanie IE599). W zakresie systemu CELINA opracowanie szczegółowej procedury awaryjnego generowania komunikatów POD i PZC przy elektronicznej obsłudze zgłoszeń importowych w systemie CELINA.
- Uproszczenie w zakresie dokumentowania niepreferencyjnego pochodzenia towarów: odstąpienie od wymogu każdorazowego składania wniosku o wystawienie świadectwa przy dokonywaniu częstych wywozów, możliwość wydawania świadectw w procedurze in blanco.
- Powołanie projektu Single Window w obrocie towarowym z zagranicą, który pozwoli na elektroniczną wymianę informacji i dokumentów pomiędzy różnymi jednostkami administracji publicznej odpowiedzialnymi za urzędowe kontrole przywożonych towarów, co znacznie skróci i ułatwi formalności, przyspieszy przepływ towarów, zwiększy konkurencyjność przedsiębiorstw poprzez polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej.
- Prace zmierzające do budowy nowoczesnych systemów informatycznych umożliwiających sprawną i natychmiastową komunikację pomiędzy przedsiębiorcami i organami celnymi w całej UE, co przełoży się na przyspieszenie przepływu towarów w obrocie towarowym z zagranicą. Jednym z budowanych systemów jest SZPROT, który zapewni stworzenie jednolitej bazy danych o przedsiębiorcach wykonujących działalność gospodarczą w obszarach właściwości Służby Celnej (cło, akcyza, gry, INTRASTAT) oraz elektroniczną obsługę procesu wnioskowania i wydawania decyzji przez organy Służby Celnej m.in. pozwoleń. Kolejne budowane systemy zgłoszeniowe AIS, AES, NCTS 2 poprawią funkcjonalność i efektywność obsługi formalności celnych.
- Wdrożenie w oddziałach celnych granicznych systemu informatycznego „Zwrot VAT dla podróżnych" System umożliwia podmiotom gospodarczym (sprzedawcom i podmiotom uprawnionym do zwrotu podatku VAT podróżnym) wprowadzenie zgłoszeń elektronicznych dokumentów zwrot VAT, co skraca czas obsługi podróżnych przez organy Służby Celnej na granicach.
- Wprowadzenie i przetestowanie koncepcji e-booking dla autobusów. Przez co nastąpiło skrócenie czasu pobytu autobusów i busów na przejściu granicznym.

Do najważniejszych ułatwień i uproszczeń w zakresie organizacyjnym zaliczymy:

- Utworzenie we wszystkich izbach celnych w Polsce *Komórek obsługi przedsiębiorców,* dzięki czemu zyskano:
  - jeden punkt kontaktu przedsiębiorców ze Służbą Celną w zakresie uzyskania pozwoleń oraz ułatwień,
  - przyspieszenie postępowania,
  - zmniejszenie biurokracji,
  - uniknięcie dublowania czynności.
- Rozpoczęcie prac nad:
  - nową strategią Służby Celnej,
  - krajową odprawą scentralizowaną,
  - segmentacją przedsiębiorców.

Do najważniejszych zmian w zakresie bezpośrednich kontaktów z przedsiębiorcami zaliczyć należy:

- Wprowadzenie w ramach tzw. „dobrych praktyk" obowiązku przygotowania i przekazywania w formie pisemnej, każdemu nowemu posiadaczowi świadectwa AEO, informatora zawierającego najważniejsze numery telefonów oraz adresy e-mail m.in. do Koordynatora ds. AEO, Procedury Uproszczonej i SASP, innych Koordynatorów / Konsultantów powołanych w danej izbie celnej, informacji celnej itp..
- Wprowadzenie w ramach tzw. dobrych praktyk „Profilaktyki merytorycznej", która polega na rozszerzeniu tematyki spotkań z przedsiębiorcami AEO o tematy merytoryczne *(tematy te mogą proponować sami przedsiębiorcy oraz oddziały celne)*

w zakresie zagadnień w obszarze których występują błędy, trudności interpretacyjne lub wymagających szerszych wyjaśnień.

- Kontynuacja bezpośredniej komunikacji Służby Celnej z przedsiębiorcami poprzez organizowanie konferencji, spotkań, szkoleń oraz opracowywanie przez Ministerstwo Finansów fiszek zawierających rozwiązanie problemów zgłaszanych bezpośrednio przez przedsiębiorców. Fiszki udostępniane są na stronie internetowej Ministerstwa Finansów pod adresem: http://www.finanse.mf.gov.pl/pl/clo/informacje-dla-przedsiebiorcow/zglaszane-problemy/pytania-i-odpowiedzi

Eksperci Służby Celnej uczestniczą w różnego rodzaju Konferencjach, Sympozjach oraz spotkaniach dla przedsiębiorców wszędzie promując zalety bycia wiarygodnym partnerem dla administracji celnej oraz przedstawiając swoje dokonania w zakresie wprowadzania nowych ułatwień i rozwiązań dla środowiska biznesu. Służba Celna chce być formacją otwartą na otoczenie i współpracę z nim, pragnie nadal wypracowywać nowe rozwiązania i nowe zastosowanie dotychczasowych rozwiązań.

Katarzyna Gruszewska
Ministerstwo Finansów

Ułatwienia i uproszczenia w rozliczaniu podatku VAT w imporcie towarów

Z punktu widzenia interesów finansowych i gospodarczych Polski niezmiernie istotne znaczenie ma zachęcenie przedsiębiorców dokonujących obrotu towarowego z zagranicą do dokonywania odpraw celnych towarów w Polsce (zgodnie z przepisami wspólnotowymi podmioty mają prawo wyboru miejsca dokonania odprawy celnej w każdym państwie członkowskim). Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom w tym zakresie, w ostatnim czasie wprowadzono następujące zmiany w przepisach prawa podatkowego z zakresu podatku VAT.

1. Ułatwienia dotyczące importu towarów w sytuacji, gdy krajem docelowym jest Polska.

Na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) z dniem 1 grudnia 2008 r. wprowadzono dodatkowo artykuł 33a dający podatnikowi **możliwość rozliczania kwoty podatku należnego z tytułu importu towarów w deklaracji podatkowej** składanej za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu importu towaru. Warunkiem stosowania tego ułatwienia było posiadanie przez podatnika pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej w rozumieniu art. 76 ust. 1 lit. b lub c rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. WE L 302 z 19.10.1992 r. z późn. zm.). Warunkiem uzyskania tego uproszczenia było, poza koniecznością spełnienia innych warunków (tj. koniecznością przedłożenia zaświadczenia o braku zaległości we wpłatach składek należnych na ubezpieczenie społeczne oraz we wpłatach poszczególnych podatków stanowiących dochód Budżetu Państwa, potwierdzenia zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT czynnego, pisemnego zawiadomienia naczelnika urzędu celnego i naczelnika urzędu skarbowego o nowym sposobie rozliczania podatku) przedstawienie organowi celnemu zabezpieczenia należności celnych w wysokości równej kwocie podatku, który ma być rozliczony w deklaracji podatkowej.

W przypadku, gdy objęcie towaru procedurą uproszczoną dokonywane jest przez przedstawiciela pośredniego, uprawnienie to przysługuje podatnikowi, na rzecz którego składane jest zgłoszenie celne.

Na podstawie ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 64, poz. 332) wprowadzono, z dniem 1 kwietnia 2011 r. kolejne ułatwienie istotne poprzez zmianę art. 33a polegającą na **rezygnacji z poboru zabezpieczenia** na poczet podatku VAT z tytułu importu, który ma być rozliczony w deklaracji podatkowej. Wprowadzenie tego rozwiązania spowodowało duże zainteresowanie podmiotów tą formą rozliczania podatku VAT i przeniesieniem odpraw celnych do Polski.

2. Ułatwienia dotyczące importu towarów w Polsce z następującą po nim wewnątrzwspólnotową dostawą towarów do innego państwa członkowskiego UE (procedura 4200 i 6300).

Zgodnie z Dyrektywą podatkową VAT import towarów z następującą bezpośrednio po nim wewnątrzwspólnotową dostawą towarów zwolniony jest w kraju importu z podatku VAT. Kto może korzystać z tego zwolnienia i warunki jego stosowania określają poszczególne kraje członkowskie. W Polsce, do 1 kwietnia 2011 r., warunkiem zastosowania tej procedury było, aby formalności związane z importem towarów i następującą po nim wewnątrzwspólnotową dostawą mogły być realizowane przez przedstawicieli podatkowych (na warunkach określonych w przepisach podatkowych), którymi mogły być wyłącznie osoby uprawnione do zawodowego wykonywania doradztwa podatkowego zgodnie z przepisami o doradztwie podatkowym (doradcy podatkowi) lub osoby uprawnione do usługo-

wego prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami o rachunkowości. Dodatkowo przedstawiciele podatkowi mieli obowiązek składania zabezpieczenia majątkowego na poczet należności podatkowych w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów. Tego typu ograniczenia powodowały, że taka procedura nie była realizowana w Polsce.

W celu ułatwienia przedsiębiorcom z innych krajów UE, a także polskim importerom zamierzającym przywieść towar do innego państwa członkowskiego (co jest korzystne z punktu widzenia polskich interesów finansowych i gospodarczych) wprowadzono zmiany w przepisach podatkowych, które w efekcie poszerzają możliwości stosowania tej procedury.

I tak, **z dniem 1 stycznia 2011 r.,** na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 246, poz. 1649) weszła w życie zmiana przewidziana w § 14 tego rozporządzenia polegającą na **rezygnacji z poboru zabezpieczenia** w przypadku importu towarów z następującą po nim dostawą wewnątrzwspólnotową. Zmiana ta miała na celu ograniczenie zjawiska odpływu odpraw celnych z Polski do innych państw członkowskich UE.

Jednocześnie na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 18 marca 2011 o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 64, poz. 332) obowiązującej **od 1 kwietnia 2011 roku agencje celne otrzymały dodatkowe uprawnienia (art. 15 ust. 8a) w postaci możliwości występowania w charakterze przedstawiciela podatkowego**, co było wcześniej zarezerwowane głównie dla doradców podatkowych.

Agencja celna odtąd może być przedstawicielem podatkowym podmiotu, który dokonuje importu towarów do Polski, a następnie wywozi je z Polski w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów.

Zgodnie z art. 15 ust. 8b ustawy o VAT, agencje celne pełniąc funkcję przedstawiciela podatkowego (działając w imieniu i na rzecz podatników z innych krajów członkowskich) są uprawnione do prowadzenia w imieniu klienta dokumentacji i ewidencji na potrzeby VAT, sporządzania deklaracji podatkowych i informacji podsumowujących.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie przedstawiciela podatkowego (Dz. U. Nr 68, poz. 359) określiło tryb ustanawiania przedstawiciela podatkowego oraz czynności, jakie może on wykonywać (rozporządzenie weszło w życie 1 kwietnia 2011 r.).

Kolejna zmiana w zakresie ułatwień i uproszczeń w procedurze 4200 i 6300 została wprowadzona zmianą ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz.35), **która weszła w życie 1 kwietnia 2013 r.**. Znaczącym uproszczeniem, w stosunku do wcześniej obowiązujących rozwiązań, jest umożliwienie podatnikom nieposiadającym siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, w określonych sytuacjach, ustanowienia przedstawiciela podatkowego **bez konieczności rejestrowania się jako podatnika VAT czynnego** (wymóg taki obowiązywał do 31 marca 2013 r.).

Przedstawiciel podatkowy (w tym agencja celna) ustanowiony przez takiego podatnika będzie wykonywał w imieniu własnym obowiązki podatnika, na rzecz którego działa. Wprowadzenie takiej możliwości powiązane jest z ponoszeniem solidarnej odpowiedzialności przez podatnika i przedstawiciela podatkowego za zobowiązania podatkowe realizowane przez przedstawiciela na rzecz podatnika.

Wprowadzone zmiany, mające na celu odformalizowanie stosowania procedur 4200 i 6300 są zbliżone do rozwiązań obowiązujących w Niemczech w tym zakresie.

Piotr Pogorzelski
Ministerstwo Finansów

Upoważniony nadawca dla TIR

W ramach wprowadzanych w polskiej administracji celnej ułatwień i uproszczeń od pewnego czasu podejmowane są działania ukierunkowane na ograniczenie formalności celnych związanych z otwieraniem procedur tranzytowych TIR.

Celem było z jednej strony przyjęcie takich rozwiązań, które pozwoliłyby na ułatwienie działalności przedsiębiorców, tj. skrócenie czasu obsługi, w szczególności na granicy, poprzez umożliwienie wiarygodnym podmiotom samodzielnego otwierania operacji TIR poza godzinami pracy urzędów celnych, a tym samym zwiększenie swobody działania przedsiębiorców pod kątem logistycznym.

Z drugiej strony zaś szukano rozwiązania dla problemu związanego z występującym dość powszechnie zjawiskiem otwierania operacji TIR na kierunku wywozowym w oddziałach celnych granicznych, co powodowało obciążenie oddziałów granicznych dodatkowymi czynnościami. Działania zachęcające przedsiębiorców do otwierania karnetów TIR wewnątrz kraju okazywały się mało skuteczne (przede wszystkim kwestia ograniczonych godzin pracy oddziałów wewnętrznych).

Funkcjonujące od 2006 r. uproszczenie „upoważniony nadawca TIR" nie spełniało swej roli i cieszyło się dość nikłym zainteresowaniem ze strony podmiotów. Pierwotnie możliwość korzystania z uproszczenia zarezerwowana była wyłącznie dla posiadaczy karnetu TIR (osób uprawnionych przez organy celne do korzystania z procedury TIR), ale w 2012 r. rozszerzono ją

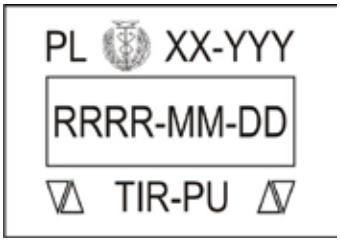
także na przedstawicieli ww. posiadaczy działających na zasadzie przedstawicielstwa pośredniego (głównie agencje celne). Tym niemniej uproszczenie było w dalszym ciągu niepełne, jako że ograniczało się do samodzielnego dokonywania w miejscu uznanym załadunku towaru na środek transportu i nałożenia zamknięć urzędowych na pojazd. Natomiast upoważniony nadawca był zobowiązany do każdorazowego udania się z karnetem TIR do urzędu celnego przed rozpoczęciem przewozu, w celu naniesienia przez organ celny stosownych stempli i adnotacji.

Ograniczenia te wynikały z ostrożności przy wprowadzaniu uproszczenia związanej z faktem, iż ani w przepisach Konwencji TIR, ani w przepisach unijnych nie ma jednoznacznie zdefiniowanych przepisów dotyczących uproszczenia „upoważniony nadawca TIR".

Tym niemniej, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie w tym zakresie i liczne postulaty ze strony sektora przedsiębiorców, w polskiej administracji celnej podjęto decyzję o wprowadzeniu dalej idących ułatwień w procedurze TIR, pozwalających na zwiększenie efektywności obsługi karnetów, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości sprawowania skutecznego dozoru celnego nad realizacją procedury TIR.

W bieżącym roku wprowadzono rozwiązanie polegające na odejściu od obowiązku przedstawiania przez upoważnionego nadawcę w urzędzie celnym karnetu TIR przy otwieraniu procedury, a w zamian udostępnienie mu przez organy celne specjalnego stempla dla upoważnionego nadawcy TIR. Pozwala to na nanoszenie odnośnych adnotacji i umieszczanie stempli w karnecie TIR samodzielnie przez upoważnionych nadawców, a tym samym praktycznie eliminuje konieczność ich bezpośredniego kontaktu z organami celnymi. Skutkiem powyższego, otwieranie operacji TIR i realizacja wysyłek mogą odbywać się w dowolnym czasie, niezależnie od godzin pracy urzędu celnego.

W celu wdrożenia uproszczenia został opracowany i zatwierdzony wzór specjalnego stempla:

Wzór został przekazany do międzynarodowej elektronicznej bazy pieczęci, stempli i zamknięć celnych stosowanych w procedurze TIR, prowadzonej przez Sekretariat TIR Komisji Gospodarczej dla Europy Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu powiadomienia innych krajów - Umawiających się Stron Konwencji, iż stempel ten jest oficjalnie uznany przez polskie władze celne, a jego stosowanie przez przedsiębiorców z upoważnienia organów celnych jest zgodne z prawem.

Ponadto dokonano odpowiednich zmian funkcjonalności systemu NCTS w obszarze krajowym, w celu optymalnego dostosowania go do obsługi przedmiotowego uproszczenia. W szczególności umożliwiono automatyczne zwolnienie zgłoszenia TIR przez system NCTS do procedury tranzytu, jak również wydruk TAD/TSAD w siedzibie przedsiębiorcy, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku tranzytu wspólnotowego/wspólnego.

Ogólne ramy prawne dla wprowadzenia uproszczenia „upoważniony nadawca TIR" to art. 19 w związku z art. 49 Konwencji TIR. Art. 49 daje administracjom celnym możliwość stosowania dalej idących ułatwień, bez ich definiowania, z zastrzeżeniem, iż nie utrudnią one stosowania postanowień Konwencji, a w szczególności funkcjonowania operacji TIR. Art. 19 umożliwia natomiast nakładanie zamknięć celnych przez osoby upoważnione przez organy celne.

Oczywiście, w celu wdrożenia przedmiotowego uproszczenia, zostały odpowiednio dostosowane przepisy krajowe, tj.:

- *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie formularzy stosowanych w sprawach celnych* (Dz. U. poz. 729), określające wymogi i zasady związane z uzyskaniem stosownego pozwolenia, oraz
- *zarządzenie nr 31 Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wzorów pieczęci, zamknięć urzędowych, stempli i innych znaków stosowanych przy wykonywaniu kontroli*, określające wzór stempla wykorzystywanego przez upoważnionego nadawcę TIR dla potrzeb stosowania uproszczenia.

W sposób szczegółowy tryb postępowania upoważnionych nadawców został określony w Instrukcji postępowania dla przedsiębiorców korzystających z Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego NCTS (tranzyt wspólnotowy/wspólny i tranzyt TIR), wersja 6.5 z 26.06.2013 r. oraz w Instrukcji w zakresie stosowania procedury TIR (wersja dla przedsiębiorców), wersja z dnia 26.06.2013 r.

Korzyści dla przedsiębiorców wynikające ze stosowania uproszczenia:

- znaczne przyspieszenie odpraw związanych z otwieraniem procedur TIR,
- minimum formalności celnych,
- kompleksowa obsługa karnetów TIR w jednym miejscu u upoważnionego nadawcy,
- zdecydowanie większe wykorzystanie statusu „upoważniony nadawca TIR" , co pozwoli na otwieranie operacji TIR głównie wewnątrz kraju, a nie w granicznych urzędach celnych,
- bardziej płynne przewozy towarów przez granicę.

Oczywiście należy wziąć pod uwagę, że omawiane rozwiązanie jest nowością, także na skalę międzynarodową. Dlatego też niewątpliwie w pierwszym okresie stosowania uproszczenia powinno ono być monitorowane, także pod kątem identyfikacji ewentualnych problemów, ograniczeń czy błędów. Należy pamiętać przy tym, że otwierane operacje TIR pozostają w pełni „pod kontrolą" ze względu na równoległą obsługę w systemie NCTS. Ponadto istotnym jest fakt, że upoważnionym nadawcą może zostać tylko podmiot wiarygodny dla administracji celnej, po spełnieniu przez niego określonych kryteriów.

Czas pokaże jakie będzie zainteresowanie i wykorzystanie uproszczenia przez podmioty w Polsce. Jednak już w chwili obecnej można stwierdzić, że przyjęte u nas rozwiązanie spotka-

ło się z zainteresowaniem innych administracji celnych. Wizytę studyjną poświeconą wyłącznie uproszczeniom w procedurze TIR odbyła w Polsce w czerwcu br. delegacja z Turcji. Duże zainteresowanie tematem i wymianą informacji dotyczących uproszczenia wyraziła również administracja łotewska. Jest nadzieja, że pozytywne nastawienie administracji celnych do uproszczeń w procedurze TIR przyczyni się w konsekwencji do zmiany przepisów na szczeblu Konwencji TIR lub przepisów unijnych w tym zakresie.

Beata Gajda
Ministerstwo Finansów

Służba Celna wydała pierwsze pojedyncze pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej (SASP)

Pierwszy w polskiej Służbie Celnej wniosek o wydanie pojedynczego pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej (SASP) w sytuacji , gdzie krajem wydającym jest Polska wpłynął do Dyrektora Izby Celnej we Wrocławiu pod koniec miesiąca września 2012r. Złożenie wniosku poprzedzone było kilkoma wizytami przedstawicieli przedsiębiorcy w izbie celnej. Spotkania miały charakter informacyjno-merytoryczny obejmujący bardzo wiele kwestii, w tym obowiązujących regulacji prawnych i zakresu działania organów administracji celnych państw członkowskich biorących udział przy ustalaniu wymogów operacyjnych oraz dotyczących sprawozdawczości. Ponieważ dotychczas w naszym kraju nie wydano takiego pozwolenia, ucieszył nas fakt nowego wyzwania a zwłaszcza doświadczenia. w kontekście przeprowadzenia procedury nie wydawanego wariantu pozwolenia SASP, tj. procedury wywozu realizowanej w Polsce i Niemczech, przez wnioskodawcę – posiadacza świadectwa upoważnionego przedsiębiorcy AEO uproszczenia celne/bezpieczeństwo i ochrona, gdzie krajem zezwalającym jest polski organ celny.

Poniżej zostanie przedstawiona procedura wydania pozwolenia, a tym samym zaprezentowane zostaną kolejne działania związane z jego uzyskaniem.

Tytułem wprowadzenia należy zacząć od definicji pojedynczego pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej (SINGLE AUTHORISATION SIMPLIFIED PROCEDURES SASP).

Pozwolenie SASP – zgodnie art. 1 pkt 13 Rozporządzenia Wykonawczego – oznacza pozwolenie związane z udziałem administracji celnych w więcej niż jednym państwie członkowskim w odniesieniu do jednej z następujących procedur:

- procedury zgłoszenia uproszczonego, procedury w miejscy, gospodarczej procedury celnej, lub
- końcowego przeznaczenia.

W praktyce oznacza to, że przedsiębiorca wspólnotowy może uzyskać pozwolenie w jednym państwie członkowskim na wszystkie operacje przywozu i wywozu towarowego realizowanego w kilku krajach, a nawet w ramach całej Unii Europejskiej. Jest zatem niezmiernie istotne, że przy mniejszej liczbie formalności przy zdobywaniu pozwolenia firma może odnieść wymierne korzyści z realizacji takiego uproszczenia. Procedura taka umożliwia przedsiębiorcy przede wszystkim centralizację księgowości oraz płatności należności celnych tytułem wszystkich transakcji w ramach państwa członkowskiego wydającego pozwolenie, chociaż faktyczna, fizyczna kontrola i zwolnienie towarów będzie następowało w innym kraju członkowskim.

Nasze postępowanie o wydanie pojedynczego pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej (SASP) prowadzono zgodnie ze stosownymi regułami, przechodząc przez kolejne etapy, tj.:

1. złożenie i przyjęcie wniosku,
2. ocenę, czy wnioskodawca spełnia warunki i kryteria niezbędne do otrzymania pozwolenia,
3. opracowanie projektu planu kontroli oraz projektu pozwolenia, a także ich weryfikację przez administrację celną kraju uczestniczącego i wreszcie,
4. wydanie pozwolenia.

Mając na uwadze, iż wniosek zawierał tylko niewielkie uchybienia, które zresztą zostały przez firmę niezwłocznie usunięte – na jego przyjecie potrzebowano zaledwie tydzień . Tym samym mógł się rozpocząć etap sprawdzania warunków i kryteriów, których spełnienie jest niezbędne dla udzielenia pozwolenia, które są analogiczne jak w przypadku pozwolenia krajowego.

Jak już wspomniano wyżej, wnioskodawca w chwili złożenia wniosku posiadał świadectwo AEOF, spełniał więc wszystkie warunki niezbędne do uzyskania pozwolenia SASP. W trakcie prowadzonego postępowania audytowego należało uzyskać tylko dodatkowe wyjaśnienia dotyczące zagadnień odnoszących się wyłącznie do pozwolenia SASP, o których mowa w części pytań kwestionariusza postępowania audytowego nie wypełnianych przez wnioskujących o inne pozwolenia i świadectwa. Dotyczyły one:

- opodatkowania towarów importowanych spoza UE podatkiem akcyzowym,
- opodatkowania towarów będących przedmiotem obrotu towarowego podatkiem VAT,
- tranzytu towarów na terenie UE,
- systemowych rozwiązań dotyczących przepływu informacji wykorzystywanych przy realizacji procedury SASP,

- wymogów dotyczących zgłoszeń w ramach pojedynczego pozwolenia na stosowanie zgłoszenia uproszczonego lub procedury w miejscu SASP oraz kontroli ich poprawności,
- gromadzenia i kontroli danych testowych składanych do organów celnych,
- prawidłowości obrotu towarami objętymi zakazami i ograniczeniami, podlegającymi kontroli,
- licencji i pozwoleń, w przypadku, w którym obrót towarami uzależniony jest od ich posiadania,
- gwarancji przywozowych.

O konieczności przekazania dodatkowych informacji oraz wypełnienia właściwych dla procedury SASP pól kwestionariusza postępowania audytowego, poinformowano wnioskodawcę w trakcie wizyty wstępnej.

Pozostałe obszary oceniono na podstawie materiału zgromadzonego w trakcie postępowania audytowego zakończonego wydaniem świadectwa AEOF oraz w trakcie procesu monitorowania. Ważnym było, że ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w obszarach objętych monitorowaniem oceniono na poziomie niskim. Dokonując analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym przedstawionego przez wnioskodawcę kwestionariusza postępowania audytowego oraz dostępnych baz danych wyjaśniliśmy wiele istotnych dla sprawy szczegółów, które nie pojawiają się w postępowaniach dotyczących pozwoleń krajowych. Istotnymi dla późniejszych zapisów pozwolenia oraz stworzenia wspólnego dla obydwu administracji celnych planu kontroli były następujące ustalenia:

- spółka niemiecka, odpowiedzialna za załadunek wywożonych towarów, na której terenie znajduje się miejsce, w którym stosowana będzie procedura wywozu, jest również posiadaczem świadectwa AEO uproszczenia celne. Realizuje także – w oparciu o udzielone przez niemiecki organ celny pozwolenie – procedurę uproszczoną w miejscu w wywozie, mogąc obejmować procedurą towary, które będą obejmowane pojedynczym pozwoleniem SASP,
- w myśl definicji eksportu zawartej w art. 2 pkt 8 Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2011r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.) wnioskodawca nie będzie mógł odliczyć podatku VAT z tytułu eksportu towarów w Polsce.

  Zgodnie bowiem z polskimi regulacjami prawnymi o eksporcie można mówić, gdy łącznie zostaną spełnione warunki wymienione w przywoływanej powyżej ustawie. Jeden z warunków dotyczy wywozu towarów z terytorium kraju (Rzeczypospolitej Polskiej) poza terytorium Wspólnoty.

  W sytuacji, której dotyczył rozpatrywany przez nas wniosek o wydanie pozwolenia SASP wywóz towarów nie miał następować bezpośrednio z terytorium kraju tylko z terytorium państwa uczestniczącego. W związku z powyższym eksport towarów będzie opodatkowany zgodnie z tamtejszymi przepisami, a wnioskodawca, samodzielnie lub poprzez przedstawiciela podatkowego, o ile niemieckie przepisy dopuszczają taką możliwość, winien rozliczyć taką transakcję na terytorium Niemiec,
- procedura wywozu poza terytorium EU będzie mogła być realizowana z zastosowaniem Systemu Kontroli Eksportu bez konieczności uprzedniego objęcia towarów procedurą tranzytu,
- wykorzystywany przez wnioskodawcę program do generowania zgłoszeń celnych i wysyłania stosownych komunikatów do systemów wykorzystywanych przez polskie organy celne umożliwia prowadzenie odrębnego rejestru do raportowania wywozów objętych procedurą uproszczoną na podstawie pozwolenia SASP. Umożliwia on również rozpoznanie towarów, które nie mogą być objęte procedurą uproszczoną z uwagi na ograniczenia w obrocie lub jego zakaz,
- wnioskodawca opracował schemat obiegu informacji pomiędzy zaangażowanymi podmiotami i organami celnymi. Spółka podkreśliła, że nie ma problemów związanych z komunikacją (np. obiegiem informacji, dostępem do informacji, wymianą informacji) z organami Służby Celnej w kraju, ani organami celnymi innych państw członkowskich, a prostota systemu opartego na wymianie informacji pocztą elektroniczną zapewnia spełnienie wymogów celnych,
- wnioskodawca posiada procedury dotyczące prawidłowego dokonywania zgłoszeń celnych, ich weryfikacji oraz zgłaszania ewentualnych nieprawidłowości organom celnym.

Na podstawie opisanych powyżej ustaleń, z uwagi na niski poziom ryzyka we wszystkich ocenianych obszarach odstąpiono od sporządzenia planu postępowania audytowego. Wnioskodawcę zapoznano z oceną ryzyka, profilem ryzyka oraz mapą ryzyka.

Drugi etap postępowania audytowego trwał niecały miesiąc, to niedługo zważywszy , że było to pierwsze takie pozwolenie wydawane przez polską administrację celną. Należy jednak pamiętać, że w przypadkach bardziej skomplikowanych, choćby takich, w których wnioskodawca nie posiada świadectwa AEO, postępowanie mogło trwać znacznie dłużej.

Trudniejszym wyzwaniem było stworzenie planu kontroli. Do jego sporządzenia wykorzystano wzór zgodny z zamieszczonym w dokumencie TAXUD/1284/2005. Zauważyć należy, że zawiera on wskazanie rodzaju działań kontrolnych, organu realizującego wskazane działania, częstotliwość ich podejmowania oraz oznaczenie ryzyka. W celu ustalenia punktu odniesienia niezbędnego do określenia częstotliwości działań związanych z kontrolą fizyczną towarów wykorzystano opcję obliczania progów kontroli dostępną w systemu Alina3. Sprawdzono, jaką ilość wywozowych zgłoszeń celnych dokonanych Polsce, w wybranym okresie poddawano kontroli. Obliczono również wskaźnik dla wnioskodawcy w okresie, w którym nie posiadał on świadectwa AEO oraz po jego przyznaniu.

Tak powstał pierwszy projekt planu kontroli, który wraz ze sporządzonym projektem pozwolenia został przekazany państwu uczestniczącemu. Oczywiście dokumenty te musiały zostać w całości przetłumaczone na język niemiecki. Zadanie to zrealizowano przy udziale funkcjonującego w naszej izbie Wydziału Międzynarodowej Pomocy Administracyjnej.

W ten to sposób nastąpił kolejny etap postępowania polegający na ustaleniu, w drodze uzgodnień i konsultacji, przez zainteresowane organy celne państw członkowskich ostatecznej wersji zezwolenia.

Jeżeli chodzi o treść samego pozwolenia państwo uczestniczące nie miało żadnych uwag. Jednocześnie niemiecki organ celny, współpracujący jako państwo uczestniczące, przedłożył nam propozycje dodatkowych uregulowań dla miejsca załadunku towaru w miejscu uznanym na terenie Niemiec, które to propozycje zostały przyjęte i zaakceptowane przez Dyrektora Izby Celnej we Wrocławiu. Ponadto niemiecka administracja celna przedstawiła propozycje dodatkowych zapisów, jakie powinien, jej zdaniem, zawierać plan kontroli. Dotyczyły one zarówno uszczegółowienia opisu sposobu realizacji działań kontrolnych, w tym zwłaszcza wymiany informacji i ich zabezpieczenia. Wydanie zgody na stosowanie procedury SASP uzależniono również od przyznania niemieckiemu urzędowi celnemu wywozu prawa do podejmowania decyzji w zakresie kontroli przez minimum tydzień kalendarzowy w danym roku. W związku z tym, pojawiła się trudność w opracowaniu schematu przepływu informacji między niemieckimi i polskimi organami celnymi, który umożliwiłby wprowadzenie takiego rozwiązania. Po licznych konsultacjach prowadzonych z Koordynatorem Systemu ECS IC we Wrocławiu, Wydziałem Zarządzania Ryzykiem oraz Urzędem Celnym we Wrocławiu, wypracowano sposób postępowania, zadowalający wszystkie zaangażowane strony.

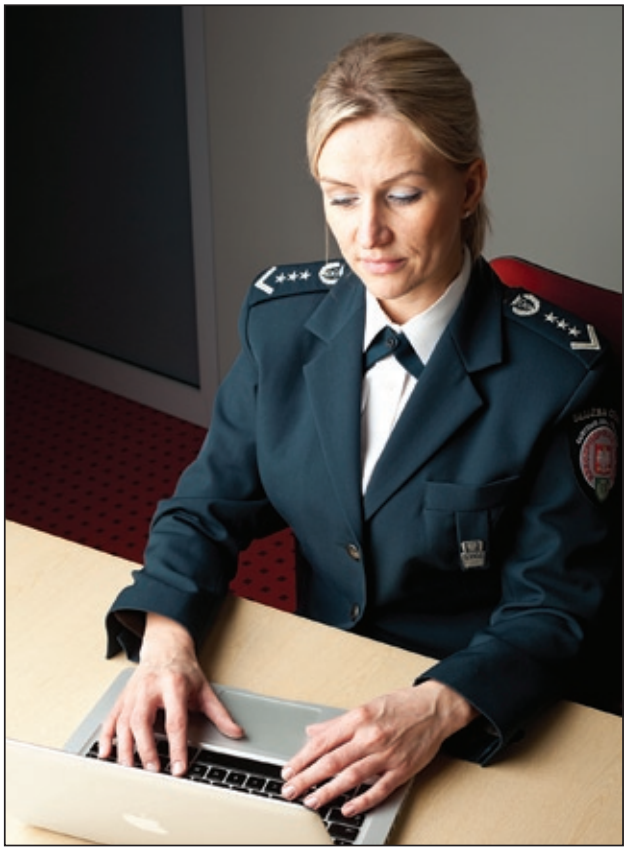
Finalny plan kontroli uwzględnił wszystkie elementy zaproponowane przez stronę niemiecką tzn.:

- szczegółowy opis sposobu postępowania i wymiany informacji w przypadku kontroli fizycznych prowadzonych na wniosek polskiej administracji celnej oraz na wniosek niemieckiej administracji celnej,
- załącznik do Planu kontroli w postaci formularza „Wniosku o przeprowadzenie kontroli", który służy również do przekazywania informacji na temat wyników prowadzonych kontroli,
- część dotyczącą bezpieczeństwa informacji zawierającą zasady szyfrowania korespondencji elektronicznej oraz zmiany haseł dostępowych,
- dane kontaktowe.

Ostateczny projekt Planu kontroli został zatwierdzony przez Dyrektora IC we Wrocławiu w marcu 2013r. Wzajemne uzgodnienia trwały więc ok. 5 miesięcy. To niedługi okres czasu, zważywszy na pierwsze tego typu pozwolenie SASP.

Jedyny istotny problem, który wystąpił w trakcie procedury związanej z wydawaniem pozwolenia SASP dotyczył wymiany danych statystycznych do Eurostat. Nie był to co prawda problem polskiej administracji celnej, a leżący po stronie wnioskodawcy, który osobiście musiał dokonać stosownych uzgodnień z Federalnym Urzędem Statystycznym. W tym zakresie także staraliśmy się pomóc przedsiębiorcy, korzystając przy tym ze wsparcia Departamentu Polityki Celnej Ministerstwa Finansów.

Osiągnięcie porozumienia pomiędzy organem wydającym pozwolenie (Polska) a organem celnym państwa uczestniczą-

Służba Celna wydała pierwsze pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej (SASP)

cego (Niemcy) zwieńczone zostało w dniu 27 marca 2013r., w którym Dyrektor Izby Celnej we Wrocławiu wydał pierwsze w kraju pozwolenie SASP.

Należy podkreślić, że cały proces zakończony udzieleniem pozwolenia wymagał zaangażowania i pracy wielu osób zarówno po stronie organu polskiej administracji celnej, jak też niemieckiej administracji. Pozytywny, a jednocześnie oczekiwany finał sprawy nie byłby możliwy także bez ścisłej i aktywnej współpracy z wnioskodawcą.

W tym miejscu należy ujawnić - kim jest posiadacz pierwszego w Polsce pozwolenia SASP w sytuacji, gdy polska administracja jest krajem wydającym, a nie jak dotychczas krajem uczestniczącym ?

Otóż, jest to znana nie tylko na polskim rynku firma VOLVO Polska Sp. z o.o. jeden z czołowych i cenionych w świecie producentów autobusów i koparkoładowarek, przedsiębiorca niezwykle rzetelny i wiarygodny co potwierdza uzyskany certyfikat AEO, jak również wieloletni „partner" Izby Celnej we Wrocławiu realizujący od szeregu lat obrót towarowy w procedurze uproszczonej.

Ewa Błażewicz
Naczelnik Wydziału Obsługi Przedsiębiorców
Izba Celna we Wrocławiu

Seminarium „Koncepcja Upoważnionego Przedsiębiorcy (AEO) – wzajemne zaufanie – klucz do wzmocnienia legalnego handlu" – Budapeszt 4-5 kwietnia 2013 r.

Seminarium zorganizowane zostało przez Węgierską Administrację Celną i Podatkową we współpracy z Światową Organizacją Ceł. Głównym celem konferencji była wymiana doświadczeń przez poszczególne administracje celne i podatkowe, w zakresie szeroko rozumianej koncepcji AEO.

Wśród uczestników seminarium znaleźli się przedstawiciele Światowej Organizacji Ceł (WCO), Komisji Europejskiej (EC) oraz reprezentanci narodowych administracji celnych i podatkowych, zarówno z Unii Europejskiej (Węgry, Belgia, Bułgaria, Dania, Niemcy, Litwa, Wielka Brytania, Holandia) jak i z państw niezrzeszonych we Wspólnocie (Azerbejdżan, Chorwacja, Kazachstan, Mołdawia, Turcja). Zaszczyt reprezentowania Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej przypadł w udziale mi, jako Koordynatorowi ds. procedur uproszczonych, AEO i SASP Izby Celnej w Białymstoku. Temat prezentacji, którą zreferowałem to: „Korzyści i ułatwienia dla upoważnionego przedsiębiorcy AEO – na przykładzie Polskiej Służby Celnej".

Uczestnicy seminarium

Spotkanie w dniu 04-04-2013 r. otworzył Dyrektor Generalny Węgierskiej Administracji Celnej i Podatkowej Károly Szabó przedstawiając najważniejsze aspekty związane ze statusem Upoważnionego Przedsiębiorcy (AEO) w powiązaniu z koncepcją wzmocnienia legalnego handlu dla przedsiębiorców legitymujących się tym certyfikatem. Wskazał, że tego typu spotkania zapewniają możliwość wypracowania wspólnych, najlepszych praktyk dla przedsiębiorców posiadających świadectwo AEO. Przedstawiciel WCO – Georges Cantone podkreślił znaczenie wzajemnego uznawania projektu AEO na arenie międzynarodowej.

Konferencja obejmowała szereg wystąpień prelegentów wraz z przedstawieniem przez nich w formie multimedialnej omawianych zagadnień. Po zakończeniu każdej prezentacji referujący miał możliwość wymiany poglądów z uczestnikami spotkania oraz udzielał odpowiedzi na pytania związane z poruszaną tematyką. Omawiane prezentacje dotyczyły m.in. następujących tematów:

- The AEO and the SAFE Framework of Standards. Recent developments - WCO.
- EU program for Authorised Economic Operators (AEO) – DG TAXUD.
- Organization of the NTCA – Hungary.
- AEO concept in Hungary – Benefits, challenges, statistics.
- Benefits and facilitations for Authorised Economic Operator (AEO). An example on Polish Customs Service.
- The Introduction of the AEO Concept in the Republic of Croatia.
- Application of the AEO Program in Bulgaria.
- Organization and management of the AEO-concept in Denmark.
- Implementation of AEO process in Lithuania.
- Authorised Economic Operator UK Practice.

Jedno z ciekawszych wystąpień zostało zaprezentowane przez delegatkę z Chorwacji. Dotyczyło wyzwań czekających ten kraj w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej oraz związanych z tym prac nad realizacją programu AEO.

Na zakończenie pierwszego dnia seminarium, dzięki uprzejmości organizatorów, uczestnicy spotkania mieli możliwość krótkiego, wieczornego zwiedzania Budapesztu.

Drugi dzień konferencji, obejmował podsumowanie całości omawianych zagadnień oraz wypowiedzi wszystkich uczestników seminarium na temat przyszłości instytucji AEO.

Przyjęte przez uczestników spotkania rozwiązania zostały zapisane w Deklaracji „Koncepcja Upoważnionego Przedsiębiorcy (AEO) – wzajemne zaufanie – klucz do wzmocnienia legalnego handlu", który to dokument otrzymali wszyscy uczestnicy konferencji.

W tym miejscu należy dodać, iż omawiane spotkanie przygotowano w sposób bardzo profesjonalny. Wszyscy uczestnicy otrzymali niezbędne informacje wraz z wydrukowanymi zestawami materiałów konferencyjnych. Jednocześnie organizację samego pobytu w Budapeszcie należy uznać za bardzo udaną.

Roman Chilimoniuk
Izba Celna w Białymstoku

Elektroniczna obsługa procesów postępowania audytowego i monitorowania

Rozwój Służby Celnej jest możliwy poprzez określanie i podejmowanie realizacji trudnych i odpowiedzialnych celów. Jednym z takich celów jest dążenie do poprawy jakości świadczonych usług w stosunku do przedsiębiorców, ubiegających się o wydanie świadectwa upoważnionego przedsiębiorcy (AEO), pozwolenia na stosowanie procedur uproszczonych, pojedynczego pozwolenia na stosowanie procedur uproszczonych (SASP) lub zintegrowanego pozwolenia na stosowanie procedur uproszczonych, zwanych dalej zezwoleniami.

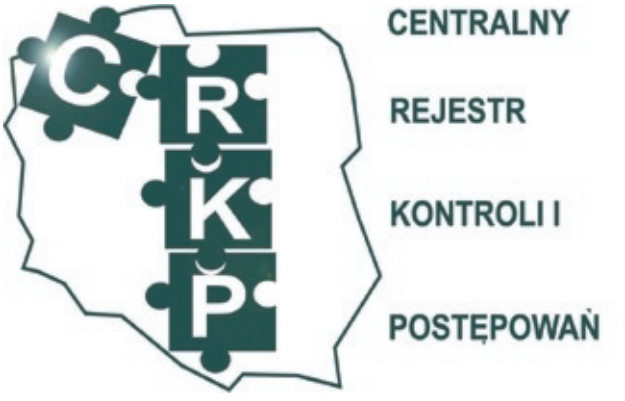
Na obecnym etapie można z pełną odpowiedzialnością stwierdzić, iż wdrożenie dla przedsiębiorców elektronicznej usługi e-Kwestionariusz oraz dla organów Służby Celnej elektronicznej usługi – Moduł postępowania audytowego systemu CRKP służącej do obsługi wniosków składanych przez przedsiębiorców o uzyskanie określonego zezwolenia, jak również ukończenie budowy elektronicznego Modułu monitorowania systemu CRKP służącego do zarządzania udzielonymi zezwoleniami stanowi wartość dodaną zmian dokonujących się w Służbie Celnej.

Służba Celna wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowisk gospodarczych przy jednoczesnym zwiększaniu, w obszarze swojego działania, innowacyjności oraz postępu technologicznego zmieniła tradycyjny sposób realizacji postępowania administracyjnego, odchodząc od schematycznego jego pojmowania na rzecz zintegrowanego podejścia procesowego opartego na identyfikowaniu i ocenie poziomu ryzyka wewnętrznego i zewnętrznego związanego z działalnością gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorcę będącym podmiotem postępowania audytowego i monitorowania rozumianego jako zarządzanie ryzykami po udzieleniu ww. zezwoleń.

Wdrożenie usługi e-Kwestionariusz związane było z redukcją zbędnych obciążeń i barier administracyjnych, w tym z uproszczeniem obowiązków prawnych jak również upowszechnianiem elektronicznych form prowadzenia działalności gospodarczej celem zapewnienia w prosty sposób załatwienia spraw administracyjnych przez Internet, a tym samym przyspieszenie realizacji procesów w przedsiębiorstwie.

Usługa e-Kwestionariusz ułatwia przede wszystkim dokonywanie przez przedsiębiorcę samooceny, który to element jest niezbędny do dokonania prawidłowej oceny działalności przedsiębiorcy w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o wydanie ww. zezwolenia.

Podjęte przedsięwzięcia doprowadziły również do wdrożenia, w ramach systemu Centralny Rejestr Kontroli i Postępowań, zinformatyzowanego Modułu postępowania audytowego. Moduł ten, oprócz informatyczno – komunikacyjnych funkcjonalności, podnosi jakość przeprowadzanego postępowania audytowego poprzez jednolite podejście do przedsiębiorców w zakresie nałożonych na ich obowiązków i uprawnień prawnych. Wprowadza jednolite podejście w zakresie wdrożonych standardów

proceduralnych i rozwiązań organizacyjnych, usprawnia proces obsługi i realizacji poszczególnych czynności audytowych od momentu złożenia wniosku do momentu wydania rozstrzygnięcia. Dodatkowo przyspiesza realizację postępowania audytowego poprzez generowanie dokumentów sporządzanych w trakcie jego realizacji. Kluczową i zasadniczą funkcjonalnością systemu CRKP jest budowanie i zarządzanie ryzykami zidentyfikowanymi w procesie postępowania audytowego oraz procesie monitorowania. Funkcjonalność ta umożliwia prowadzenie analizy ryzyka poprzez ocenę wskaźników ryzyka, budowanie mapy ryzyka w stosunku do podmiotów tych procesów oraz monitorowanie zidentyfikowanych ryzyk w stosunku do indywidualnego podmiotu, czy też do branży, określonych gałęzi gospodarki oraz poszczególnych ról pełnionych przez podmiot w międzynarodowym łańcuchu dostaw. Podjęte przedsięwzięcie wpisuje się w realizację przez Służbę Celną inicjatywy strategicznej Strategii działania Służby Celnej na lata 2010 – 2015, *„Wdrożenie spójnego systemu zarządzania ryzykiem dla potrzeb kontroli, postępowania audytowego, ułatwień i uproszczeń”,* zakładającej zwiększenie udziału analizy ryzyka w procesie kontroli, postępowania audytowego, ułatwień i uproszczeń.

Scentralizowanie i zinformatyzowanie obsługi postępowania audytowego i monitorowania zapewnia jednolity w całej Służbie Celnej jego przebieg, standaryzację oceny spełniania warunków i kryteriów, ułatwia i usprawnia pracę funkcjonariuszy/ pracowników realizujących czynności postępowania audytowego i monitorowania. Istotnym, w dobie racjonalizacji kosztów jest to, iż system ten poprzez zinformatyzowanie przebiegu postępowania audytowego i monitorowania w znacznym stopniu ogranicza koszty ponoszone przez Służbę Celną.

Udostępnienie przedsiębiorcom darmowej usługi e-Kwestionariusz, wdrożenie w Służbie Celnej Modułu postępowania audytowego zbudowanego w systemie CRKP oraz zakończenie budowy w systemie CRKP Modułu monitorowania, którego wdrożenie planowane jest na IV kwartał br. jest odpowiedzią na oczekiwania środowisk gospodarczych, definiuje nowe cele

i kierunki działania Służby Celnej otwartej i elastycznej na wszelkie zmiany prawne, uwarunkowania gospodarcze i technologiczne. Służby Celnej dążącej do wprowadzenia nowych relacji wewnątrz organizacji, a przede wszystkich dążącej do poprawy jakości usług, a tym samym stymulującej rozwój działalności gospodarczej.

Rozwiązania wdrożone przez Służbę Celną w obszarze obsługi wniosków realizowanych w procesie postępowania audytowego, jak również działania w obszarze indywidualnego monitorowania ryzyk zidentyfikowanych w działalności gospodarczej podmiotów posiadających status AEO lub pozwolenie na stosowanie procedur uproszczonych oparte na zarządzaniu ryzykiem i mapowaniu ryzyka w procesie postępowania audytowego i monitorowania zostały pozytywnie ocenione przez Komisję Europejską, której przedstawiciele wraz z przedstawicielami państw członkowskich z Danii, Holandii, Litwy i Słowacji w dniach 17-20.06.2013r. kontrolowali Służbę Celną w zakresie prawidłowości stosowania przepisów dotyczących procedury uproszczonej i SASP. Wykorzystywany w tym celu system CRKP, w szczególności Moduły postępowania audytowego i monitorowania wspierające ww. procesy, które były szczegółowo przedstawione w trakcie tej wizyty, Komisja Europejska uznała jako właściwe i dobre narzędzie do obsługi tych procesów, uwzględniające wszystkie fazy i kroki (zalecane do realizacji także przez KE), zapewniające jednolitość, jednorodność i przejrzystość stosowanych metod i podejmowanych decyzji dotyczących oceny ryzyka. Komisja Europejska zdecydowanie poparła stosowanie tego narzędzia do oceny ryzyka jak również rozwój systemu CRKP, w tym modułu postępowania audytowego i monitorowania jako narzędzia do identyfikacji ryzyk, oceny ryzyk i ich poziomów, narzędzia do zarządzania ryzykami podmiotowymi.

Realizacja wskazanego na wstępie artykułu celu podjęta została przez Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów oraz Izby Celne w Katowicach, Przemyślu, Szczecinie i Wrocławiu, którzy zinformatyzowali w Służbie Celnej obszary postępowania audytowego i monitorowania usprawniając ich przebieg oraz poprawę efektywności, wydajności świadczonych usług przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów, przyspieszeniu realizacji procedury administracyjnej, skróceniu czasu na działania formalnoprawne oraz zapewnieniu standaryzacji systemu elektronicznego obiegu dokumentów, poprzez wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań.

Anna Grzelak
Ministerstwo Fiansów

Postępowanie audytowe i kontrola postimportowa w świetle dokonujących się zmian w funkcjonowaniu przedsiębiorstw – rola i znaczenie Służby Celne

Służba Celna będąc organem administracji publicznej jest w pierwszej kolejności organem fiskalnym, który winien w prawidłowy sposób zabezpieczać interes finansowy budżetu Unii Europejskie oraz budżetu narodowego. Obok fiskalnej funkcji Służby Celnej, ogromnego znaczenia w międzynarodowym łańcuchu dostaw dla polityki celnej i działalności służb celnych nabrała, po zamachach terrorystycznych na World Trade Center w Nowym Jorku, funkcja ochronna, związana z bezpieczeństwem życia i zdrowia społeczeństwa, roślin, zwierząt i środowiska naturalnego. Rozporządzenie Rady i Parlamentu UE 648 z 2005r., które weszło w życie 1 stycznia 2008r., tzw. rozporządzenie w sprawach bezpieczeństwa międzynarodowego łańcucha dostaw towarowych, jak również tzw. Ramowe Standardy w sprawie Bezpieczeństwa i Ułatwienia Glogalnego Handlu Światowej Organizacji Ceł spowodowały, iż sprawy bezpieczeństwa w działalności służb celnych stały się dla nich priorytetowym wyzwaniem.

W związku z tak zdefiniowaną rolą Służby Celnej pojawia się pytanie o istotę funkcjonowania tego organu w obszarze właściwego zabezpieczenia należności celno – podatkowych oraz zagwarantowania bezpieczeństwa obrotu towarowego, w kontekście wyboru stosowanych narzędzi: *postępowanie audytowe czy też realizacja czynności kontrolnych wobec przedsiębiorcy?*

Nowa sytuacja prawno – polityczna w Unii Europejskiej jaka pojawiła się wraz z wejściem w życie Rozporządzenie Rady i Parlamentu UE 648 z 2005r. oraz zachodzące zmiany w gospodarce spowodowały konieczność dostosowania oraz unowocześnienia, przez organy Służby Celnej stosowanych metod, narzędzi oraz środków. Odpowiedzią Służby Celnej na nowe uwarunkowania było wprowadzenie do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej instytucji postępowania audytowego. Instytucja ta w swoich założeniach i celach opiera się na systemie weryfikacji i oceny wiarygodności podmiotów tego postępowania oraz zgodności prowadzonej przez nie działalności gospodarczej z przepisami prawa, a tym samym na ocenie zagrożeń związanych z wykonywaną przez nie działalnością gospodarczą. Instytucja postępowania audytowego rozszerza dotychczasowe funkcje Służby Celnej o wspierającą rolę środowisk gospodarczych i koncentrowanie swojej uwagi na przedsiębiorcach deklarujących chęć posiadania statusu „wiarygodnego/upoważnionego przedsiębiorcy".

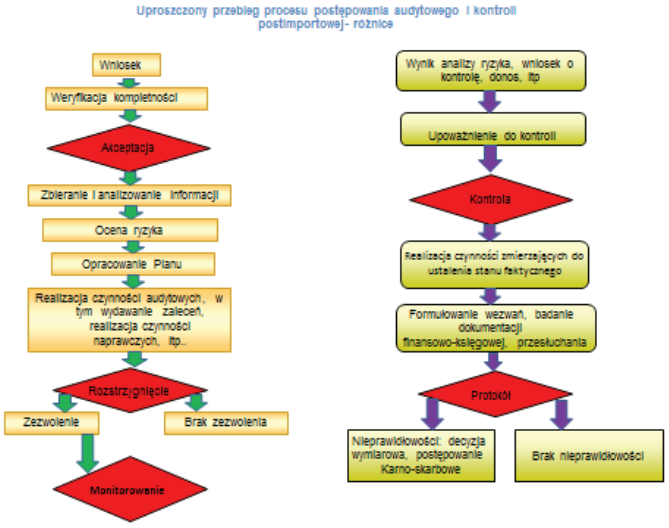
Postępowanie audytowe to w dużym uproszczeniu proces, w trakcie którego organ Służby Celnej wydając rozstrzygnięcie odpowiada na pytanie: *czy w związku z realizowaną działalnością gospodarczą przez przedsiębiorcę istnieją zagrożenia prawidłowej realizacji nałożonych na niego przepisami prawa obowiązków, a tym samym zatem, czy przedsiębiorca może uzyskać status „wiarygodnego/upoważnionego przedsiębiorcy".* Należy jednak pamiętać, iż jego istotą, w przeciwieństwie do realizowanych czynności kontrolnych, jest współodpowiedzialność za podejmowane decyzje i rozstrzygnięcia. Tak przyjęte założenie powoduje, że organ Służby Celnej wdrażając metody działania skoncentrowane w głównej mierze na analizie ryzyka, badaniu procesów wewnętrznych i możliwościach realizacji działań naprawczych przez przedsiębiorcę, dąży do poprawy prawidłowego poboru należności celno – podatkowych oraz bezpieczeństwa dokonywanego obrotu towarowego przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju przedsiębiorstwa. W tej sytuacji, organ Służby Celnej stosując instrumenty postępowania audytowego przestaje być organem kontrolnym. Składając wniosek o wydanie świadectwa Upoważnionego Podmiotu Gospodarczego (AEO), czy też pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej przedsiębiorca otrzymuje wsparcie w postaci wspólnego prowadzenia analizy ryzyka zachodzących procesów gospodarczych zarówno w jego działalności gospodarczej jak i otoczeniu, które mają wpływ na wywiązywanie się przez niego z nałożonych obowiązków, wspólnym podejmowaniu decyzji o konieczności przeprowadzenia działań naprawczych minimalizujących zidentyfikowane zagrożenie.

Sytuacja ta wymaga otwartości i zaufania a przede wszystkim odpowiedzialności za wspólne zarządzanie ryzykiem przedmiotowym i podmiotowym. Przedsiębiorca przedstawiając przebieg procesów biznesowych, które zachodzą w jego organizacji oczekuje właściwego podejścia organu Służby Celnej do zarządzania zidentyfikowanymi ryzykami. Prowadzona przez organ Służby Celnej ocena, warunków niezbędnych do uzyskania statusu wiarygodnego przedsiębiorcy, dokonywana w ramach postępowania audytowego obejmuje ocenę odpowiedniego przestrzegania wymogów celnych, zarządzania ewidencjami handlowymi lub transportowymi, udokumentowanej wypłacalności oraz odpowiednich standardów bezpieczeństwa i ochrony. Wdrożone w Służbie Celnej nowe metody oceny powyższych warunków, stosowane w postępowaniu audytowym wpływają na przyspieszenie obrotu towarowego, zapewniają prawidłowy pobór należności celno – podatkowych i przyspieszenie przepływów finansowych oraz bezpieczeństwo tego obrotu, gwarantują również jednolite traktowanie przez organy Służby Celnej wszystkich przedsiębiorców ubiegających się o status AEO lub pozwolenie na stosowanie procedur uproszczonych.

Niezależnie od powyższych rozważań należy pamiętać o tym, iż Służba Celna jest organem finansowym, do którego zadań należy prawidłowy pobór należności celno – podatkowych oraz zwalczanie pojawiających się zagrożeń i nieprawidłowości. Tryb realizacji czynności kontrolnych realizowany przez organ Służby Celnej został uregulowany w rozdziale 3 ww. ustawy o Służbie Celnej. Bez wątpienia posiadając uprawnienia kontrolne Służba Celna jest postrzegana jako organ represyjny, który dzięki stosowanym metodom i narzędziom kontrolnym minimalizuje bądź zwalcza pojawiające się zagrożenie, nieprawidłowości. Wykorzystanie uprawnień kontrolnych prowadzi do sytuacji, w której kontrolowany jest zobowiązany wykonywać polecenia organu Służby Celnej. Działania podejmowane w trybie kontroli zmierzają do ustalenia stanu faktycznego, a w szczególności do jego odniesienia do przepisów prawa. Czynności kontrolne są co do zasady realizowane na podstawie wskazań i wyników analizy ryzyka. Kontrola wobec przedsiębiorcy jest realizowana w sytuacji, gdy jej przeprowadzenie wynika z przepisów prawa bądź też wynik przeprowadzonej analizy ryzyka jednoznacznie wskazuje kontrolę jako metodę ograniczenia ryzyka. Niezależnie od posiadanych uprawnień organu Służby Celnej kontrola, abstrahując od jej wyników, dla przedsiębiorcy kojarzy się negatywnie jako utrudnienie w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ujawniona nieprawidłowość generuje ujemne skutki dla przedsiębiorcy w postaci decyzji domiarowej, mandatu karnego bądź prowadzenia postępowania karno skarbowego. Pomimo, że kontrola realizowana przez Służbę Celną ułatwia rozwój legalnej działalności gospodarczej jej wydźwięk i ocena, z punku widzenia przedsiębiorcy, postrzegana jest przez pryzmat cech negatywnych. Niejednokrotnie uruchomienie czynności kontrolnych jest jedyną możliwą reakcją na ujawnione zagrożenie. Czynności kontrolne w świetle regulacji prawnych są sformalizowane, zaś władczy charakter realizowanych czynności przez organ Służby Celnej powoduje niechęć i niezadowolenie u kontrolowanego.

Organ Służby Celnej realizując do tej pory ustawowe zadania w obszarze kontroli opiera się na zdefiniowanym i zdiagnozowanym ryzyku przedmiotowym, czyli ryzyku transakcyjnym. W głównym kręgu zainteresowania był i jest przepływ środków finansowych związanych z zakupem bądź sprzedażą towarów oraz dodatkowymi kosztami związanymi z tą operacją. Wszelkie działania podejmowane przez Służbę Celną w tym obszarze były i są ukierunkowane na doskonalenie metod analitycznych ujawniających nieprawidłowości w zakresie przepływów finansowych, klasyfikacji taryfowej itp.

Rozważania powyższe wskazują, iż dotychczasowy rozwój metod realizacji zadań przez Służbę Celna uwidocznił konieczność wprowadzenia nowych elementów związanych ze sposobem realizacji nałożonych obowiązków i zadań celem zapewnienia prawidłowego poboru należności celno – podatkowych, bezpieczeństwa dokonywanego obrotu towarowego oraz poprawy wspierania legalnej działalności gospodarczej. Stosowane przez Służbę Celną instrumenty postępowania audytowego i kontroli, z uwagi na cele, do realizacji których służą, są od siebie odmienne w założeniach i sposobie realizacji. Uproszczony przebieg postępowania audytowego i kontroli, wskazujący na odmienności tych instrumentów przedstawiono w ujęciu schematycznym (rys.1).

Źródło: opracowanie własne

Reasumując dynamiczny proces zmian zachodzący w gospodarce, a tym samym w otoczeniu, w którym funkcjonuje przedsiębiorca, powoduje konieczność aktywnego uczestnictwa Służby Celnej w rozbudowie architektury bezpieczeństwa, stałego unowocześniania stosowanych metod, narzędzi oraz środków dostosowując się do istniejących uwarunkowań. W praktyce oznacza to, że Służba Celna jest zobligowana do rozwoju narzędzi i metod związanych zarówno z postępowaniem audytowym jak i kontrolą. Sprawnie funkcjonujący organ Służby Celnej z jednej strony powinien zabezpieczać należności celno-podatkowe oraz w sposób szybki, skuteczny reagować na pojawiające się zagrożenie poprzez uruchomienie kontroli. Z drugiej zaś strony, dzięki posiadanym kompetencjom winien współpracować z przedsiębiorcą i współodpowiadać za zarządzanie ryzykiem związanym z jego działalnością gospodarczą zabezpieczając prawidłowe jego funkcjonowanie w obszarze celno – podatkowym, zapewniając bezpieczeństwo dokonywanego obrotu towarowego i jego rozwój.

Równowaga pomiędzy postępowaniem audytowym a kontrolą winna skutkować prawidłowym zabezpieczeniem należności budżetu Unii Europejskie oraz budżetu Państwa przy jednoczesnym zagwarantowaniu bezpieczeństwa obrotu towarowego i zapewnieniu rozwoju legalniej przedsiębiorczości dzięki otwartości i elastyczności do uwarunkowań gospodarczych, innowacyjnych rozwiązaniach, doskonaleniu stosowanych metod i narzędzi zapewniających profesjonalne realizowanie zadań. Nie istnieje możliwość udzielenia jednoznacznej odpowiedzi na pytanie postawione na początku artykułu bowiem w zależności od zaistniałej sytuacji podejmowane środki i narzędzia przez Służbę Celna winny być adekwatne do powstałej okoliczności.

Anna Grzelak
Ministerstwo Finansów

Działanie na rzecz przedsiębiorców nagrodzone laurem

W materiałach informacyjnych organizatora nagród z branży morskiej czytamy: **Specjalny Laur Bałtyku 2013 dla Izby Celnej w Szczecinie** „jako wyraz uznania za dokonania szczecińskiej Izby Celnej dla Gospodarki Morskiej regionu zachodniopomorskiego i wspierania likwidacji różnorakich barier w transporcie morskim poprzez codzienne działania na terenie Portu w Szczecinie."

W swojej aktywności dedykowanej biznesowi zachodniopomorska Służba Celna kieruje się takimi priorytetami jak szeroko rozumiana współpraca z przedsiębiorcami ukierunkowana na wspieranie i ułatwianie legalnej działalności gospodarczej. Administracja celna wychodzi w ten sposób naprzeciw oczekiwaniom środowiska biznesowego skupionego w szczecińskim porcie. To tutaj właśnie Izba Celna w Szczecinie podjęła szereg działań i inicjatyw zmie-

Przedstawiciele Służby Celnej podczas gali Hering 2013

rzających do wspierania przedsiębiorców branży morskiej i usuwania przeszkód biurokratycznych w tym sektorze gospodarki. Realizując swoje ustawowe zadania, jak również dążąc to skrócenia czasu niezbędnego na załatwienie formalności celnych i podatkowych po stronie przedsiębiorcy, Służba Celna korzysta z nowoczesnych technologii informatycznych i wdraża nowatorskie rozwiązania m.in.:

One Stop Shop - czyli podejmowanie kontroli towaru w jednym czasie i w jednym miejscu. Wpływa to na oszczędność czasu poświęcanego na załatwienie formalności dotyczących kontroli przez poszczególne służby, jak i oszczędność kosztów leżących po stronie podmiotów, poprzez uniknięcie ponownego przedstawiania tego samego towaru do kontroli wielu służbom.

Quasi Single Window – współpraca operatorów portowych i służb kontrolnych zaowocowała także wdrożeniem funkcjonalności związanych z Single Window. Pod egidą Izby Celnej w Szczecinie zainteresowane służby kontrolne wymieniają się informacjami mającymi znaczenie dla zmniejszenia czasu dokonania formalności administracyjnych, kontroli jak i zmniejszenia czasu obsługi przez przeładowców i spedytorów.

first out - first cleared – "inteligentne" zarządzanie kolejnością zgłoszeń celnych w sytuacji, gdy różne towary są podejmowane przez zgłaszających, spedytorów i przedsiębiorców w podobnym czasie na rozległym terenie portu. Badając i rozpoznając ryzyko, co do zgłaszanych towarów, Służba Celna zarządza kontrolą i obsługą interesantów w taki sposób, aby stale utrzymywać ciągłość przepływu towarów.

Służbę Celną na uroczystości wręczenia Specjalnego Lauru Bałtyku 2013 reprezentowali: Tomasz Michalak dyrektor Departamentu Polityki Celnej w Ministerstwie Finansów, Lidia Mołodecka dyrektor Izby Celnej w Szczecinie oraz Robert Hołubasz z-ca naczelnika Urzędu Celnego w Szczecinie.

Poza tymi inicjatywami Izba Celna w Szczecinie swoimi działaniami aktywnie wspierała zmiany w przepisach prawa w odniesieniu do zasad rozliczania podatku VAT, gdzie przedsiębiorca ma możliwość poprawy płynności finansowej poprzez odstąpienie od formy gotówkowej rozliczeń podatkowych na rzecz deklaracji VAT-7 gdzie bilansuje swoje podatki i przedstawia je odpowiedniemu naczelnikowi urzędu skarbowego.

W porcie w Szczecinie operuje już 32 przedsiębiorców ze statusem AEO, 23 przedsiębiorców stosujących procedury uproszczone oraz 105 przedsiębiorców korzystających z deklaracji VAT-7.

Otrzymana nagroda nie oznacza, że Służba Celna w szczecińskim porcie spocznie na laurach, wręcz przeciwnie uruchamiać będzie kolejne działania dedykowane przedsiębiorcom, jak chociażby dalsze udoskonalanie modelu kontroli opartej na analizie ryzyka, zarządzaniu wiedzą o zagrożeniach, ryzykach towarzyszących towarom przedstawianym na granicy. W rezultacie tych działań poziom kontroli ma utrzymywać się na odpowiednio niskim poziomie, nie generując tym samym nadmiernych kosztów po stronie przedsiębiorców i nie utrudniając przepływu towarów. Służba Celna dąży do tego by legalna działalność gospodarcza, która nie rodzi ryzyka powstania strat budżetowych, naruszania procedur celnych i akcyzowych oraz nie zagraża społeczeństwu, odbywała się przy minimalnej i niezbędnej ingerencji administracji państwowej - wszystko zgodnie z idą portów bez barier administracyjnych.

Laureaci nagród Laur Bałtyku 2013. Gościem specjalnym na gali był Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej Stanisław Nowak

Monika Woźniak-Lewandowska
Izba Celna w Szczecinie

Ważniejsze ułatwienia wprowadzone od 2008 roku

Wprowadzone ułatwienie	Zakres i cel wprowadzenia
2008 r.	
Wdrożenie instytucji Upoważnionego Przedsiębiorcy AEO i ułatwienia związane z jego posiadaniem	-wdrożenie instytucji AEO miało na celu ograniczenie ingerencji kontrolnych w działalność gospodarczą przedsiębiorców, m. in. poprzez rzadsze typowanie przesyłek AEO do kontroli, oraz zmniejszenie uciążliwości w razie wytypowania przesyłki AEO do kontroli – poprzez jej skontrolowanie w pierwszej kolejności; -status AEO umożliwia szybszy i łatwiejszy dostęp do celnych procedur uproszczonych – organ celny uznaje za spełnione warunki i kryteria potrzebne do uzyskania pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej, które były już zweryfikowane w toku postępowania o wydanie świadectwa AEO.
Ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 7 listopada 2008 r. ***Ułatwienie w zakresie wprowadzenia art. 33a***	-wprowadzenie możliwości rozliczenia kwoty podatku należnego z tytułu importu towarów w deklaracji podatkowej składanej za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu importu towarów. Warunkiem stosowania tego ułatwienia jest obejmowanie towarów procedurą celną z zastosowaniem procedury uproszczonej, o której mowa w art. 76 ust. 1 lit. b i c WKC.
2009 r.	
Wdrożono możliwość wnioskowania o Pojedyncze Pozwolenie na stosowanie Procedury Uproszczonej (SASP)	-scentralizowanie księgowania i płatności należności celnych dla wszystkich transakcji w jednym Państwie Członkowskim wydającym pozwolenie, choć fizyczne przedstawienie towarów odbywa się w innym Państwie Członkowskim; -możliwość zgłaszania towarów w państwie siedziby przedsiębiorcy, gdy kontrola towaru jest przeprowadzana w państwie, gdzie towar został przedstawiony organom celnym.
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 kwietnia 2009 r. w sprawie wzoru wniosku o utworzenie, zmianę powierzchni lub zniesienie wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego, dokumentów, które należy do niego dołączyć, oraz trybu rozpatrzenia wniosku	-nowy, uproszczony wzór wniosku o utworzenie woc lub swc; -odformalizowanie trybu postępowania poprzez ograniczenie liczby załączników, dodatkowe zmniejszenie liczby wymaganych informacji dla posiadaczy świadectw AEO.
Wdrożenie Wspólnotowego Systemu Rejestracji i Identyfikacji Podmiotów Gospodarczych (EORI)	-jednokrotna rejestracja przedsiębiorcy w systemie EORI; -identyfikacja przedsiębiorcy za pośrednictwem EORI; -przyspieszenie załatwiania formalności i operacji celnych przez przedsiębiorców.
Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo Celne oraz ustawy Kodeks karny skarbowy ***Ułatwienia w zakresie:*** ***- wydawania pozwoleń na prowadzenie składu celnego,*** ***- wykazu gwarantów celnych***	a) przeniesienie uprawnień do wydawania pozwoleń na prowadzenie składu celnego na szczebel naczelnika urzędu celnego, co umożliwiło udzielanie pozwoleń na prowadzenie składu celnego i stosowanie procedury składu celnego przez ten sam organ (NUC); -uproszczenie procedury, ograniczenie wymaganych dokumentów, skrócenie czasu oczekiwania na wydanie pozwolenia, ograniczenie kosztów administracyjnych po stronie służby celnej; b) zmiana zasad wpisu osób oraz formy prowadzenia wykazu gwarantów uprawionych do udzielania gwarancji składanych jako zabezpieczenie pokrycia kwot wynikających z długów celnych; -skrócenie procedury wpisu, szybsze reagowanie na zmiany związane z działalnością gwarantów.

UŁATWIENIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I PODRÓŻNYCH

2010 r.	
Pełne wdrożenie Systemu ECS (System Kontroli Eksportu)	-forma elektroniczna stała się wyłączną formą dokonywania zgłoszeń wywozowych w procedurze standardowej i uproszczonej co znacznie przyspiesza obsługę wywozowych zgłoszeń celnych; -szybsze potwierdzenie wywozu na potrzeby zwrotu podatku VAT z tytułu wywozu; -zrezygnowano z obowiązku przedkładania większości papierowych załączników do zgłoszenia wywozowego.
Wdrożenie i upowszechnienie bezpapierowej obsługi przywozowego zgłoszenia celnego dokonywanego w Systemie CELINA	-wprowadzenie możliwości przesyłania do Systemu CELINA elektronicznych zgłoszeń celnych i deklaracji do czasowego skladowania, bez konieczności przedkładania organom celnym formy papierowej takiego zgłoszenia i większości towarzyszących mu dokumentów.
Wdrożenie w Nowym Skomputeryzowanym Systemie Tranzytowym NCTS możliwości elektronicznego sprostowania zgłoszenia tranzytowego.	-umożliwienie przedsiębiorcom dokonywania sprostowania zgłoszenia tranzytowego w sposób elektroniczny.
2011 r.	
Informacja Służby Celnej „InfoSC"	-centralizacja informacji celnej; -ułatwienie legalnej działalności gospodarczej i usuwanie barier biurokratycznych oraz doskonalenie współpracy z przedsiębiorcami.
INTRASTAT	-centralizacja zadania INTRASTAT; -zwiększenie udziału zgłoszeń INTRASTAT składanych w formie elektronicznej w ogólnej ilości zgłoszeń (z 60% do przynajmniej 85%) – co skróciło czas obsługi tych zgłoszeń; -umożliwienie podmiotom przesyłania zgłoszeń INTRASTAT nie tylko za pomocą witryny internetowej CELINA Web-cel, lecz także za pomocą e-mail.
Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych	-uproszczenie formalności związanych z ubieganiem się o uzyskanie pozwoleń udzielanych przez organy celne; -uproszczenie wniosków i ograniczenie ilości załączników; -wdrożenie koncepcji pozwalającej na zastąpienie obowiązku składania zaświadczeń przez oświadczenie wnioskodawcy; -wprowadzenie zasady korzystania w toku postępowania o udzielenie pozwoleń w sprawach celnych z publicznych baz teleinformatycznych (CEiDG, NIP, REGON, e-KRS, EORI); -wprowadzenie nowych ułatwień dla podmiotów posiadających certyfikat AEO, polegających na odstąpieniu od konieczności przedkładania dokumentów (zaświadczeń i oświadczenia) dla celów weryfikacji rzetelności wnioskodawcy.
Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach ***Ułatwienia w zakresie:*** ***- art. 33a,*** ***- realizacji procedury 42 i 63***	a) wprowadzenie zmiany art. 33a polegającej na rezygnacji z poboru zabezpieczenia na poczet podatku VAT z tytułu importu, który ma być rozliczony w deklaracji podatkowej; b) wprowadzenie ułatwienia dla agencji celnych w dostępie do uprawnień przysługujących przedstawicielom podatkowym.
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług ***Ułatwienie w zakresie procedury 42 i 63***	-rezygnacja z poboru zabezpieczenia w przypadku importu towarów z następującą po nim dostawą wewnatrzwspólnotową; -celem było ograniczenie „odpływu" odpraw celnych z Polski do innych państw UE.

UŁATWIENIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I PODRÓŻNYCH

Ustawa z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców ***Ułatwienia w zakresie:*** ***- art. 33a ustawy o podatku od towarów i usług,*** ***- woc i swc***	a) zmiana art. 33a ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług – wprowadzająca możliwość przedstawienia naczelnikowi urzędu celnego zaświadczenia lub oświadczenia potwierdzającego brak zaległości we wpłatach składek na ubezpieczenie społeczne oraz podatków stanowiących dochód budżetu państwa oraz potwierdzenia zarejestrowania jako podatnika czynnego; b) zmiana ustawy Prawo celne w zakresie wprowadzenia nowych przepisów regulujących zasady występowania o ustanowienie wolnych obszarów celnych lub składów wolnocłowych - uproszczenie formalności administracyjnych i ograniczenie dokumentów dołączanych do wniosku.
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 20 11 r. w sprawie magazynów czasowego składowania	-uproszczenie formalności związanych z czynnościami wykonywanymi przez wnioskodawcę w związku z ubieganiem się o udzielenie pozwolenia na prowadzenie magazynu czasowego składowania; -ograniczenie dokumentów załączanych do wniosku (zastąpienie zaświadczeń – oświadczeniem); -wprowadzenie dodatkowych ułatwień dla podmiotów posiadających certyfikat AEO.
2012 r.	
Rozporządzenia Ministra Finasów z dnia 23 listopada 2011 r. uchylającego rozporządzenie w sprawie rodzajów towarów, których objęcie procedurą celną z zastosowaniem procedury uproszczonej zależy od spełnienia dodatkowych warunków, oraz towarów wyłączonych spod tej procedury	-rozszerzenie asortymentu towarów, które mogą być obejmowane procedurą celną z zastosowaniem procedur uproszczonych.
Uproszczenie postępowania sprawdzającego przy rejestracji przedsiębiorców dla potrzeb obsługi zgłoszeń celnych i innych dokumentów obsługiwanych w przywozowych i wywozowych systemach CELINA, ECS i ICS	-zniesieniu obowiązku przedkładania dokumentu rejestrowego przedsiębiorcy przy pierwszej rejestracji podmiotu dla potrzeb późniejszej obsługi deklaracji i zgłoszeń celnych, w przypadkach, gdy dane przedsiębiorcy dostępne są w CEIDG.
Zaimplementowanie w systemie ECS nowej funkcjonalności w zakresie wydruku dokumentu EAD	-umożliwienie odsyłania dokumentu EAD do przedsiębiorcy także w ramach obsługi standardowego zgłoszenia celnego; - w ramach procedury wywozu realizowanej w całości w Polsce, tak w standardzie jak i w procedurach uproszczonych, oraz we wszystkich rodzajach transportu, organy celne akceptują przedłożenie w urzędzie wyprowadzenia tylko pierwszej strony EAD, bez ewentualnego „Wykazu pozycji towarowych".
Zaimplementowanie po stronie Sytemu ECS interfejsu z Systemem EMCS umożliwiającego automatyczną wymianę informacji pomiędzy tymi systemami	-przyspieszenie procesu obsługi zgłoszeń wywozowych dot. towarów akcyzowych przewożonych w procedurze zawieszenia akcyzy.
Wprowadzenie zmian w zakresie systemu PDR	a) wprowadzenie automatycznego (bez angażowania Help-Desk) odblokowywania konta dla użytkowników systemów operacyjnych, b) wprowadzenie roli „Menadżer", który umożliwia następujące czynności weryfikacyjne: - zweryfikowanie podstawowych danych swojej firmy, - zweryfikowanie podmiotów przez firmę reprezentowanych, - zweryfikowanie listy swoich pracowników, którzy zostali wskazani w „Karcie rejestracji", - zweryfikowanie adresów e-mail przypisanych w PDR dla potrzeb systemów OSOZ i ZEFIR.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 25 czerwca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych	- umożliwienie wnioskowania o obejmowanie towarów procedurą TIR z wykorzystaniem systemu NCTS w procedurze uproszczonej osobom innym niż posiadacze karnetów TIR, na zasadzie przedstawicielstwa pośredniego.
Wprowadzenie uproszczenia w zakresie dokumentowania niepreferencyjnego pochodzenia towarów	- odstąpienie od wymogu każdorazowego składania wniosku o wystawienie świadectwa przy dokonywaniu częstych wywozów; - możliwość wydawania świadectw w procedurze in blanco,
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie ewidencji prowadzonych w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym	- uproszczenie trybu w zakresie powiadamiania organów celnych o rozpoczęciu i zakończeniu działalności gospodarczej w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym; - ograniczenie załączników dołączanych do wniosku oraz zastąpienie zaświadczeń przez oświadczenia.
Wdrożenie systemu „zwrot VAT dla podróżnych"	- wprowadzenie zgłoszeń elektronicznych dokumentów zwrot VAT; - skrócenie czasu obsługi podróżnych przez organy Służby Celnej na granicach.
Przygotowanie oraz przekazanie do stosowania *Wytycznych dotyczących dokumentów papierowych przedkładanych jako załączniki do zgłoszeń celnych CELINA, ECS lub NCTS*.	- zapewnienie jednolitej praktyki w zakresie przedkładania dokumentów papierowych jako załączniki do elektronicznych zgłoszeń celnych obsługiwanych w systemach CELINA, ECS, NCTS.
2013 r.	
Upowszechnienie przesyłania elektronicznych zgłoszeń celnych w przywozie (bez konieczności przedkładania formy papierowej – eliminacja z dniem 1 maja 2013 r. formy hybrydowej zgłoszenia celnego)	- obecnie prawie 100% zgłoszeń składanych jest w formie elektronicznych komunikatów, co wraz z przepisem prawa, że do zgłoszeń elektronicznych, co do zasady, nie załącza się większości towarzyszących im dokumentów, stanowi istotną, korzystną zmianę dla przedsiębiorców
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych.	- wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego posiadaczowi pozwolenia „upoważniony nadawca TIR" w pełni samodzielne otwieranie procedury tranzytu na podstawie karnetu TIR z użyciem stempla „TIR-upoważniony nadawca"; - ograniczenie formalności celnych i skrócenie czasu niezbędnego do objęcia towarów procedurą tranzytu TIR dla podmiotów korzystających z procedury uproszczonej; - wprowadzenie możliwości ubiegania się przez wnioskodawcę o stosowanie innych niż zamknięcia urzędowe środków w celu zapewnienia tożsamości towarów. Pozwala to na stosowanie przez posiadacza pozwolenia np. plomb innych, niż zamknięcia urzędowe zdefiniowane na gruncie przepisów prawa celnego, czy zastosowanie jako środek identyfikacyjny szczegółowego opisu towarów zawierającego indywidualne oznaczenia np. numery fabryczne.
Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw	a) zmiana definicji eksportu towarów, b) zmiana definicji importu towarów, c) umożliwienie podatnikom nieposiadającym siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, w określonych sytuacjach ustanowienia przedstawiciela podatkowego bez konieczności rejestrowania się jako podatnika VAT czynnego. Przedstawiciel podatkowy ustanowiony przez takiego podatnika wykonuje w imieniu własnym obowiązki podatnika, na rzecz którego działa. d) doprecyzowanie dokumentowania wywozu towaru poza terytorium UE w związku ze stosowaniem stawki podatku 0% w eksporcie towarów.

Małgorzata Przysucha
Ministerstwo Finansów

Służba
Celna

szybciej
oszczędniej
łatwiej
bezpieczniej

ELEKTRONICZNE USŁUGI SŁUŻBY CELNEJ